

సంపుటి : 73 సంచిక : 40 పుటలు : 52

జాగృతి

కలి 5123 - శ్రీ పవ త్రావణ శుద్ధ అష్టమి

16-22 ఆగస్టు 2021

వెల : ₹15/-

సప్తపతక భారతం

స్వర్ణ నీరాజనం



204 దేశాలు పాల్గొన్న ఈ క్రీడోత్సవంలో
భారత్ 48వ స్థానంలో నిలిచింది.



జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)



Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | IT | MECH. | CIVIL | AERO

PG

M.Tech

DE & CS | VLSI | PE & ES | CSE | SE | AMS

MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in



Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic

DECE | DEEE | DCME | DME | DCE

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in



Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | MECH.

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in



Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com

Computers & General

B.Sc

MSCs

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.

మన చరిత్ర మనమే రాసుకుందాం!

సింహాలు మేల్కొనే వరకు చరిత్ర రాసేది వేటగాడే. భారతదేశ చరిత్ర రచనలో ఎక్కువ ఇదే కనిపిస్తుంది. ఇప్పుడు మన చరిత్ర మనమే రాసుకుందాం. స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి మీ ఊరూ వేదికైంది. మీ ముందు తరాల వారి సేవ ఉంది. త్యాగాలు ఉన్నాయి. అవి ఇంకా చీకటిలోనే ఉండిపోవాలా? ఆ త్యాగాలకు గుర్తింపు వద్దా! వాటి గురించి అందరికీ తెలిసేటట్లు చేయడం మనందరి విధి కాదా! మన చరిత్ర ఎంత సంపన్నమో తెలియచేయడం ప్రతికరం కర్తవ్యం కాదా!

ఏటా జాగృతి దీపావళి సందిక ఒక ప్రత్యేకాంశంతో మీ ముందుకు వస్తుందన్న సంగతి తెలిసిందే. ఈ ఏడాది మరింత ప్రత్యేకం.. స్వాతంత్ర్య సమరం: మా నేల - మా నేత అనే అంశంతో వస్తున్నాం. మీ మీ ప్రాంతాలలో జరిగిన జాతీయోద్యమ విశేషాలు రాసి పంపించవలసిందిగా జాగృతి కోరుకోంది. ఉద్యమ ఘట్టాల గురించి, పొల్గొన్న దేశభక్తుల గురించి, జాతీయోద్యమ నేతల పర్యటనల గురించి సరైన ఆధారాలతో కూడిన సమాచారం సేకరించి మాకు పంపించండి. దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం ఏ పంథాలో ఉద్యమించిన వారైనా చరిత్రపుటలో ఎక్కవలసిన వారే. పట్టణాలూ నగరాలే కాదు; పల్లెలూ కొండా కోనా కూడా జాతీయోద్యమం కోసం నినదించాయి. స్పందించాయి. ఆ మహోద్యమంలో సర్వం త్యాగం చేసినా చీకటిలోనే ఉండిపోయిన మహనీయుల గాధనూ, త్యాగధన్యతనూ ఈ దీపావళి వెలుగులో అందరికీ చూపుదాం! చరిత్రకు సమగ్రతను తెచ్చే కృషిలో భాగస్వాములమవుదాం!

వారసులకు విన్నపం

స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల కుటుంబ సభ్యులకు ఇదే విషయాన్ని జాగృతి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నది. మీ ముందుతరాల వారి జ్ఞాపకాలను అందరికీ పంచండి. అదృష్టవశాత్తు మీకు దక్కిన ఆ వారసత్వానికి వన్నె తీసుకురండి. సమాచారానికి మరింత శోధనిచ్చే ఫోటోలను పంపించండి. చేరిన తరువాత వాటిని సగౌరవంగా చూస్తామని విన్నవిస్తున్నాం.

నిబంధనలు

కచ్చితమైన ఆధారాలు ఉండాలి. ఏ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నది, జైలు జీవితం ఎక్కడ గడిపినది, 1947 తరువాతి జీవితం వ్యాసాలలో స్పష్టంగా ఉండాలి. ఉద్యమ జీవితం చిన్నదైనా, పెద్దదైనా విలువైనదే. వ్యక్తిగత వివరాలకు తక్కువ చోటే ఇవ్వండి. చారిత్రక క్రమం అనుసరించండి. వీటి గురించి నమోదైన పుస్తకాల పేర్లూ ఉంటే మంచిది. ఏదో సందర్భంలో వచ్చిన వార్తాకథనమైనా పరవాలేదు. ఆత్మకథలు ఉంటే (ముద్రితం/అముద్రితం) తప్పక ప్రస్తావించండి. చారిత్రకతను అనుసరించి, అతిశయోక్తులకు చోటు ఇవ్వవద్దు. మీరు చేస్తున్న పని ఎంతో విలువైనదని మరవొద్దు.

చరిత్ర రచన మీద అత్రద్ద, అవగాహన లోపం ఇప్పటికే చాలా స్థలం చేసింది. విదేశీ పాలనలో దేశం చాలా కోల్పోయింది. స్వరాజ్య సమరంలోని అట్టడుగు స్థులను కూడా కోల్పోయి మరొక తప్పిదం చేయరాదు. ఆ మహనీయుల ఘనత, త్యాగం ఎప్పటికీ చీకటిలో ఉండేపోయేటట్లు వ్యవహరించడం భావ్యమేనా? మన చరిత్రను మనమే రాసుకునే ప్రక్రియకు శ్రీకారం చుడదాం.

వ్యాసం డిజిటీజ్ ఏ4లో ఒక పేజీ. చేతివ్రాతలో రెండు పేజీలకు మించరాదు. మెయిల్ సబ్జెక్ట్లో దీపావళి ప్రత్యేక సందిక-2021 కోసం అని రాసి చక్కగా స్పాన్ చేసి jagritiweekly@gmail.com కి పంపాలి. పోస్ట్ ద్వారా అయితే- ఇంటి నెం. 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాదిగూడ, 500027కి పంపండి.

రచనలు చేరాల్సిన చివరి తేదీ: సెప్టెంబర్ 10.

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సర్క్యులేషన్ వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ✦ అక్షరాలలో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ✦ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ✦ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ✦ చందాలు వసూలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ✦ రశీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ✦ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 సంబర్లకు తెలియజేయాలి.
- ✦ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ✦ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ✦ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ✦ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య)

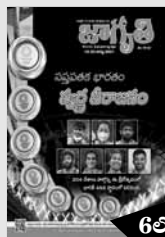
కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సి హెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

మళ్ళీ ఇంకొన్ని దేవాలయాలకు అవచారం! విదేశీ మతాలు బుర్రలలో విషం నింపి సమీప గతంలో ప్రపంచం మీదకు తోలిన మతోన్మాదులు మన గుళ్లకూ, దేవతామూర్తులకూ తలపెట్టిన అవచార దుర్బటనలు, కూల్చేసిన ఆలయాల సంఖ్య ఎన్ని లక్షల్లో ఇప్పుడైనా ఒక్కసారి విహంగ వీక్షణం చేస్తే ఎలా ఉంటుంది? ఈ తలంపు రావలసిందే. ముస్లిం మత రాజ్యాలలో హిందూ దేవాలయాలు ఎంతటి దుస్థితిలో ఉన్నాయో, ఎలాంటి అసహనం మధ్య మనుగడ సాగిస్తున్నాయో; హిందువులు అధిక సంఖ్యాకులుగా ఉన్న భారతదేశంలోను దాదాపు అలాంటి పరిస్థితే ఉందని అప్పుడే కాస్తయినా అర్థమవుతుంది. 'హిందూ ఫాసిజం' అంటూ అజ్ఞానంతో ఎగిరే మూకలకు గడ్డి పెట్టడం ఎంత అవసరమో కూడా తెలుస్తుంది. ఇరుగున పొరుగున ఉన్న రెండు మహమ్మదీయ మతరాజ్యాలలో ఐదు దేవాలయాలు ఆగస్ట్ మొదటివారంలో ధ్వంసమయ్యాయి. అదే సమయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని శ్రీకాకుళం జిల్లా, కరకవలస గ్రామ సమీపంలో పద్మనాభస్వామి వారి ఆలయంలోని మూడు విగ్రహాలకు కూడా అవచారం జరిగింది. హిందూ వ్యతిరేకతతో అధికారంలోకి వచ్చిన డీఎంకే ఈ మధ్యే రాష్ట్రంలో గుళ్ల కూల్చి వేతను ఆరంభించి తమదైన సెక్యులర్ దీక్ష కొనసాగుతుందని చెప్పక చెప్పింది.

పాకిస్తాన్ లోని రహీందూర్ జిల్లా భోంగ్ లోని వినాయక దేవాలయాన్ని ఆగస్ట్ 4న ముస్లిం మతోన్మాదులు ధ్వంసం చేశారు. ఇలాంటి నీచపు పనికి వాళ్లకి దొరికిన కారణం- ఎనిమిదేళ్ల బాలుడు ఒక మత పాఠశాల దగ్గర మూత్ర విసర్జన చేశాడట. ఆగస్ట్ 7న బంగ్లాదేశ్ లోని రూప్ షా ఉపజిల్లా, షియాబి గ్రామంలో ఆ పాక్ తాను గుడ్డలే నాలుగు గుళ్లు కూల్చేశారు. దేవతామూర్తుల విగ్రహాలు ధ్వంసం చేశారు. హిందువుల దుకాణాలు, ఒక ఇల్లు తగలబెట్టారు. దీనికి కారణం-ముందురోజు రాత్రి కొవిడ్ గురించి హిందువులకూ, ముస్లింలకూ జరిగిన వాదోపవాదాలట. ఇంకొకమాట ప్రకారం అక్కడే పూర్వపర అనే చోటు నుంచి షియాబి స్మశానం వరకు కొందరు మైనారిటీ వర్గ మహిళలు (అంటే హిందువులు) ఊరేగింపు తీశారట. ఇది

శాలివాహన 1943 శ్రీ ఘన శ్రావణ శుద్ధ అష్టమి



**ముఖపత్ర కథనం
సప్తపతక భారతం..
స్వర్ణ నీరాజనం**

లోపలి పేజీలలో...

**జాతీయం
రాష్ట్రాల సరిహద్దు
సమస్యగానే చూడాలి!**



**నేతాజీ - ధారావాహిక
సాటిలేని సేనాపతి
- ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి**

జాగృతి

సంపాదక్రియం

ఒక మసీదు ముందునుంచి వెళ్లిందట. అప్పుడే బోధనలు చేస్తున్న మత గురువుకు ఇదొక అపచారంలా కనిపించిందట. దీనితో వాదోపవాదాలు జరిగాయి. దీనికి ప్రతిచర్య నాలుగు దేవాలయాలను నేలమట్టం చేయడం. దీనికి కొనసాగింపు కూడా అమానుషంగా ఉంది. ఈ విషయం ఫిర్యాదు చేయడానికి వెళ్లిన హిందువులను పోలీసులు తరిమేశారని స్థానిక పూజా ఉజ్జాపన్ పరిషద్ అధ్యక్షుడు శక్తిపాద బసు చెప్పారు. వీటి విధ్వంసం, అందుకు చూపిస్తున్న కారణాలు ఎంత హాస్యాస్పదమో వేరే చెప్పక్కరలేదు. ముస్లిం మతరాజ్యం నుంచి మైనారిటీలను, వారి ప్రార్థనా స్థలాలను పెకలించడమే ధ్యేయంగా అవన్నీ జరుగుతున్నాయన్నదే

ఎన్ని లక్షల గుడులు అపవిత్రమైనాయి?

అసలు నిజం. అరెస్టులు జరిగి ఉండవచ్చు. న్యాయస్థానాలు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసి ఉండవచ్చు. అక్కడి అధికార యంత్రాంగం ఏం చెప్పినా, న్యాయ వ్యవస్థ ఎన్ని గర్జనలు చేసినా మతోన్మాదులను నివారించడం కల్ల. ఇది చరిత్ర చెబుతున్న సత్యం. దురదృష్టం ఏమిటంటే, పాకిస్తాన్ అనే ఉన్మాద మృగరాజ్యం భారత్ లోని మైనారిటీల హక్కుల గురించి పదేపదే వాగడం.

అయోధ్యలో వివాదాస్పద కట్టడం కూలితే భారత్ లోనే కొన్ని నిరసనలతో మైనారిటీలు సరిపెట్టుకున్నారు. ఇస్లామిక్ ధర్మాల మేరకే అయినా మసీదని పిలవడానికి ఆ కట్టడానికి ఏపాటి అర్హత ఉందో ఇక్కడి ముస్లింలకు కనీసం తెలుసు. కానీ అది జరిగిన కొన్ని వారాలలోనే బంగ్లాదేశ్ అనే జానాబెత్తెడు దేశంలో మతోన్మాదులు రెచ్చిపోయి దాదాపు అరవై వరకు హిందూ దేవాలయాలను ఏ విధంగా కూల్చారో తస్లిమా నసీన్ 'లజ్జ' నవల చెబుతుంది. ఎన్ని హిందూ

కుటుంబాలు ఎంత ఘోరంగా నష్టపోయాయో కూడా ఆ నవల చెప్పింది. అలా అని తస్లిమా ఇస్లాంను ఏమీ నిందించలేదు. మతోన్మాదుల చర్యలను నిరసించారు. అక్టోబర్ మాసం, 2016లో 15 ఆలయాల బంగ్లాలో కూల్చారు. ఫేస్ బుక్ లో ఎవరో ఇస్లాంకు వ్యతిరేకంగా పెట్టిన పోస్టుకు ఆగ్రహమట. మరొక బంగ్లా దేశ రచయిత్రి శార్పరి జోప్రో అహ్మద్ నిరుడు భారత్ వచ్చినప్పుడు పాక్, ఆ తానులో ముక్కు బంగ్లావాసులకు కళ్లు తెరిపించే గొప్ప మాట అన్నారు. 'హిందువులకు, మా దేశవాసులకు మౌలికంగా తేడా ఏం లేదు. మేమంతా మొదట హిందువులమే. కానీ ఇవాళ బంగ్లాదేశీయులు తమ మూలాలను వదులుకో వాలని అనుకుంటున్నారు. అయినా బంగ్లాదేశ్ హిందూ సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని ఎలా వదులుకోగలదు?' ఇలాంటి మాట అన్నప్పటికీ ఢాకాలో వుట్టిన జోప్రో ఇంకా క్షేమంగా ఉన్నారంటే అమెరికాలో ఉండడమే కారణం. లేకపోతే తస్లిమా వలె బంగ్లాలో ముస్లిం మతోన్మాదులు, భారత్ లో మతోన్మాదులతో పాటు మార్క్సిస్టుల, తృణమూలే ప్రభుత్వ నిరాదరణకు గురయ్యేవారు.

శ్రీకాకుళం జిల్లాకు వద్దాం. పద్మనాభస్వామి ఆలయంలో ఆగస్ట్ ఆరంభంలో సరస్వతి, మహిషాసుర మర్దని, గణపతి ప్రతిమలకు అపచారం జరిగింది. పూజారి ఆలస్యంగా పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయడం ఒకటైతే, సంఘటన గురించి చెబితే ధర్మకర్తల మండలిలో చలనం లేకపోవడం మరీ వికృతం. ధర్మకర్తల మండళ్లను రాజకీయ నిరుద్యోగులకీ, కక్కుర్తితో మతం మారిన వారికీ పునరావాస కేంద్రాలుగా మార్చడం వల్ల వచ్చిన దౌర్భాగ్యమిది. సీసీటీవీ కెమేరాలు ఏర్పాటు చేయాలని జనపరిలో చెప్పినా ఇక్కడ ఇంతవరకు వాటికి అతీగతీ లేదు.

హిందూ దేవాలయాలను కూల్చే ఉన్మాదులూ, అందులోని అనాగరికత, కుసంస్కారం పట్టని దగుల్పాజీ వాదాల వాళ్ళూ కాస్త కళ్లు తెరిచినా వాస్తవాలు తెలుస్తాయి. అసలు హిందువులే మేల్కొని ఆ దివాంధుల కళ్లు తెరిపిస్తే ఇంకా మంచిది. ఎన్ని లక్షల ఆలయాలు కూలాయో, ఎవరు బాధితులో తేలుతుంది.



16 ఆగస్టు 2021, సోమవారం

అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్



ప్రత్యేక వ్యాసం
జాతిజనులను 'కట్టి'
ఉంచే బంధం

24తో

ధారావాహిక నవల

ఆమె మారింది

- గంటి భానుమతి



26తో



కథ
తమసోమా జ్యోతిర్గమయ

- సుపర్ల మారెళ్ల

32తో

అంతర్జాతీయం

దడ పుట్టించిన

జన్మదిన శుభాకాంక్షలు



36తో

ఒక ఎన్నిక - లక్ష కోట్లు.. (తెలంగాణ) - 14
మనుగడంతా మధ్యంతోనే (ఆంధ్రప్రదేశ్) - 16
ముగ్గురూ ముగ్గురే.. (మహిళా) - 18
వార్తా విశేషాలు - 29
స్వస్థమే సర్వరోగ నివారిణి (తల్లీబిడ్డ) - 30
చారిత్రక తప్పిదాలు వాటి జన్మహక్కు (వేదిక) - 38

శ్రావణం సర్వ శుభప్రదం (ప్రత్యేక వ్యాసం-1) - 40
రుణ ముక్తికై రూట్స్ లోకి వెళ్లాల్సి! (నేను నుంచి మనం-3) - 43
బాలజాగృతి - 46
వారఫలాలు - 48
పదరసం - 49
తెలుగు నిర్మాతలూ కళ్లు తెరవండి! (సినిమా) - 50

సప్తపతక భారతం..

స్వర్ణ

టోక్యో వేదికగా ముగిసిన 2020 ఒలింపిక్స్ లో భారత్ మెరిసి మురిసింది. పన్నెండు దశాబ్దాల ఆధునిక ఒలింపిక్స్ చరిత్రలో భారత బృందం అత్యధిక పతకాలు సాధించి సరికొత్త రికార్డు నెలకొల్పింది. 120 మంది అథ్లెట్ల బృందంతో 18 రకాల క్రీడాంశాల బరిలోకి దిగిన భారత్ ఒక స్వర్ణం, రెండు రజత, నాలుగు కాంస్యాలతో కలిపి మొత్తం ఏడు పతకాలు సాధించింది. పతకాల పట్టికలో 48వ స్థానంలో నిలిచింది. దీనిని బట్టి నరేంద్ర మోదీ నేతృత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వ క్రీడావిధానం సత్ఫలితాలను ఇచ్చినట్లు స్పష్టమైంది.

పురుషుల జావలీన్ త్రోలో యువకిశోరం నీరజ్ చోప్రా బంగారు పతకం సాధించి చరిత్ర సృష్టించాడు. హాకీ పురుషుల జట్టు నాలుగు దశాబ్దాల విరామం తర్వాత పతకం సాధించి వారేవ్వా! అనిపించుకుంది. పురుషుల విభాగంలో నాలుగు, మహిళల విభాగంలో మూడు పతకాలు గెలిచి భారత అథ్లెట్లు 'మేరా భారత్ మహాన్' అనిపించుకొన్నారు.

జపాన్ రాజధాని టోక్యో వేదికగా జరిగిన 32వ ఒలింపిక్ క్రీడలు పలు సరికొత్త రికార్డులతో విజయవంతమయ్యాయి. కరోనా వైరస్ మూడోదశ భయపెడుతున్నా.. నిర్వాహక సంఘం కట్టుదిట్టమైన నిబంధనల నడుమ పోటీలను నిర్వహించింది. 204 దేశాలకు చెందిన



TOKYO 2020



నీరాజనం

11 వేల 500 మంది అథ్లెట్లు పాల్గొన్న ఈ దశాబ్ద మొట్టమొదటి ఒలింపిక్స్ భారత్కు ఓ మధురజ్ఞాపకంగా, విజయగాథగా మిగిలిపోతాయి.

వాస్తవానికి టోక్యో ఒలింపిక్స్ గత ఏడాదే జరగాల్సి ఉంది. కరోనా దెబ్బతో ఏడాదిపాటు వాయిదా పడటం భారత్కు బాగానే కలసివచ్చింది. టోక్యో గేమ్స్లో భాగంగా మొత్తం 28 రకాల క్రీడలు, 309కి పైగా అంశాలలో పోటీలు నిర్వహిస్తే భారత అథ్లెట్లు 18 రకాల క్రీడాంశాలలో అర్హత సంపాదించగలిగారు. తొలిసారిగా ఫెన్సింగ్ (కత్తియుద్ధం), గోల్ఫ్ అంశాలలో భారత మహిళలు తమ అదృష్టం పరీక్షించుకున్నారు. వ్యక్తిగత, టీమ్ అంశాలలో మొత్తం 120 మంది అథ్లెట్లు బరిలో నిలిస్తే ట్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్లో పురుషుల జావలీన్ త్రో బంగారు పతకం; కుస్తీలో రజతం, కాంస్య పతకాలు; మహిళల వెయిట్ లిఫ్టింగ్లో రజతం; బ్యాడ్మింటన్, బాక్సింగ్ విభాగాలలో కాంస్య పతకాలు, హాకీ పురుషుల విభాగంలో కాంస్య పతకం దక్కాయి. ఏదోఒక పతకం సాధించగలరన్న షూటర్లు, ఆర్పర్లు అంచనాలకు తగ్గట్టుగా రాణించడంలో విఫలమయ్యారు.



కృష్ణారావు చావ్సరపు
84668 64969



టోక్యో గేమ్స్లో భారత అథ్లెట్లు సాధించిన విజయాలలో ట్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్ హీరో, ఇరవై మూడేళ్ల నీరజ్ చోప్రా సాధించిన బంగారు పతకం గురించి ఎంత చెప్పుకున్నా తక్కువే అవుతుంది. ఒలింపిక్స్ ఆఖరిరోజు పోటీలలో భాగంగా జరిగిన పురుషుల జావలీన్ త్రోలో యువకెరటం నీరజ్ చోప్రా స్వర్ణ పతకంతో సరికొత్త చరిత్ర సృష్టించాడు. చెక్ రిపబ్లిక్, జర్మనీ, పాకిస్తాన్ దేశాలకు చెందిన ప్రత్యర్థులను అలవోకగా అధిగమించి 87.58 మీటర్ల రికార్డుతో స్వర్ణవిజేతగా నిలిచాడు. ఆధునిక ఒలింపిక్స్ వ్యక్తిగత విభాగంలో.. బంగారుపతకం సాధించిన భారత రెండో అథ్లెట్గా, ట్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్లో తొలి స్వర్ణవిజేతగా రికార్డుల్లో చేరాడు. 2008 బీజింగ్ ఒలింపిక్స్లో అభినవ్భింద్రా పూడింగ్లో తొలి బంగారు పతకం సాధిస్తే.. 2020 టోక్యో ఒలింపిక్స్లో భారత్కు రెండో స్వర్ణం లభించింది.

స్వతంత్ర భారత తొలి అథ్లెట్

ప్రపంచంలోనే అత్యంత యువజన జనాభా కలిగిన భారత్ ఆశాకిరణంగా హర్యానా కుర్రాడు నీరజ్ చోప్రా నిలిచాడు. జూనియర్ స్థాయి నుంచే జావలీన్ త్రోలో నిలకడగా రాణిస్తూ బంగారు బాట వేసుకున్నాడు. అండర్-19 విభాగంలో ప్రపంచ జూనియర్ చాంపియన్గా నిలిచిన నీరజ్.. ఆ తర్వాత కామన్వెల్త్ గేమ్స్, ఆసియా క్రీడల్లో స్వర్ణ పతకాలు సాధించాడు. ఒలింపిక్స్లో సైతం సత్తా చాటి తిరుగులేని విజేతగా నిలిచాడు. భారీ అంచనాల నడుమ ఒలింపిక్స్ బరిలోకి దిగిన నీరజ్... అర్హత పోటీలలో కేవలం ఒకేఒక్క త్రో తోనే అగ్రస్థానంలో

నీరజ్ చోప్రా స్వర్ణయుగం



ఒలింపిక్స్లో భారత్ తరపున పతకం సాధించిన అసోం తొలి అథ్లెట్ ఘనతను 26 సంవత్సరాల లష్మీనా బోర్గెయిన్ సొంతం చేసుకుంది. మహిళల 64-69 కిలోల విభాగం పోరులో ఏమాత్రం అంచనాలు లేకుండానే బరిలోకి దిగిన లష్మీనా క్వార్టర్ ఫైనల్స్ పోరులో తనకంటే అపార అనుభవం కలిగిన ప్రపంచ మాజీ చాంపియన్, చైనీస్ టైటిల్ బాక్సర్

మేరీకోమ్ సరసన లష్మీనా

నియన్ చిన్ చెన్పై 4-1 పాయింట్ల తేడాతో సంచలన విజయం సాధించింది. ఎంతో అనుభవం ఉన్న బాక్సర్లా పోరాడి ప్రత్యర్థిని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసింది. మొత్తం మూడురౌండ్ల ఈ పోరులో లష్మీనా పూర్తి ఆధిపత్యం ప్రదర్శించింది. తొలి రౌండ్లో 3-2తో పైచేయి సాధించింది. కీలక రెండోరౌండ్లో ఆమెకు పోటీనే లేకపోయింది. మొత్తం ఐదుగురు జడ్జిలు 10కి 10 పాయింట్లు ఇచ్చారు. మూడోరౌండ్లో సైతం లష్మీనా దూకుడు ప్రదర్శించడం ద్వారా 4-1 పాయింట్లతో సెమీస్ బెర్త్ ఖాయం చేసుకోగలిగింది. అయితే...టర్నీ దిగ్గజ బాక్సర్ బెనసాజ్ సుర్యనెల్లితో జరిగిన సెమీస్ పోరులో మాత్రం లష్మీనా సరిజోడీ కాలేకపోయింది. తొలిరౌండ్లో 5-0తో పైచేయి సాధించిన బెనసాజ్..రెండోరౌండ్లోనూ ఆదేశోరు కొనసాగించింది. మూడుకు మూడురౌండ్లలోనూ టర్నీ బాక్సర్ దూకుడి కొనసాగింది. సెమీస్లో ఓడిన లష్మీనా కాంస్యతో సరిపెట్టుకోక తప్పలేదు. లష్మీనాతో పాటు ఆమెరికన్ బాక్సర్ ఓషే జోన్స్ సైతం కాంస్య పతకం అందుకుంది. బాక్సింగ్ నియమావళి ప్రకారం సెమీస్లో పరాజయం పొందిన ఇద్దరు బాక్సర్లు కాంస్య పతకం కోసం పోటీలేకుండా పతకాలు అందుకోడం ఆనవాయితీగా వస్తోంది.

ఒలింపిక్స్ బాక్సింగ్ చరిత్రలో కాంస్య పతకం సాధించిన భారత మూడో బాక్సర్గా, రెండో మహిళగా, అసోం తొలియువతిగా లష్మీనా రికార్డుల్లో చేరింది. 2012 లండన్ ఒలింపిక్స్లో మేరీకోమ్ కాంస్య పతకం సాధించిన తరువాత.. ఒలింపిక్స్లో కాంస్యం నెగిన మరో భారత మహిళా బాక్సర్గా లష్మీనా నిలిచింది. ★

రజతయోధుడు

పురుషుల కుస్తీ 57 కిలోల విభాగం బరిలోకి ఏమాత్రం అంచనాలు లేకుండా దిగిన భారత వస్త్రాడు రవి దహియా ఏకంగా రజత పతకం సాధించడం ద్వారా హేమాహేమీల సరసన నిలిచాడు. ఫైనల్లో చోటు కోసం జరిగిన సెమీస్ పోరులో రవి దహియా ఓటమి అంచుల నుంచి బయట పడి 9-7 పాయింట్ల తేడాతో కజకిస్తాన్ వస్త్రాడు సూరిస్తాం సన్యేవ్ను అధిగమించడం ద్వారా గోల్డ్ మెడల్ రౌండ్కు చేరుకోగలిగాడు. సువ్వా నేనా అన్నట్లుగా సాగిన సెమీస్ సమరం ఒక దశలో 2-9 పాయింట్లతో వెనుకబడిన దహియా ఆఖరి నిమిషంలో దెబ్బతిన్న బెబ్బులిలా పోరాడి ప్రత్యర్థిని పడగొట్టడం ద్వారా అనూహ్య విజయం అందుకున్నాడు. బంగారు పతకం కోసం జరిగిన సమరంలో మాత్రం రష్యన్ వస్త్రాడు జవుర్ ఉగుయెవ్ చేతిలో రవి 4-7 తేడాతో ఓటమి పొందాడు. అయితే ఒలింపిక్ కుస్తీలో రజతం సాధించిన భారత రెండో మల్లయోధుడిగా రికార్డుల్లో చేరాడు. 2012 లండన్ ఒలింపిక్స్లో సుశీల్కుమార్ రజతం సాధించగా.. ఎనిమిది సంవత్సరాల విరామంలోనే రవి దహియా సైతం రజతం సాధించడం విశేషం. తొలిసారి ఒలింపిక్స్ బరిలోకి దిగిన రవి ఏకంగా ఫైనల్ చేరుకొని అందరినీ ఆశ్చర్యపరచాడు.



నిలిచాడు. ఇక మెడల్ రౌండ్‌లో రెండంటే రెండు త్రోలలోనే బంగారు పతకం సొంతం చేసుకున్నాడు. క్వాలిఫైయింగ్ రౌండ్‌లో 86.65 మీటర్ల రికార్డు నెలకొల్పిన నీరజ్.. గోల్డ్‌మెడల్ రౌండ్‌ను 87.58 మీటర్లతో ముగించి సంచలనం సృష్టించాడు. నీరజ్ విజృంభణతో జావలిన్ త్రోలో ప్రపంచ మేటి విజేతలుగా గుర్తింపు పొందిన చెక్ రిపబ్లిక్ జోడీ జాకబ్ వాల్చిచ్, విటేస్లావ్ వెస్నీ రజత, కాన్సృ పతకాలతో సరిపెట్టుకోక తప్పలేదు.

స్వతంత్ర భారత ఒలింపిక్స్ ట్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్‌లో భారత్‌కు తొలి బంగారు పతకం అందించిన అథ్లెట్‌గా నీరజ్ చోప్రా చరిత్రలో నిలుస్తాడు. 1900 పారిస్ ఒలింపిక్స్ ట్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్‌లో నార్మన్‌ప్రిట్ చార్డ్ రెండు రజత పతకాలు సాధించగా.. ఆ విభాగంలో మరో పతకం సాధించేందుకు 100 సంవత్సరాలు పట్టింది. రానున్న ఒలింపిక్స్‌లోనూ భారత్‌కు కచ్చితంగా బంగారు పతకం సాధించగల మొనగాడు ఎవరంటే నీరజ్ చోప్రానే అని చెప్పక తప్పదు.

ఒలింపిక్స్ తొలిరోజునే నిర్వహించిన మహిళల వెయిట్ లిఫ్టింగ్ 49 కిలోల విభాగంలో మీరాబాయి చాను రజతపతకం సాధించడం ద్వారా భారత్‌కు పతకాల పట్టికలో చోటు సంపాదించి పెట్టింది. స్నాచ్, క్లీన్ అండ్ జెర్క్ విభాగాలలో కలిపి 202 కిలోల బరువు ఎత్తింది. ప్రధాన ప్రత్యర్థి, స్వర్ణ విజేత, చైనా లిఫ్టర్ హౌకి అడుగుడుగునా గట్టి పోటీ ఇచ్చింది. 2000 సిడ్నీ ఒలింపిక్స్‌లో కరణం మల్లీశ్వరి తర్వాత వెయిట్‌లిఫ్టింగ్‌లో పతకం సాధించిన భారత మహిళగా, రజత పతకం నెగ్గిన తొలి మహిళా లిఫ్టర్‌గా మీరాబాయి చరిత్ర సృష్టించింది. సిడ్నీ ఒలింపిక్స్‌లో తెలుగుతేజం కరణం మల్లీశ్వరి రెండు దశాబ్దాల క్రితం కాన్సృం సాధించిన విషయం తెలిసిందే.

ఈశాన్య భారత రాష్ట్రం మణిపూర్ సంస్కృతిలో క్రీడలు కూడా ఓ ప్రధాన భాగంగా ఉన్నాయి. డింకోసింగ్, మేరీకోమ్, సరితాదేవి లాంటి అరుదైన బాక్సర్లను మాత్రమే కాదు, తోయబా సింగ్ లాంటి హాకీ దిగ్గజం, కుంజరాణిదేవి లాంటి ప్రపంచస్థాయి వెయిట్ లిఫ్టర్‌ను, మహిళా సాకర్ ప్లేయర్లను అందించిన ఘనత మణిపూర్‌కి ఉంది. ఆ పరంపరలో భాగంగానే మీరాబాయి చాను రూపంలో మరో మేటి లిఫ్టర్ టోక్యో ఒలింపిక్స్ బరిలో నిలిచింది.

ఇరవై ఆరేళ్ల సైఖోమ్ మీరాబాయి చాను విలువిద్య క్రీడాకారిణి కాబోయి అయిష్టంగానే వెయిట్ లిఫ్టింగ్ వైపు మొగ్గుచూపింది. ఇంఫాల్‌లోని ఓ మారుమూల ప్రాంతానికి చెందిన ఓ చిరుద్యోగి కుటుంబం నుంచి వచ్చిన మీరాబాయికి చిన్ననాటి నుంచే తీవ్రంగా శ్రమించడం అలవాటు. ఎనిమిది మంది సభ్యుల తన కుటుంబానికి అవసరమైన వంటచెరుకు కోసం అడవికి వెళ్లి 20 కిలోమీటర్ల దూరం నుంచి కట్టలమోపులు మోసుకొంటూ రావడం ద్వారా శారీరక పటుత్వాన్ని, శక్తిసామర్థ్యాలను మెరుగుపరచుకుంది. ఆ అనుభవమే తనకు వెయిట్ లిఫ్టింగ్ రాణించడానికి ఎంతగానో ఉపయోగపడిందని మీరా చాలా సందర్భాల్లో చెప్పింది. వెయిట్ లిఫ్టింగ్‌లో శిక్షణ ప్రారంభించిన ఏడాదికాలంలోనే తొలి

భజరంగ్ దూకుడు!

ఒలింపిక్స్‌లో భారత్‌కు ఏదోఒక పతకం సాధించగల మొనగాడిగా పేరుపొందిన భజరంగ్ పూనియా కంచుమోత మోగించాడు. 65 కిలోల విభాగం (ఫ్రీ-క్వార్టర్స్, క్వార్టర్ ఫైనల్స్) రౌండ్‌లో నెగ్గుకు వచ్చిన భజరంగ్‌కు.. సెమీ ఫైనల్లో చుక్కెదురయింది. ప్రత్యర్థి, మూడుసార్లు ప్రపంచ చాంపియన్ చేతిలో ఓటమి పొందిన భజరంగ్.. కాన్సృ పతకం పోరులో మాత్రం చెలరేగిపోయాడు. తొలి రౌండ్ నుంచే ప్రత్యర్థికి ఏమాత్రం అవకాశం ఇవ్వకుండా దూకుడు ప్రదర్శించాడు. 8-0 పాయింట్ల తేడాతో కజకిస్తాన్ యోధుడు దౌలత్ నియాజ్ బెకోవ్‌ను చిత్తు చేశాడు. ఒలింపిక్స్ కుస్తీలో పతకం సాధించిన భారత ఆరవ రెజర్‌గా, 5వ పురుష వస్త్రాదుగా రికార్డుల్లో చేరాడు.



కట్టెలు మోసిన చేతులతోనే రజతం!



బంగారు పతకం గెలుచుకొంది. 2009 జాతీయ వెయిట్ లిఫ్టింగ్ పోటీల యువజన విభాగంలో విజేతగా నిలిచిన మీరాబాయి కేవలం ఐదు సంవత్సరాల వ్యవధిలో 170 కిలోల బరువు ఎత్తే స్థితికి ఎదిగింది. గ్లాస్గో వేదికగా 2014లో ముగిసిన కామన్వెల్త్ గేమ్స్‌లో రజత పతకం సాధించడమే కాదు, 2016 రియో ఒలింపిక్స్‌కు సైతం అర్హత సంపాదించింది. క్లీన్ అండ్ జెర్క్, స్నాచ్ విభాగాలలో మొత్తం 192 కిలోల బరువెత్తడం ద్వారా కుంజరాణిదేవి పేరుతో ఉన్న 12 సంవత్సరాల జాతీయ రికార్డును అధిగమించి చరిత్ర సృష్టించింది. రియో ఒలింపిక్స్‌లో మాత్రం ఆశించిన స్థాయిలో రాణించలేకపోయింది. 2017లో జరిగిన ప్రపంచ వెయిట్ లిఫ్టింగ్ పోటీలలో మీరాబాయి బంగారు పతకం సాధించడం ద్వారా సంచలనం సృష్టించింది. 2018 కామన్వెల్త్ గేమ్స్, థాయ్ అంతర్జాతీయ వెయిట్ లిఫ్టింగ్ టోర్నీలతోపాటు ప్రపంచ వెయిట్ లిఫ్టింగ్ పోటీలలో పాల్గొన్న మీరాబాయికి మిశ్రమ అనుభవాల్ ఎదురయ్యాయి. 2021 ఆసియా వెయిట్ లిఫ్టింగ్ పోటీల స్నాచ్ విభాగంలో 86 కిలోల బరువెత్తిన మీరాబాయి సరికొత్త ప్రపంచ రికార్డు నమోదుచేసింది.





అద్వితీయ విజయం

పీవీ సింధు

ఒలింపిక్స్‌లో ఒక్క పతకం సాధించడమే కష్టం. అయితే ఐదు సంవత్సరాల వ్యవధిలో వరుసగా రెండు ఒలింపిక్స్‌లో పాల్గొని రెండుసార్లు పతకాలు సాధించిన భారత తొలి మహిళ తెలుగుతేజం పీవీ సింధు మాత్రమే.

6వ సీడ్‌గా పతకం వేటకు దిగిన సింధు కాంస్య పతకం కోసం జరిగిన పోరులో చైనాకు చెందిన 9వ ర్యాంకర్ హీ బింగ్ జియావోను వరుస సెట్లలో చిత్తుచేసి వరుసగా రెండో ఒలింపిక్స్‌లో సైతం పతకం సాధించగలిగింది. సెమీఫైనల్లో ప్రపంచ నంబర్‌వన్ తాయ్ జు ఇంగ్ చేతిలో ఎదురైన ఓటమి నుంచి తేరుకొన్న సింధు.. కాంస్య పతకం సాధించాలన్న పట్టుదలతోనే కోర్టులోకి అడుగుపెట్టింది. తనకంటే మూడు ర్యాంకులు

హాకీ పురుషుల, మహిళల విభాగాలలో భారతజట్టు అంచనాలకు తగ్గట్టు రాణించి ప్రపంచంలో ప్రత్యేకతను కాపాడుకోగలిగాయి.

మన్‌ప్రీత్ సింగ్ నాయకత్వంలోని పురుషుల జట్టు కాంస్య పతకం సాధిస్తే రాణీరాంపాల్ సారథ్యంలోని మహిళల జట్టు నాలుగో స్థానంతో సరిపెట్టుకోవాల్సి వచ్చింది. 1980 మాస్కో ఒలింపిక్స్‌లో చివరిసారిగా పతకం నెగ్గిన భారత హాకీజట్టు మరో పతకం కోసం 41 ఏళ్లు ఎదురుచూడాల్సి వచ్చింది. ఒలింపిక్స్‌లో ఏదో ఒక పతకం సాధించడం ఓ నెరవేరని కలగా నిలిచిపోయింది. అయితే, ఆ చిరకాల స్వప్నాన్ని భారతజట్టు టోక్యో ఒలింపిక్స్ ద్వారా సాకారం చేసుకొంది. కరోరశ్రమకు తగిన ఫలితం దక్కింది. కరోనా మహమ్మారితో పాటు... ప్రత్యర్థిజట్లనూ జయించిన భారత హాకీజట్టు టోక్యో ఒలింపిక్స్‌లో కాంస్య పతక విజేతగా నిలిచింది. ఎనిమిదిసార్లు ఒలింపిక్స్ స్వర్ణవిజేత భారత్.. మారిన పరిస్థితులలో తిరిగి ఒలింపిక్స్ పతకం గెలుచుకోవడానికి నాలుగు దశాబ్దాలపాటు అంతులేని పోరాటమే చేసింది.

1928 నుంచి 1980 వరకు

బ్రిటిష్ పాలనలో ఆంగ్లసిపాయిల ద్వారా భారత్‌కు చేరిన క్రిడే ఫీల్డ్ హాకీ. 1928 ఆమ్స్టర్ డామ్ ఒలింపిక్స్ నుంచి 1980 మాస్కో ఒలింపిక్స్ వరకు భారతజట్టు ఎనిమిది బంగారు, ఓ రజతం, రెండు కాంస్య పతకాలు సాధించింది. దశాబ్దాల క్రితం మాస్కో వేదికగా ముగిసిన ఒలింపిక్స్‌లో చివరిసారిగా బంగారు పతకం సాధించిన భారత జట్టు... ఆ తర్వాత అంతర్జాతీయ హాకీలో వచ్చిన పెనుమార్పుల ఊటలో కూరుకుపోయింది. సాంప్రదాయ రబ్బీసు, పచ్చిక హాకీ మైదానాలు కాస్తా సింథటిక్ ఆస్ట్రో టర్ఫ్ మైదానాలుగా మారిపోడంతో

హాకీకి కొత్త ఊపు

కళాత్మక భారత హాకీ ఎందుకూ కొరగాకుండా పోయింది. కాలానుగుణంగా మారడంలో విఫలమైన భారత హాకీ అగ్రస్థానం నుంచి పాతాళానికి పడిపోయింది. ప్రపంచ నంబర్‌వన్ జట్టు కాస్త 12వ ర్యాంక్‌కు పడిపోయింది. ఒలింపిక్స్‌లో పతకం సాధించడం సంగతి అటుంచి.. అర్హత సాధించడమే గగనమైపోయింది.

ఒడిషా ప్రభుత్వం అందతో..

జాతీయక్రీడా నిరాజనాలు అందుకొన్న భారత హాకీ...క్రికెట్ మర్రినీడన ఎదుగుబొడుగుగా లేకుండా పోయింది. ప్రభుత్వాలు సైతం హాకీని పక్కనపెట్టి క్రికెట్, బ్యాడ్మింటన్ వంటి క్రీడలను అక్కున చేర్చు కోవడం మొదలైంది. అంతరించపోడానికి సిద్ధంగా

ఉన్న భారత హాకీ పరిరక్షణ కోసం స్వయంగా అంతర్జాతీయ హాకీ సమాఖ్యే నడుం బిగించింది. విదేశీ శిక్షకులను, సలహాదారులను అందుబాటులో ఉంచింది. ఇదే సమయంలో స్పాన్సర్లు, క్రీడా మంత్రిత్వ శాఖ సైతం హాకీపట్ల సవతితల్లి ప్రేమను ప్రదర్శించడంతో నవీన్ పట్రాయక్ నేతృత్వంలోని ఒడిషా ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది. గత ఏడు సంవత్సరాలుగా భారత హాకీజట్టుకు ఒడిషా ప్రభుత్వం ప్రధాన స్పాన్సర్‌గా ఉంటూ, కోట్లాది రూపాయల ఆర్థికసాయం అందిస్తూ అండగా నిలిచింది. జట్టు ఎంపికలో ప్రతిభకే ప్రాధాన్యమిస్తూ పారదర్శక విధానాలు అనుసరించడం సత్ఫలితాలను ఇచ్చింది. భువనేశ్వర్ వేదికగా పలు అంతర్జాతీయ



ప్రశంసల హోరు నజరానాల జోరు

టో కోట్ల ఓలింపిక్స్ లో అసాధారణంగా రాణించి స్వదేశం చేరిన భారత అథ్లెట్లపై ప్రశంసల వెల్లువ మాత్రమే కాదు, నజరానాల వానా కురుస్తోంది. స్వర్ణం సాధించిన నీరజ్ చోప్రా కానుకల జడివాసలో తడసి ముద్దవుతున్నాడు. భారత సైనిక దళాలలో నాయక్ సుబేదార్ గా పనిచేస్తున్న నీరజ్ కు 6 కోట్ల రూపాయల నగదు బహుమతితో పాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో గ్రూప్-1 అధికారి ఉద్యోగం ఇవ్వనున్నట్లు హరియాణా ముఖ్యమంత్రి మనోహర్ లాల్ ఖట్టర్ తెలిపారు. పంజాబ్ ముఖ్యమంత్రి సైతం నీరజ్ చోప్రాకు 2 కోట్ల రూపాయల నగదు ప్రోత్సాహకాన్ని ప్రకటించారు.

మరోవైపు భారత క్రికెట్ నియంత్రణ మండలి ఓలింపిక్స్ పతక విజేతలందరికీ భారీగా నగదు బహుమతులు ప్రకటించింది. స్వర్ణం సాధించిన నీరజ్ చోప్రాకు 2 కోట్ల రూపాయలు; రజత పతకాలు సాధించిన మీరాబాయి చాను, రవికుమార్ దహియాలుకు 50 లక్షల రూపాయల చొప్పున; కాంస్య పతక గ్రహీతలు లబ్ధినా, సింధు, భజరంగ్ పూనియాలకు 25 లక్షల రూపాయల చొప్పున ఇవ్వనున్నారు.

పురుషుల హాకీజట్టుకు కోటి 25 లక్షలు నజరానాగా ఇవ్వనున్నట్లు బీసీసీఐ తెలిపింది. అంతేకాదు, జట్టులోని పంజాబ్ ఆటగాళ్లకు ఒక్కొక్కరికీ 4 కోట్ల రూపాయల చొప్పున నగదు పురస్కారం అందచేయనున్నట్లు పంజాబ్ ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించారు. జట్టులో పంజాబ్ నుండి ఎనిమిది మంది ఆటగాళ్లు కీలక సభ్యులుగా ఉన్నారు. క్రికెటర్లతో పోల్చితే సంపాదనలో అట్టడుగున ఉన్న హాకీ క్రీడాకారులు జీవితంలో తొలిసారిగా భారీగా నగదు బహుమతులు అందుకోనున్నారు. కేంద్ర క్రీడామంత్రిత్వశాఖ సైతం స్వర్ణ విజేతలకు రూ. 75 లక్షలు, రజత పతక గ్రహీతలకు రూ. 50 లక్షలు, కాంస్య పతక విజేతలకు రూ. 25 లక్షలు ప్రోత్సాహక బహుమతులు ప్రకటించింది. మహిళల హాకీలో నాలుగో స్థానం సాధించిన భారతజట్టులోని హరియాణా ఆటగాళ్లకు ఒక్కొక్కరికీ 50 లక్షల రూపాయలను ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహకంగా ప్రకటించింది. ఇంకా కొన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, పలు సంస్థలు టోక్యో ఓలింపిక్స్ విజేతలకు భారీగా ప్రోత్సాహకాలు ప్రకటించాయి.

మీరాబాయి చానుకు భారీ ప్రోత్సాహకాలు

మహిళల వెయిట్ లిఫ్టింగ్ లో రజతపతకం సాధించిన మీరాబాయి చానుకు మణిపూర్ ప్రభుత్వం కోటి రూపాయల నగదు బహుమతితో పాటు పోలీసుశాఖలో ఎఎస్సీగా నియమిస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. ఇప్పటికే స్పోర్ట్స్ కోటలో ఈశాన్య రైల్వేలో ఉద్యోగిగా ఉన్న మీరాబాయికి 2 కోట్ల రూపాయల నజరానాతో పాటు ఆఫీసర్ ఆన్ స్పెషల్ డ్యూటీ (స్పొర్ట్స్)గా పదోన్నతి కల్పిస్తున్నట్లు రైల్వేశాఖ మంత్రి అశ్వనీ వైష్ణవ్ ప్రకటించారు.

విశాఖలో సోక్స్ లకాడమీ

ఓలింపిక్స్ బ్యాడ్మింటన్ మహిళల సింగిల్స్ లో కాంస్య పతకం సాధించిన ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడాకారిణి పీవీ సింధుకు బీసీసీఐ, కేంద్ర క్రీడామంత్రిత్వశాఖ చెరో 25 లక్షల రూపాయలు నగదు బహుమతి ఇవ్వనున్నాయి. అంతేకాదు, విశాఖలో స్పోర్ట్స్ అకాడమీ ఏర్పాటు చేయటానికి వీలుగా 2 ఎకరాల స్థలాన్ని కేటాయించనుంది. రాష్ట్ర క్రీడావిధానంలో భాగంగా 30 లక్షల రూపాయలు నజరానాగా ఇవ్వనుంది పీవీ ప్రభుత్వం. ఓలింపిక్స్ లో పతకాలు సాధించడం ద్వారా దేశానికే గర్వకారణంగా నిలిచిన క్రీడాకారులకు ఎన్ని రకాల ప్రోత్సాహక బహుమతులు అందచేసినా అవి చంద్రునికో నూలుపోగులాంటివే అనడంలే ఏమాత్రం సందేహం లేదు. ★

దిగువన ఉన్న వైనా యువప్లేయర్ బింగ్ జియావోను తొలి గేమ్ నుంచే అత్యుత్తమంలో పడవేసింది. సింధు దూకుడుగా ఆడుతూ తొలిగేమ్ ను 21-13తో గెలుచుకోడం ద్వారా పైచేయి సాధించింది. కీలక రెండోగేమ్ లో సైతం ప్రత్యర్థికి ఏమాత్రం అవకాశం ఇవ్వకుండా ఆడి 21-15 పాయింట్ల తేడాతో గేమ్ ను, 2-0తో మ్యాచ్ ను సొంతం చేసుకోడం ద్వారా కాంస్య పతకం దక్కించుకుంది.

బదేళ్ల క్రితం రియో వేదికగా ముగిసిన 2016 ఓలింపిక్స్ లో పైనల్స్ చేరడమే కాదు, రజత పతకం సాధించిన సింధు ఈ ఓలింపిక్స్ లో మాత్రం కాంస్య పతకంతో సరిపెట్టుకోక తప్పలేదు. ఓలింపిక్స్ లో రెండు పతకాలు సాధించిన భారత తొలి అథ్లెట్ గా మల్లయోధుడు సుశీల్ కుమార్ నిలిస్తే.. సింధు అదే ఘనతను ఇప్పుడు దక్కించుకోగలిగింది.

హాకీ టోర్నీలకు సైతం ఒడిషా ప్రభుత్వం ఆతిథ్యమివ్వడం ద్వారా భారతహాకీకి ఊపిరి పోసింది.

అంతర్జాతీయ హాకీ సమాఖ్య చొరవ, ఒడిషా ప్రభుత్వ పూనిక, భారత హాకీ సమాఖ్య పట్టుదల కారణంగా అట్టడుగున ఉన్న భారత హాకీ గత ఐదేళ్ల కాలంలో పుంజుకోడం ప్రారంభమయింది. నిలకడగా రాణించడం ద్వారా 12వ ర్యాంక్ నుంచి 5వ ర్యాంక్ కు చేరుకోగలిగింది.

మన్ ప్రీత్ సింగ్ నాయకత్వంలోని భారతజట్టు సభ్యులు గత 15 మాసాలుగా కఠోరసాధన చేస్తూ శ్రమించారు. జట్టులోని పలువురు ప్రధాన ఆటగాళ్లు కరోనా వైరస్ బారిన పడినా ఆత్మస్థైర్యం కోల్పోకుండా ఓలింపిక్స్ సిద్ధమయ్యారు. గ్రూప్-ఎ వీగ్ లో ఐదురౌండ్లలో నాలుగు విజయాలు సాధించడం ద్వారా క్వార్టర్ ఫైనల్స్ నాకోట్ రౌండ్లో భారత్ అడుగుపెట్టింది. సెమీఫైనల్స్ లో చోటు కోసం జరిగిన పోరులో గ్రేట్ బ్రిటన్ ను చిత్త చేసిన భారత్ ఫైనల్ రౌండ్ కు అర్హత సాధించలేకపోయినా కాంస్య పతకం సమరంలో మాజీ చాంపియన్ జర్మనీపై 5-4 గోల్స్ తో సంచలన విజయమే సాధించింది. గ్రాహం రీడ్ శిక్షణలో రాటుదేలిన భారతజట్టు ఓలింపిక్స్ మొదటి మూడు అత్యుత్తమ జట్టులో ఒకటిగా నిలవడం ద్వారా కళాత్మక భారతహాకీ పునరుజ్జీవనానికి గట్టి పునాది వేసింది.

భారతజట్టు కాంస్య పతకమే సాధించినా శతకోటి భారత అభిమానులకు మాత్రం ఇది స్వర్ణంతో సమానమే. ప్రధాని నుంచి పలువురు కేంద్ర మంత్రులు, పలు రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు, మంత్రులు సైతం హాకీజట్టును అభినందిస్తూ సందేశాలు పంపారు.

టోక్యో ఓలింపిక్స్ లో మొత్తం 204 దేశాలు తలపడితే 86 దేశాలు మాత్రమే ఏదో ఒక పతకం సాధించడం ద్వారా పతకాల పట్టికలో చోటు సంపాదించగలిగాయి. అమెరికా, చైనా, జపాన్, గ్రేట్ బ్రిటన్, రష్యా దేశాలు మొదటి ఐదు స్థానాలలో నిలిచాయి. 2016 రియో ఓలింపిక్స్ పతకాల పట్టికలో 68వ స్థానంలో నిలిచిన భారత్ 2020 ఓలింపిక్స్ లో 20 స్థానాలు మెరుగుపరచుకొని 48వ స్థానంలో నిలిచింది.

పారిస్ వేదికగా మరో మూడేళ్లలో జరిగే 2024 ఓలింపిక్స్ లో భారత్ మరింత మెరుగైన ప్రదర్శన చేయాలని కోరుకుందాం!

- వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

కర్ణాటక చావుకు వేయి కారణాలంటారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుంచి నేటి దాకా ఈశాన్య భారతంలో నెలకొని ఉన్న పరిస్థితికి కూడా అన్ని కారణాలు ఉన్నాయనే చెప్పాలి. బ్రిటిష్ ఇండియాలో జరిగిన అహేతుక సరిహద్దుల నిర్ణయం, సరిహద్దు దేశం బంగ్లాదేశ్ నుంచి అదుపు లేకుండా సాగుతున్న వలసలు, ముస్లిం మతోన్మాదం, క్రైస్తవ మిషనరీల వేర్పాటువాదం వంటి కారణాలు కనిపిస్తాయి. సుదీర్ఘకాలం ఈశాన్య భారత్ ను పట్టించుకోవలసి నంతగా పట్టించుకోకపోవడం మరొక ముఖ్య కారణం. కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేసిన అన్ని ప్రాంతాలలోను ఇలాంటి పరిస్థితి ఉంది. ఎప్పటికీ ఉంటుంది. సెవెన్ సిస్టర్స్ గా చెప్పే ఈశాన్య భారత రాష్ట్రాలలో ఒకదానితో ఒకదానికీ సరిహద్దు తగాదాలు ఉన్నాయి. అలాగే అస్సాంకు, మిజోరం రాష్ట్రానికి కూడా ఉన్నాయి. ఈ సరిహద్దు సమస్య వయసు దాదాపు 150 ఏళ్లు.

కానీ ఈ రెండేళ్ల నుంచి అక్కడ సరిహద్దు సమస్య మాటున హింస చెలరేగుతోంది. నిజానికి ఆ రెండు రాష్ట్రాల ప్రజలకి కూడా సరిహద్దులు, వాటి సమస్యలు, నిబంధనల గురించి ఏమీ తెలియదని కొన్ని విశ్లేషణలు చెబుతున్నాయి. కాబట్టి కొత్త ప్రశ్నలు ఉద్భవిస్తున్నాయి. ఆ ఘర్షణలు నిజంగానే పాత సరిహద్దు సమస్యకు కొనసాగింపేనా? లేకుంటే వాటి చాటున జరుగుతున్న రాజకీయాలా? ఎందుకంటే ఈశాన్యంలో అటు బంగ్లాదేశ్ చొరబాటు దారుల సమస్య, ఇటు చైనా కుయుక్తులు జమిలిగా పని చేస్తూ ఉంటాయి. అలాగే ఇలాంటి విధ్వంసకర శక్తుల స్పందినీ కూర్చి, ఉసిగొల్పడానికి ఉద్దేశించిన టూల్ కిట్ల వ్యూహం కూడా ఉండవచ్చు. అస్సాంలో బీజేపీ అధికారంలో ఉంది. మిజోరంలో లాల్ డేంగా వారసత్వంగా వచ్చిన మిజో నేషనల్ ఫ్రంట్ అధికారంలో ఉంది.

అక్కడి సరిహద్దు సమస్య మీద ఇంతకు ముందు చాలా రంగడే జరిగినప్పటికీ ఇకపై శాంతిని నెలకొల్పు తామని అస్సాం ముఖ్యమంత్రి హిమంతా బిశ్వశర్మ, మిజోరం ముఖ్యమంత్రి జోరాంతంగ ఈ ఆగస్ట్ 5న కేంద్రానికి హామీ ఇచ్చారు. నిజానికి నరేంద్ర మోదీ ప్రభుత్వం సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి 2020 నుంచి ప్రయత్నాలు ప్రారంభించింది కూడా. ప్రస్తుతానికైనా వేడి చల్లారతోందని అనుకుంటున్న సమయంలో అక్కడి సరిహద్దులలో మళ్లీ ఆగస్ట్ 7న హఠాత్తుగా ఎందుకు విధ్వంసం జరిగింది? అక్కడ శాంతి నెలకొనడం, తద్వారా సమస్యకు పరిష్కారం లభించడం ఇష్టం లేని శక్తులు పని చేస్తున్నాయా? అస్సాంలోని కరింగంజ్ నుంచి గుడ్డతో వెళుతున్న నాలుగు బ్రక్కలు ఆరోజు కచార్ జిల్లాలోని భాగాబజార్ కు రాగానే కొందరు ఆపి, మిజోరం వెళుతున్న సంగతి తెలుసుకుని లోపల ఉన్న గుడ్డన్నీ విసిరివేశారు. నిజానికి తాజా ఘర్షణకు ఆరంభం జూన్ 26న జరిగింది. ఆ రోజు అస్సాం-మిజోరం సరిహద్దు వివాదంలో ఆరుగురు పోలీసులు చనిపోయారనీ, యాభయ్ మంది వరకు గాయపడ్డారనీ వార్తలు వచ్చాయి. ఇదే దేశవ్యాప్తంగా కలవరం

కలిగించింది.

అస్సాం-మిజోరంల మధ్య 165 కిలోమీటర్ల పొడవున సరిహద్దు ప్రాంతం ఉంది. కచార్, హైలాకండి, కరింగంజ్ (అస్సాం జిల్లాలు), కోలాసిబ్, మామిత్, ఐజ్వాల్ (మిజోరం జిల్లాలు) సరిహద్దులను



పంచుకుంటున్నాయి. సరిహద్దు వివాదం 150 ఏళ్ల నాటిది. మిజోరం అస్సాంలో లూషై హిల్స్ పేరుతో ఒక జిల్లాగా ఉన్నప్పుడు సరిహద్దు నిర్ణయం దగ్గర మొదలయిన సమస్య. ఆ సరిహద్దును రెండుసార్లు నిర్ణయించడమే ఈ రగడకు అసలు కారణం. 1875లో 1933లో రెండుసార్లు సరిహద్దులు నిర్ణయించారు. రెండోసారి ఏర్పరిచిన సరిహద్దు ఇప్పటి రగడకు మూలం. 1875 నాటి సరిహద్దు నిర్ణయానికి 1873లో తీసుకువచ్చిన బంగ్లా ఈస్టర్న్ ప్రాంటియర్ రెగ్యులేషన్ చట్టం మేరకు చేసినది. ఈ చట్టం లూషై హిల్స్ (నేటి మిజోరం)ను కచార్ (అస్సాం) జిల్లా మైదాన ప్రాంతం నుంచి వేరు చేసి చూపుతున్నది. 1933లో మళ్లీ సరిహద్దులు నిర్ణయించారు. ఇది లూషై హిల్స్ ను మజిహూర్ నుంచి వేరు చేసి చూపుతున్నది. ఈ నిర్ణయం మిజో లీఫ్ లకు తెలియ కుండా జరిగిందని మిజోవాసుల ఆరోపణ. కాబట్టి ఆమోదయోగ్యం కాదని చెబుతున్నారు. మళ్లీ 1875 నాటి ప్రకటన బట్టి సరిహద్దు నిర్ణయం జరగాలన్నది

వారి వాదన. 1972లో మిజోరం కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం అయినప్పటి నుంచి, 1980లో రాష్ట్రంగా అవతరించిన తరువాత కూడా ఈ వివాదం ఉంది. అస్సాం తన సరిహద్దులను మిజోరం కట్టా చేసిందన్న అభిప్రాయంతో ఉంది. అలాగే అస్సాం ఏకపక్షంగా వ్యవహరిస్తున్నదని మిజో చెబుతున్నది.

గడచిన అక్టోబర్ లో కూడా రెండు రాష్ట్రాల ప్రజలు రెండు పర్యాయాలు ఘర్షణలకు దిగారు. అప్పుడు కనీసం ఎనిమిదిమంది గాయపడగా, కొన్ని గుడిసెలు, దుకాణాలు దగ్ధమయ్యాయి. నిజానికి అస్సాంకు, చుట్టూ ఉన్న రాష్ట్రాలకు సరిహద్దు వివాదాలు ఇప్పటివి కావు. అస్సాంలోని కచార్ జిల్లా లైలాపూర్ వాసులు, మిజోరంలోని కొలాసిబ్ జిల్లా వైరెంగ్ ప్రాంతానికి చెందిన వారితో గొడవ పడ్డారు. అక్టోబర్ 9న ఇలాంటి ఘర్షణే రెండు రాష్ట్రాల సరిహద్దులు కరింగంజ్ (అస్సాం), మామిత్ (మిజోరం) దగ్గర కూడా జరిగింది. ఇద్దరు మిజోరం

రాష్ట్ర వాసులకు చెందిన పోకచెక్కల తోటను దుండగులు తగులబెట్టారు. అదేరోజున లైలాపూర్ వాసులు కొందరు మిజోరం పోలీసుల మీద రాళ్లు రువ్వారు. మిజోరం వాసులు కూడా తరువాత రాళ్లు రువ్వారు. కొన్నేళ్ల క్రితం రెండు రాష్ట్రాలకు జరిగిన ఒప్పందం ప్రకారం సరిహద్దులో నిర్దేశించిన ఎవరూ ప్రవేశించకూడదని స్థలాన్ని యథాతథంగా ఉంచాలి. అంటే ఎవరూ హద్దులు దాటరాదు. అయితే లైలాపూర్ ప్రజలే ఈ ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించారన్న ఆరోపణలు ఉన్నాయి. లైలాపూర్ వాసులు సరిహద్దులు దాటించి కొన్ని గుడిసెలు నిర్మించగా వాటిని మిజోరం వైపు ప్రజలు వచ్చి తగులబెట్టారు.

ప్రస్తుతం మిజోరం పట్టు నిలుపుకోవాలను కుంటున్న ప్రాంతం అస్సాంకే చెందుతుందని కచార్ పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనర్ చెబుతున్నారు. తమ రాష్ట్రాలకే చెందుతుందంటూ ప్రస్తుతం అస్సాం వాదిస్తున్నప్పటికీ అక్కడ చిరకాలంగా మిజోరం వాసులే సేద్యం చేస్తున్నారని ఈ రాష్ట్ర అధికారులు

చెబుతున్నారు. చిరకాలంగా మిజోవాసులు ఆ భూమిలో సేద్యం చేసుకుంటున్న మాట నిజమే అయినా, రికార్డుల ప్రకారం అది సింగ్లా అటవీ ప్రాంతంలోకి వస్తుంది. ఆ అటవీ ప్రాంతం అస్సాంలోనిదే. మిజోరం, అస్సాం రెండూ బంగ్లాతో సరిహద్దులు కలిగి ఉన్నాయి. ఇక్కడ గమనించవలసిన అంశం- స్థానిక అస్సామీయులు ఈ దుందుడుకు చర్యలకు కారణమని మిజోరం ప్రజలు, ప్రజా సంస్థలు చెప్పడం లేదు. ఇది బంగ్లాదేశ్ నుంచి అక్రమంగా చొరబడి అస్సాంలో తిష్ట వేసినవారి పనేనని వారంతా చెబుతున్నారు. తాజా అల్లర్లకు ప్రధాన కారణం అస్సాం ప్రాంతంలోని లైలాపూర్లో తిష్టవేసిన బంగ్లా అక్రమ చొరబాటుదారులేనని రాళ్లు విసిరినది కూడా వాళ్లేనని మిజోరం ప్రజా పౌర సమాజాలు ఆరోపిస్తున్నాయి. మిజోరం రిజర్వు టెటాలియన్ లక్ష్యంగా ఆ రాళ్ల దాడి జరిగింది. అస్సాంలోని బరాక్ లోయ బంగ్లాకు సరిహద్దు.

నిజానికి ఈశాన్య రాష్ట్రాల మధ్య సరిహద్దు గొడవలు ఉన్నాయి. కానీ అస్సాం-మిజోరం మధ్య

హిమంత బిశ్వశర్మ కొత్తగా ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. ఆయనకు చొరబాటుదారుల మీద, ఆ విధానం మీద స్పష్టమైన విధానం, ఆలోచన ఉన్నాయి. ఇటీవల ఆయన ఇద్దరు పిల్లల సూత్రాన్ని అమలు చేయడానికి గట్టిగా ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇది కొందరికి ఏమాత్రం నచ్చడం లేదు. అస్సాం సమస్యతో మరొకసారి మోదీనీ, బీజేపీనీ ఇరుకున పెట్టాలన్న ఆలోచన కూడా దీని వెనుక ఉందని చెప్పినా కొట్టి పారేయడానికి అవకాశాలు తక్కువ.

అవకాశం ఇస్తున్నట్టు కనిపిస్తుంది. అస్సాం మీద మండిపడుతున్న మిజోరం ప్రజలు కూడా ఆ రాష్ట్రం మీద నింద వేయడానికి సిద్ధంగా లేరు. ఇది శుభ పరిణామమే.

ఈ వివాద పరిష్కారానికి 1971లో ఒక కమిషన్ ను నియమించారు. 1985లో శాస్త్రి కమిషన్ ను నియమించారు. ఈ సంఘాలు రెండు విఫల మయ్యాయి. అస్సాం సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించింది కూడా. 1987లో మిజోరం పూర్తి స్థాయి రాష్ట్ర హోదా పొందింది. 1986లో మిజో నేషనల్ ఫ్రంట్ తో కుదిరిన ఒప్పందంతో సాయుధ తిరుగుబాటును ఆపేశారు. ఇది ఎంతో స్వాగతించ దగిన

విధానం మీద స్పష్టమైన విధానం, ఆలోచన ఉన్నాయి. ఇటీవల ఆయన ఇద్దరు పిల్లల సూత్రాన్ని అమలు చేయడానికి గట్టిగా ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇది కొందరికి ఏమాత్రం నచ్చడం లేదు. అస్సాం సమస్యతో మరొకసారి మోదీనీ, బీజేపీనీ ఇరుకున పెట్టాలన్న ఆలోచన కూడా దీని వెనుక ఉందని చెప్పినా కొట్టి పారేయడానికి అవకాశాలు తక్కువ. ఒకనాటి మిజో నేషనల్ ఫ్రంట్ కు ఇప్పుడు అధ్యక్షుడుగా ఉన్న జోరాంతంగ ముఖ్యమంత్రి. మొత్తం 40 స్థానాలకు గాను 26 గెలుచుకున్నాడు (2018). 1987లో కేంద్రంతో జరిగిన శాంతి చర్చలలో ఇతడు కీలకంగా ఉన్నాడు. ఎంఎన్ఎఫ్ కార్యదర్శిగా పని చేశాడు. మార్చి 1, 1966లో మిజోరం ప్రాంతానికి స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించిన లాల్ దేంగా వారసుడు జోరాంతంగ.

తాజా ఉదంతంలో వినిపిస్తున్న కొన్ని మాటలు ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయి. అందులో ఒకటి సరిహద్దుల నుంచి రాష్ట్రాలు బలగాలు ఉపసంహరించుకుంటున్నాయి అన్నమాట. ఈశాన్య భారత రాష్ట్రాలు సరిహద్దుల విషయంలో ఒకదానితో ఒకటి అంత వైరం పెంచుకున్నాయా? దేశ సరిహద్దుల విషయంలో వినవలసిన మాట కదా అది! ఏమైనా సరిహద్దు రాష్ట్రాల మధ్య ఇలాంటి సమస్య తలెత్తడమే అవాంఛనీయమైతే, అది ఏడున్నర దశాబ్దాలు కొనసాగడం మరింత అవాంఛనీయం. చైనాతో వివాదం ఏ క్షణంలో ఏ మలుపు తిరుగుతుందో తెలియని ప్రస్తుత పరిస్థితిలో ఇలాంటి సరిహద్దు వివాదాలు ఈశాన్య భారతంలో నెలకొని ఉండడం దేశక్షేమానికి, ఫెడరల్ వ్యవస్థకీ ఏమాత్రం మంచిది కాదు.

ఇటు అస్సాం, మిజోరం సమస్య నలుగురున్న సమయంలోనే, అటు మిజోరం, త్రిపుర మధ్య కూడా సరిహద్దు తగాదా రాజుకోవడం ఆరంభమైంది. ఆ రెండు రాష్ట్రాలకు ఫల్డంగేనీ అనే గ్రామం గురించి వివాదం ఉంది. ఈ సమస్యను కేంద్ర హోంశాఖ సాయంతో మిజోరం వెంటనే పరిష్కరించుకోవాలని త్రిపుర ముఖ్యమంత్రి విప్లవ్ దేబ్ హెచ్చరించారు. అస్సాం, మిజోరం ముఖ్యమంత్రులు శాంతి పునరుద్ధరణకు కేంద్రానికి హామీ ఇచ్చిన రోజునే, అంటే ఆగస్ట్ 5వ తేదీన త్రిపుర ముఖ్యమంత్రి విప్లవ్ కుమార్ దేబ్ మీద హత్యాయత్నం జరిగింది. ఇప్పుడు దేశంలో, అంతర్జాతీయంగా ఉన్న చరిస్థితలను బట్టి ఏటన్నిటిని వేర్వేరుగా చూడడం సాధ్యం కాదనే చెప్పాలి. ★

రాష్ట్రాల సరిహద్దు సమస్యగానే చూడాలి!

ఘర్షణలు చెలరేగిన సందర్భాలు అరుదు. అందుకే ఆగస్ట్ ఆరంభం నాటి ఆ హింసాత్మక ఘటన దేశాన్ని కలవర పరిచింది.

1980లో రాష్ట్రంగా అవతరించిన నాటి నుంచి సరిహద్దు తగాదా ఉంది. అస్సాం 1933 నాటి సరిహద్దు నిర్ణయానికి కట్టుబడి ఉండాలంటుంది. 1994, 2006, 2018లలో కూడా గొడవలు జరిగాయి. 1994లో వైరెంగ్స్ వద్ద రెండు రాష్ట్రాలకు చెందిన పోలీసులు ఘర్షణ పడ్డారు. ఇది విస్తృతంగా విషయమే. అప్పుడు కూడా కేంద్ర హోంమంత్రిత్వ శాఖ కలగచేసుకోవడంతో సద్దుమణిగింది. 2018లో మిజో విద్యార్థుల విశ్రాంతి మందిర నిర్మాణ గొడవ జరిగింది. గడచిన అక్టోబర్ 9న చిన్నపాటి ఘర్షణలతో మొదలైన సరిహద్దు ప్రాంతం 17 నాటికి తీవ్ర రూపం దాల్చింది. 20 దుకాణాలు తగుల బెట్టారు. ఘర్షణలలో 50మంది గాయపడ్డారు. నిజానికి ఈ సరిహద్దుల నిర్ణయం గురించి ఈ రెండు రాష్ట్రాల సాధారణ ప్రజలకు తెలియదు. అందుకే ఇష్టానుసారం సరిహద్దులలో వ్యవహరిస్తూ ఉంటారు. ఇదే విద్రోహక శక్తుల జోక్యానికి దోహదం చేసి

పరిణామమే అయినా, ఆ ఉగ్రవాద సమస్యకు పరిష్కారం లభించింది కానీ, అది సరిహద్దు సమస్యకు జవాబు చెప్పలేకపోవడం ఎందుకో అర్థం కాదు. నిజానికి నరేంద్రమోదీ నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ సమస్య పరిష్కారానికి నిరుదు అక్టోబర్ మధ్యలోనే ప్రయత్నాలు ఆరంభించింది. అంటే రగడ తీవ్ర దాల్చుతున్న సమయంలోనే ప్రయత్నం మొదలుపెట్టారు. రెండు రాష్ట్రాలతోను కేంద్రం ఉన్నత స్థాయి చర్చలు ఆరంభించింది. అప్పటికి మూడు వారాలుగా సాగుతున్న ఘర్షణల వల్ల అస్సాం వాస్తవంగా దిగ్బంధంలో ఉండి పోయింది. నిరుదు నవంబర్ 8న రెండురాష్ట్రాల కార్యదర్శులు, కేంద్ర హోం శాఖ కార్యదర్శితో సమావేశమై రాష్ట్ర పోలీసులను ఉపసంహరించి సరిహద్దు భద్రతాదళాలను నియమించడానికి ఒప్పుకున్నారు. మిజోరం రాష్ట్రానికి జీవనాది వంటి 306 జాతీయ రహదారి మీద అస్సాం అమలు చేసిన ఆర్థిక దిగ్బంధం నిలిపివేయడానికి అస్సాం అంగీకరించింది.

హిమంత బిశ్వశర్మ కొత్తగా ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. ఆయనకు చొరబాటుదారుల మీద, ఆ

ఉపఎన్నికలో బీజేపీని నిలువరించేందుకు టీఆర్ఎస్ పదుల సంఖ్యలో మంత్రులు, ఎమ్మెల్యేలను నియోజకవర్గంలో మోహరించింది. అక్కడ అధికంగా ఉన్న దళిత సామాజిక వర్గాన్ని దళితబంధు ద్వారా ఆకర్షిస్తూనే వారిని ఆకట్టుకునేందుకు ఆ సామాజిక వర్గానికి చెందిన కొప్పుల ఈశ్వర్ను రంగంలోకి దించింది. అలాగే గిరిజనుల ఓటర్లను ప్రసన్నం చేసుకోవడం కోసం మంత్రి సత్యవతి రాథోడ్ను, కల్లు గీత కార్మికుల ఓట్ల కోసం మంత్రి శ్రీనివాస్ గౌడ్ను బరిలోకి దింపింది. ఇక బలమైన సామాజిక వర్గమైన రెడ్డి, కమ్మ సామాజిక వర్గం మెప్పుకోసం

ఊరించి ఊరించి ఉసూరుమనిపించడం మినహా కడదాకా కొనసాగిన ఆనవాళ్లు లేవు. కొంతకాలంగా దళిత జపం చేస్తున్న కేసీఆర్.. గతంలో తాను హామీఇచ్చిన దళిత కుటుంబాలకు మూడెకరాల భూమి బాస గోదాల్లో కలిసిపోయింది. ఇక దళిత సామాజిక వర్గానికి చెందినవారిని తెలంగాణ రాష్ట్రానికి మొదటి ముఖ్యమంత్రిని చేస్తానని మోసం చేశారు. ఇప్పుడు హుజూరాబాద్లో ఓట్ల కోసం దళితబంధు పేరిట కొత్త పథకానికి రూపకల్పన చేశారు. ఇది కూడా అలాంటి హామీనే అని రాజకీయ విమర్శకులు చెబుతున్నారు.

కమిషన్ సిద్ధంగా ఉందన్న సంతకాలు వచ్చాయి. ఈ సమయంలో నేరుగా హుజూరాబాద్లోనే దళితబంధు పథకం ప్రారంభిస్తే.. ఎన్నికల స్టంట్గా పరిగణిస్తారని, వాసాలమర్రిలో ముందుగానే కొన్ని నిధులు విడుదల చేయడం ద్వారా.. హుజూరాబాద్ ఉపఎన్నిక షెడ్యూల్ విడుదలైనా దళితబంధు పథకాన్ని సాఫీగా పంపిణీ చేసుకోవచ్చన్న ఆలోచన తోనే కేసీఆర్ వాసాలమర్రిపై అప్పటికప్పుడు ప్రేమను ఒకటోశారని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు.

ఆ తర్వాత నాలుగు రోజులకే హుజూరాబాద్లోనూ దళిత బంధు పథకం అమలుకోసం 500

ఒక ఎన్నిక-లక్ష కోట్లు..

హుజూరాబాద్.. తెలంగాణలోని ఓ సాధారణ అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం. కానీ ఇప్పుడు రాష్ట్రవ్యాప్తంగానే కాదు, దేశవ్యాప్తంగా కూడా చర్చ జరుగుతున్న అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం అది. దేశ ఎన్నికల చరిత్రలోనే కేవలం ఒకే ఒక ఉపఎన్నిక కోసం ఏ నాయకుడు, ఏ పార్టీ కూడా ఈ స్థాయిలో ఖర్చు చేయలేదంటున్నారు రాజకీయ విశ్లేషకులు. సాక్షాత్తు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి.. హుజూరాబాద్ ఉపఎన్నిక కోసమే పథకాలు ప్రారంభిస్తున్నామని, తమ పార్టీకి ఓట్లు సంపాదించుకోవడం కోసమే జనాకర్షక పథకాలను ప్రవేశపెడుతున్నామని స్వయంగా ప్రకటించడం తీవ్ర చర్చనీయాంశమయింది. హుజూరాబాద్లో ముంచుకొచ్చిన ఉపఎన్నికను అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకున్న కేసీఆర్ అవసరమైతే రాష్ట్ర ఖజానా మొత్తాన్ని ఆ ఎన్నిక కోసమే ఖర్చుచేసినా పర్వాలేదన్న భావనలో ఉన్నారు. ఉపఎన్నికే టార్గెట్గా లక్ష కోట్ల రూపాయలు వివిధ పథకాల కోసం ఖర్చు చేసేందుకూ వెనుకాడబోమంటున్నారు.



ధర్మారెడ్డి, పెద్దిరెడ్డి లాంటి వారిని హుజూరాబాద్లో మకాం వేయాల్సిందిగా టీఆర్ఎస్ అధిష్టానం సూచించింది. మరో బలమైన సామాజిక వర్గమైన యాదవులను ఆకర్షించేందుకు మంత్రి తలసాని శ్రీనివాస్యూడవమ్మ రంగంలోకి దింపింది. ఇలా అన్ని సామాజిక వర్గాలను ఆకట్టుకునేందుకు సీఎం కేసీఆర్ ప్లాన్లు రూపొందించుకున్నారు. అందులో భాగంగానే.. ఈటల రాజీనామా చేసిన నాటి నుండే ఆ నియోజక వర్గంలో పెద్ద ఎత్తున పార్టీ శ్రేణులను మోహరించారు. నియోజకవర్గం నుంచి గెలిచిన సర్పంచ్ నుండి జెడ్పీటీసీ వరకు అందరినీ ఈటలకు దూరం చేసేందుకు తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు.

ఉపఎన్నిక మానస పుత్రిక 'దళితబంధు'

ఇప్పటివరకు రాష్ట్ర ప్రజలకు కేసీఆర్ ఇచ్చిన హామీలను ఒకసారి గమనిస్తే ఒకటి అరా మినహాయిస్తే

ఎన్నికల స్టంట్

మొదట్లో హుజూరాబాద్ నుంచే దళితబంధు ప్రారంభిస్తామని చెప్పుకొచ్చారు కేసీఆర్. కానీ, ఆ తర్వాత తన దత్తత గ్రామం వాసాలమర్రిలో తొలుతగా దళితబంధుకు శ్రీకారం చుట్టారు. హుజూరాబాద్కు మాత్రమే దళితబంధు పరిమితమవుతుందని, ఎన్నికల తర్వాత.. జీహెచ్ఎంసీ వరద సాయం వలె ఈ పథకం కూడా దిక్కు మొక్కా లేకుండా పోతుందని విపక్షాలు, అన్ని సామాజిక వర్గాల సంస్థలు విమర్శించడంతో వాసాలమర్రి నుంచి ఆ పథకాన్ని ప్రారంభించారు. ఆ గ్రామంలో 76 దళిత కుటుంబాలకు 7 కోట్ల 60 లక్షల నిధులు విడుదల చేసింది ప్రభుత్వం. అయితే, ఇందులోనూ ఓ నిగూఢార్థం దాగి ఉంది. హుజూరాబాద్లో ఏ క్షణమైనా ఉపఎన్నికలు నిర్వహించేందుకు ఎన్నికల

కోట్ల రూపాయలు విడుదల చేస్తూ మరో జీవో జారీచేసింది. దీంతో, ఇక పంచదమే తరువాయి అన్నట్లు మారింది పరిస్థితి. పైలట్ ప్రాజెక్ట్గా హుజూరాబాద్లో ఈ పథకాన్ని అమలు చేయబోతున్నట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ప్రభుత్వం అంచనాల ప్రకారమే హుజూరాబాద్ నియోజక వర్గంలోని హుజూరాబాద్ మండలంలో 5,323 దళిత కుటుంబాలు, కమలాపూర్ మండలంలోని 4,346 కుటుంబాలు, వీణవంక మండలంలోని 3,678 కుటుంబాలు, జమ్మికుంట మండలంలోని 4,996 కుటుంబాలు, ఇల్లందకుంటలో 2,586 కుటుంబాలు.. ఇలా హుజూరాబాద్ నియోజక వర్గంలోని మొత్తం 20,929 దళిత కుటుంబాల నుంచి లబ్ధిదారులను ఎంపిక చేస్తామని అధికారులు ప్రకటించారు. నిబంధనల మేరకు ఎంపిక చేసిన

లబ్ధిదారుల కుటుంబాలకు పరిపూర్ణ స్థాయిలో ఈ పథకాన్ని వర్తింపజేస్తామని, ఎంపికైన ఒక్కో కుటుంబానికి పది లక్షల రూపాయల చొప్పున పంపిణీ చేస్తామని టీఆర్ఎస్ వర్గాలు చెబుతున్నాయి. వాస్తవానికి ప్రభుత్వం చెప్పిన మార్గదర్శకాలు చూసుకుంటేనే దళితబంధు అమలు చేయడానికి ఒక్క హుజురాబాద్ నియోజకవర్గానికి 2వేల కోట్ల రూపాయలు అవసరం అవుతాయంటున్నారు విశ్లేషకులు. కానీ, తొలుత 500 కోట్ల రూపాయలు విడుదల చేసి చేతులు దులుపుకుంది ప్రభుత్వం. మరోవైపు.. దళితబంధును రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా

మారిపోయింది. ఒక్క దళితబంధు పథకం మాత్రమే కాదు, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఏ పథకం ప్రారంభించాలనుకున్నా అది హుజురాబాద్ నుండే ప్రారంభిస్తున్నారు. పాత, కొత్త పథకాలకు అక్కడినుండే ముహూర్తం ఫిక్స్ చేస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలోనే.. అటకెక్కిన గొర్రెల వంపిణీ వధికాన్ని తిరిగి ఇక్కడి నుంచే ప్రారంభించారు. ఇక రేషన్ కార్డుల పంపిణీ కూడా హుజురాబాద్ ఎన్నికల నేపథ్యంలోనే ప్రారంభించారనే విషయాన్ని కొట్టిపారేసే పరిస్థితి లేదు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పంపిణీ చేసినా.. హుజురాబాద్ లో దరఖాస్తు చేసుకున్న ప్రతి ఒక్కరికీ రేషన్ కార్డు అందజేసినట్లు చెప్పుకుంటున్నారు. పథకాలతో పాటు అభివృద్ధి పరంగా కూడా వందల కోట్ల రూపాయల నిధులను కరీంనగర్ జిల్లా వ్యాప్తంగా విడుదల చేస్తోంది ప్రభుత్వం. కుల సంఘాల భవనాల కోసం 50 లక్షల నుండి కోటి రూపాయలను కూడా అందించడంతోపాటు స్థానికంగా అడిగిన ఏ సమస్యలు ఉన్నా వెంటవెంటనే తీర్చుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలోనే సంవత్సరాల తరబడి పెండింగ్ లో ఉన్న ఆటో గ్యారేజి కోసం మూడు ఎకరాల స్థలం వత్రాలు కూడా మంత్రి గంగుల కమలాకర్ అందించారు.

పదవుల పండుగ

ఈటల రాజేందర్ మళ్లీ గెలవకుండా.. ఓట్లు ఎక్కువగా పడకుండా చూసేందుకు కేసీఆర్ కుసున్నల్లో టీఆర్ఎస్ మంత్రుల నుంచి మొదలుకొని..

గల్లి లీడర్ దాకా తొలిరోజు నుంచీ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఈటల రాజేందర్ అనుచరులుగా చెప్పుకుంటున్న పలువురికి ఆగమేఘాలమీద పదవులు ఆఫర్ చేశారు. ఈటల ప్రధాన అనుచరుడిగా చెప్పుకునే బండ శ్రీనివాస్ ను రాష్ట్ర ఎస్సీ కార్పొరేషన్ చైర్మన్ గా నియమించారు. ఇక, కాంగ్రెస్ పార్టీ నుంచి టీఆర్ఎస్ లో చేరిన పాడి కౌశిక్ రెడ్డి కలలో కూడా ఊహించని అదృష్టాన్ని సొంతం చేసుకున్నాడు. టీఆర్ఎస్ కండువా కప్పుకోవడమే తరువాయి.. నామినేటెడ్ ఎమ్మెల్యేగా కేసీఆర్ అరుదైన అవకాశం కల్పించారు. ఈ పరిణామం మాత్రం టీఆర్ఎస్ లో ప్రకంపనలకు దారితీసింది.

బయటకు నేతలెవరూ చెప్పకున్నా ఆది నుంచీ ఉద్యమంలో అన్నీ వదులుకొని కష్టపడ్డవాళ్ళు.. మొదటినుంచీ టీఆర్ఎస్ పార్టీనే నమ్ముకొని కష్టపడి పనిచేస్తున్నవాళ్ళు ఎంతోమంది ఉన్నా మొన్న గులాబీ కండువా కప్పుకున్న కౌశిక్ రెడ్డికి ఎమ్మెల్యే పదవి ఇవ్వడం పట్ల తీవ్ర వ్యతిరేకత వ్యక్తమవుతోంది. ప్రధానంగా మేధావి వర్గంలో నివురుగప్పిన నిప్పులా ఉన్న అసంతృప్తి ఇప్పుడు బాహుబలమవుతోంది.

మొత్తం మీద హుజురాబాద్ ఉపఎన్నిక హాటాపిక్ గా మారింది. అయిదు వందల కోట్లను ప్రతి దళిత కుటుంబానికి అందజేస్తామని సీఎం ప్రకటించిన నేపథ్యంలో దళితులు ఎవరి వైపు మొగ్గు చూపుతారనే చర్చ కొనసాగుతోంది.

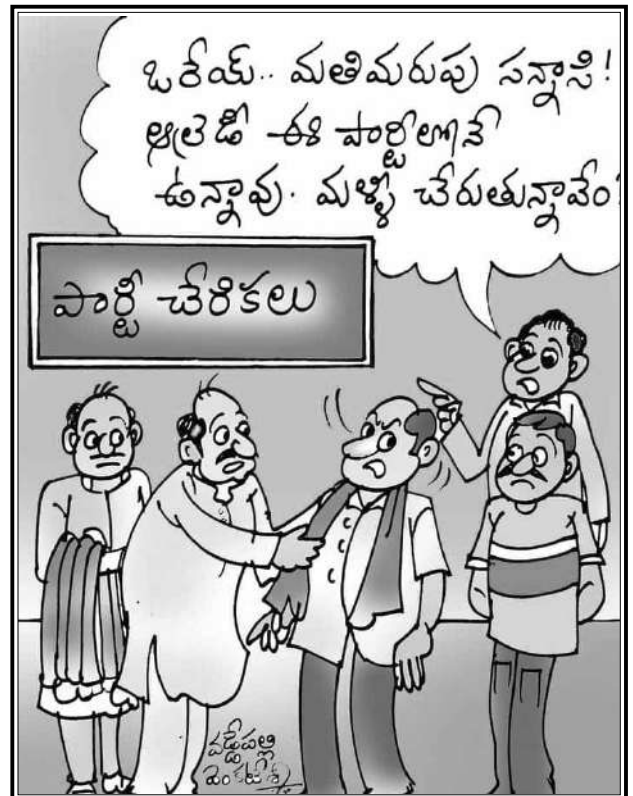
వాస్తవానికి హుజురాబాద్ ఒక్క సీటు గెలిచినా, గెలవక పోయినా తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితికి పోయేదేమీ లేదు. విజయం సాధించినా వచ్చే లాభమేదీ లేదు. ఇప్పట్లో సార్వత్రిక ఎన్నికలుగానీ, ఇతరత్రా ఎన్నికలు గానీ కనుచూపు మేరలో లేవు. అంటే.. వాటిమీద ఈ ఫలితం ప్రభావం చూపుతుందన్న పరిస్థితి కూడా లేదు. కానీ, కేసీఆర్ ఒక్క హుజురాబాద్ కోసం అనేక వ్యూహాలు పన్నుతున్నారు. ఒక రకంగా కుప్పిగంతులు వేస్తున్నారు. వివక్షలే కాదు.. సొంత పక్షం నుంచి కూడా పెదవి విరుపులను చవిచూస్తున్నారు. అయినా ఏమాత్రం తగ్గడం లేదు. హుజురాబాద్ కోసం దేనికైనా తెగిస్తానని చెబుతున్నారు, చేస్తున్నారు.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్



అమలు చేయాలని ప్రతిపక్ష పార్టీలు డిమాండ్ చేస్తున్నాయి. ఇందుకోసం పెద్దఎత్తున ఆందోళనలు సైతం నిర్వహిస్తున్నాయి. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆధ్వర్యంలో ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని ఇంద్రవెల్లి సభను ఏర్పాటు చేసింది. దళిత, గిరిజన ఆత్మగౌరవ దండోరా పేరిట భారీ బహిరంగసభ చేపట్టింది. ప్రతి దళిత, గిరిజన కుటుంబానికి కూడా పదిలక్షల రూపాయలు ఇవ్వాలని ఆ సభ ద్వారా కాంగ్రెస్ పార్టీ డిమాండ్ చేసింది. అయితే గతంలోనే దళిత ఎంపవర్మెంట్ స్కీం కింద వేయికోట్ల రూపాయలను బడ్జెట్ లో కేటాయించామని ప్రభుత్వం చెబుతోంది. ఇప్పుడు అవే నిధులు దళితబంధు పేరిట ఖర్చు చేస్తున్నామని చెబుతోంది.

మరోవైపు కొత్తగా ప్రారంభించబోయే ప్రభుత్వ పథకాలన్నింటికీ హుజురాబాద్ కేరాఫ్ అడ్రస్ గా



మధ్యంపై ఆదాయం పెంచేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది. తక్కువ పెట్టుబడితో నాలుగింతల లాభం వచ్చే ఆదాయవనరుగా దీనిని మార్చేసింది. పైగా ఈ మధ్యం ఆదాయాన్ని చూపించే బ్యాంకుల నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 25 వేల కోట్లు అప్పులు తెచ్చింది. దీనిపై వివక్షాల నుంచి విమర్శలు వచ్చినా ఖాతరు చేయలేదు. తీసుకున్న అప్పుపై కేంద్ర ఆర్థికశాఖకు వివరణ ఇవ్వడాన్ని కూడా ఖాతరు చేసేలా కనిపించడం లేదు. ఆర్థికశాఖ నుంచి వస్తున్న ఒత్తిడితో బ్యాంకులను సంతృప్తిపరిచి అప్పులు పుట్టించుకునే మార్గాలు సజీవంగా ఉంచుకోవడమే ఇప్పుడు జగన్ ప్రభుత్వం ముందున్న ప్రధాన లక్ష్యం.

అందుకోసం మధ్యంపై ఆదాయం ఏ మాత్రం తగ్గకుండా పెంచుకునే ఏర్పాట్లు చేసుకుంటోంది. అమ్మే ప్రతి సీసాలో అసలు విలువలో దాదాపు 80శాతం ప్రభుత్వానికి ఆదాయంగా వస్తుంది. మధ్యం ద్వారా ప్రతిరోజూ రూ. 50 కోట్లు తగ్గకుండా ప్రభుత్వ ఖజానాలో పడుతుంది. ముందుగా ఈ రాబడి తగ్గకుండా చూసుకుంటోంది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న 2,934 మధ్యం షాపుల్లో అతి తక్కువగా అమ్మకాలున్న వంద షాపులను గుర్తించారు. అనంతపురంలో 26, చిత్తూరులో 32, కర్నూలులో 11, కృష్ణాలో 10, తూర్పుగోదావరి, గుంటూరులో చెరో ఏడు, విశాఖపట్నం, పశ్చిమగోదావరి, శ్రీకాకుళంలో చెరో రెండు, విజయనగరంలో ఒక షాపులో అమ్మకాలు తగ్గినట్లు ప్రభుత్వం గుర్తించింది. వీటిని రద్దీగా ఉండే ప్రాంతాలకు తరలిస్తోంది. అమ్మకాలు పెరిగేందుకు సూచనలు ఇవ్వాలని మధ్యం షాపుల్లో పనిచేసే సూపర్వైజర్లు, సేల్స్మెన్లను సలహాలు కోరింది. ఏమైతేనేం అమ్మకాలు పెరిగాయి. గతేడాది ఆగస్టు వరకు రూ. 1600 కోట్లకు అటూ ఇటూగా ఉన్న అమ్మకాలు సెప్టెంబరు నుంచి ఒక్కసారిగా పెరిగిపోయాయి.

2020 జనవరిలో నెలకు సగటున రూ. 1800 కోట్లు అమ్మకాలుంటే, కొన్ని నెలలుగా సగటు అమ్మకాలు రూ. 2వేల కోట్లపైనే ఉంటున్నాయి. మధ్యంపై గరిష్ట స్థాయిలో ఆదాయం కోసం వినియోగదారుల పౌకర్యార్థం వాక్ జన్ స్టోర్ పేరుతో మధ్యం మార్కెట్ అందుబాటులోకి తెచ్చింది. కొత్తగా పర్యాటక ప్రాంతాల్లోనూ మధ్యం షాపులు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. రాత్రి 9 గంటల వరకు మధ్యం అమ్ముతున్నారు. తాము అమ్మే మధ్యమే కొనుగోలు చేయాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. ఇతర రాష్ట్రాల

నుంచి వచ్చే నాన్ డ్యూటీ మెయిడ్ లిక్కర్, నాటు సారాపైనా కఠిన చర్యలు తీసుకుంటోంది. ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి మూడు సీసాలు తెచ్చుకునే వెసులుబాటును నేరంగా పరిగణిస్తోంది. మద్య నిషేధంపై రాష్ట్రప్రభుత్వ అసలు రంగు క్రమంగా బయటపడుతోంది. అంచెలంచెలుగా మద్య నిషేధం అమలుచేస్తామన్న ప్రభుత్వం ఆ దిశగా చర్యలు తీసుకోవడం అటుంచి ఆదాయాన్ని పెంచుకునే స్థితిలో పడింది.



జలకళ విఫలం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అట్టహాసంగా చేపట్టిన వైఎస్ఆర్ జలకళ పథకం ఆచరణలో విఫలమైంది. వ్యవసాయ భూముల్లో ఉచితంగా బోర్లు వేసి విద్యుత్ పంపుసెట్ సమకూర్చి రైతుకు భరోసా ఇవ్వాలనేది వైఎస్సార్ జలకళ ముఖ్యఉద్దేశం. ఈపథకం ద్వారా బోర్లు వేయించుకోవాలనే ఆశతో వేలాదిమంది రైతులు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. కాని పథకం అమలు తీరు రైతుల ఆశలను నీరుగారుస్తోంది. రైతుల పొలాల్లో బోర్లు వేసేందుకు అప్పగించిన ఏజెన్సీలకు సకాలంలో బిల్లులు చెల్లించలేకపోవడంతో బోరు యజమానులు కొత్త బోర్లు వేసేందుకు ముందుకు రావడం లేదు. రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర, నెల్లూరు, ప్రకాశం, కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పు, పశ్చిమగోదావరిలోని మెట్టప్రాంతాల్లోని రైతులు బోర్లతోనే వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. బోర్లు తవ్వకోవడం బాగా ఖర్చుతో కూడుకున్న వ్యవహారం. దీంతో రైతుల నీటి సమస్య

పరిష్కరించేందుకు వైఎస్సార్ జలకళ పథకాన్ని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. రాష్ట్రంలో ఈ పథకం ప్రారంభించి దాదాపు ఏడాది కావస్తోంది. పథకం అమలుకు రూ. 2,340 కోట్లు ఖర్చు చేయనున్నట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆ సమయంలో మెట్ట పొలాల్లో పైర్లు ఉన్నందున అవి చేతికొచ్చాక బోర్లు వేస్తామని దరఖాస్తులు తీసుకోవడం ప్రారంభించారు. 1,88,082 మంది రైతులు ఉచిత బోర్లు వేయించుకునేందుకు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు.

ఆన్లైన్లో 50,333, ఆఫ్లైన్లో 1,37,749 దరఖాస్తులు వచ్చాయి. ఇందులో ఐదు శాతం మందికైనా బోరు వేయని పరిస్థితి నెలకొంది. ఇప్పటి వరకూ వచ్చిన దరఖాస్తుల్లో వీఆర్ఓ స్థాయిలో దాదాపు 62 వేల దరఖాస్తులు తిరస్కరించారు. 1,26,712 దరఖాస్తులను అప్రూవల్ చేశారు. వీఆర్ఓ పోర్టల్ నుంచి 1,26,712 దరఖాస్తులు రిగ్గు కాంట్రాక్టర్లకు చేరగా, అందులో 33,610 దరఖాస్తులను మాత్రమే జియాలజిస్టులు సర్వేచేసి అప్రూవల్ ఇచ్చారు. ఇంకా దాదాపు లక్ష దరఖాస్తులు జియాలజిస్టు సర్వే కోసం ఎదురుచూస్తున్నాయి. జియాలజిస్టుల సిఫార్సులతో వెళ్లిన 33,610 దరఖాస్తుల్లో 25,682కు మాత్రమే బోర్లు వేసేందుకు అధికారులు సిఫార్సులు చేశారు. అందులో బోర్లు వేసిన వాటిలో ఒక్కదానికైనా విద్యుత్ కనెక్షన్ ఇవ్వలేదు. ఇప్పటికే ఆర్డర్లు ఇవ్వలేని వేసిన బోర్లుకు బిల్లులు ఇవ్వకుండా ప్రభుత్వం నిలిపివేయడంతో

ద్యంతోనే

రిగ్గ యజమానులు కొత్తబోర్డు వేసేందుకు ముందుకు రావడంలేదు. దీంతో జలకళ పథకం స్తంభించి పోయింది. ఆన్లైన్ వెబ్సైట్ పనిచేయకపోగా, క్షేత్రస్థాయిలో సర్వేలు నిలిచిపోయాయి. జలకళ పథకం ఆర్థికంగా ఆరంభించిన పాలకులు వాటి నిధుల విషయంలో తీవ్ర నిర్లక్ష్యం చేశారు. పనిచేసిన వాటికి నిధుల కోసం ఏజన్సీలు, బోర్డు ఎప్పుడు వేస్తారా అని రైతులకు ఎదురుచూస్తున్నారు.

సూక్ష్మ పోషకాలపై సబ్సిడీ ఎత్తివేత

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతులకు అందించే ప్రోత్సాహాన్ని రానురాను తగ్గించుకుని రాయితీలను వదిలించు కోచూస్తోంది. రాయితీ పథకాలను ఒక్కోదాన్ని నెమ్మదిగా ఎత్తేస్తోంది. ఆ జాబితాలోకి ఇప్పుడు సూక్ష్మ పోషకాల పథకం కూడా వచ్చి చేరింది. గతంలో సూక్ష్మపోషకాలు ఉచితంగా ఇచ్చేవారు. 2019 నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సూక్ష్మ పోషకాల ఉచితాన్ని తొలగించి 50 శాతం రాయితీని ప్రకటించింది. ఈ ఏడాది ఈ 50 శాతం సబ్సిడీని తొలగించింది. రైతులు ముందుగా పూర్తి డబ్బులు చెల్లిస్తేనే సూక్ష్మ పోషకాలను ఆర్బీకేల ద్వారా అందిస్తామని పేర్కొంది. బహిరంగ మార్కెట్లో పది కేజీల జింకు రూ.550. జిప్సం 50 కేజీల సంచి రూ.1,150. బోరాన్ కిలో రూ.500. కంపెనీలను బట్టి ఈ ధరల్లో వ్యత్యాసం ఉంటుంది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం డబ్బు కడితేనే ఇవి ఇస్తామనడం వల్ల ఎకరాకు రూ.2,000 వరకు రైతులకు అదనపు భారం పడుతుంది. అదీ రైతులు సమీప ఆర్బీకేల్లో నమోదు చేసుకోవాలని వ్యవసాయ శాఖ చెబుతోంది.

తూతూ మంత్రంగా భూసార పరీక్షలు

వ్యవసాయం లాభసాటి కావడానికి, భూసారాన్ని పరిరక్షించడానికి సూక్ష్మ పోషకాలు చాలా ముఖ్యం. సూక్ష్మ పోషకాలు భూమికి ఎంతో మేలు చేస్తాయి. దిగుబడి పెంచుతాయి. రసాయన ఎరువులు వాడటం కన్నా ఏటా సాగుకు ముందు భూసార పరీక్షలు చేసి, ఏ నేలకు ఎలాంటి పోషకాలు అందిస్తే పంట దిగుబడి బాగా వస్తుందో గుర్తించి, వాటిని రైతులకు ఉచితంగా పంపిణీ చేయడం భూసార పరీక్షల పథకం ఉద్దేశం. కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలుచేసిన భూసార పరీక్షల కార్డుల పథకంలో పొలంలో మట్టి పరిస్థితిని తెలుసుకుని వాటికి అవసరమైన జింకు, జిప్సం, బోరాన్ వంటి పోషకాలను అందించేవారు. దీని వల్ల రైతులకు వ్యవసాయ దిగుబడుల పట్ల భరోసా ఉండేది. కాని

రెండేళ్ల నుంచి భూసార పరీక్షలు కూడా చిత్తశుద్ధిగా చేయడం లేదనే ఆరోపణలు వస్తున్నాయి. భూముల్లో పోషక లోపం తెలియజేసే యంత్రాంగం కూడా కరువైంది. మట్టి నమూనాలు తీసుకెళ్లితే ఆర్బీకేల్లో పరీక్షలు చేస్తామని వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు చెబుతున్నారేగాని క్షేత్రస్థాయిలో అమలు కావడం లేదని రైతులంటున్నారు. సూక్ష్మసేద్యం పథకం అమలు చేస్తామంటూ ప్రభుత్వం ఇటీవల ప్రకటన విడుదల చేసినా వాటికి సంబంధించి ఎలాంటి మార్గదర్శకాలు ఇవ్వలేదు. భూమిలో పోషకాల లోపం తెలియకుండా వ్యవసాయం చేయడం వల్ల పంటల దిగుబడి తగ్గిపోయి రైతులు నష్టపోయే ప్రమాదం ఉంది.

ఉద్యాన రైతులకు ప్రోత్సాహం ఏదీ?

రెండేళ్ల నుంచి సబ్సిడీలు, ప్రోత్సాహకాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వకపోవడంతో ఉద్యాన రైతులు నిరాశకు లోనవుతున్నారు. రైతులను పూలు, వండ్లు, కాయగూరలు, ఆయుర్వేద ఉత్పత్తులు, ఆయిల్ ఫ్యామ్స్ సాగుకు పోతుహించడం ఉద్యానశాఖ లక్ష్యం. సాగుకు అవసరమైన విత్తనాన్ని సబ్సిడీతో అందించడం, వచ్చిన దిగుబడిని తరలించడానికి అవసరమైన ట్రేలను సమకూర్చడం, మార్కెట్కు తరలించడానికి



తురగా నాగభూషణం

మోసం చేస్తోంది. కరోనా ప్రభావంతో నేలచూపులు చూస్తోన్న ఉద్యాన రైతులకు ఊతమివ్వాలని అవసరం ప్రభుత్వానికి ఎంతైనా ఉంది.

హతాశులైన ఆశావహులు

తెలుగు రాష్ట్రాలలో అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాల పునర్విభజన జనాభా లెక్కల అనంతరమేనని కేంద్ర ప్రభుత్వం తేల్చి చెప్పడంతో వచ్చే ఎన్నికల్లో ఎమ్మెల్యేలుగా పోటీకి దిగాలని ఉపవిజ్ఞాపనలున్న నేతలు హతాశులయ్యారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో శాసనసభ ఎన్నికలకు ప్రస్తుతమున్న 119 నియోజక వర్గాలు 158కు, ఆంధ్రప్రదేశ్లో 175 స్థానాల నుంచి 225 పెరుగుతాయని, తద్వారా ఎన్నికల బరిలో ఉండవచ్చని పార్టీల్లో నేతలు ఆశించారు. 1978వ

ప్రభుత్వం ఏర్పడి రెండేళ్లవుతున్నా నేటికి ఉద్యాన రైతులకు అవసరమైన ఎటువంటి సబ్సిడీ పథకాలను అందించలేదు. ఉద్యానానికి ఊతమిచ్చేలా రైతులకు ఫారంపాండ్స్ తవ్వించడం, ఎటువంటి వాతావరణ పరిస్థితుల్లోనైనా పంటల సాగుకు వీలుగా పాలీహౌజ్ లను ఏర్పాటు చేయడం, డ్రాక్ష, బీర, కాకర వంటి తీగజాతులకు శ్వాశ్వత పందిళ్లు వంటివి ఏర్పాటు చేయలేదు. మరికొంత కాలం ఇలాగే సాగితే ఉద్యాన పంటలు సాగు చేసే రైతాంగం తగ్గిపోయినా అశ్చర్యపోవాల్సిన అవసరం లేదు.

సబ్సిడీతో వాహనాలను అందించాలి. ప్రభుత్వం ఏర్పడి రెండేళ్లవుతున్నా నేటికి ఉద్యాన రైతులకు అవసరమైన ఎటువంటి సబ్సిడీ పథకాలను అందించలేదు. ఉద్యానానికి ఊతమిచ్చేలా రైతులకు ఫారంపాండ్స్ తవ్వించడం, ఎటువంటి వాతావరణ పరిస్థితుల్లోనైనా పంటల సాగుకు వీలుగా పాలీహౌజ్ లను ఏర్పాటు చేయడం, డ్రాక్ష, బీర, కాకర వంటి తీగజాతులకు శ్వాశ్వత పందిళ్లు వంటివి ఏర్పాటు చేయలేదు. మరికొంత కాలం ఇలాగే సాగితే ఉద్యాన పంటలు సాగు చేసే రైతాంగం తగ్గిపోయినా అశ్చర్యపోవాల్సిన అవసరం లేదు. నెల్లూరులో, ప్రకాశంలో బత్తాయి, మామిడి, నిమ్మ, చిత్తూరులో అరటి, మామిడి, పూలు, అనంతపురంలో బత్తాయి, అరటి, పుచ్చ, కర్నూలు, కర్నూలులో మామిడి, బత్తాయి, అరటి, కడపలో బత్తాయి, నిమ్మ, విరివిరిగా రైతులు సాగు చేస్తున్నారు. రైతుభరోసా కేంద్రాల్లో ఇప్పటివరకు రైతులకు ఎటువంటి శిక్షణ, అవగాహనా కార్యక్రమాలు నిర్వహించలేదు. వ్యవసాయాన్ని పండుగలా చేస్తామని ఆర్థికాలు చేస్తూ రైతులను ప్రభుత్వం

సంవత్సరంలో నియోజక వర్గాల పునర్విభజన జరిగిన తర్వాత 1983, 1989, 1994, 1999లో శాసన సభకు ఎన్నికలు జరిగాయి. 2004లో జరిగిన నియోజక వర్గాల పునర్విభజనతో కొత్త నియోజక వర్గాలు ఏర్పడి 2009లో ఆ నియోజకవర్గాలకు ఎన్నికలు జరిగాయి. ఏటీతో అధికారంలో ఉన్న వైకాపా, తెలంగాణలో అధికారంలో ఉన్న తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి (తెరాస) తరపున కొత్తగా ఏర్పాటయ్యే నియోజకవర్గాలపై ప్రస్తుత ఎమ్మెల్యేలు, మంత్రుల తనయులు, సతీమణులు, దగ్గరి బంధువులు ఇప్పటికే పాగా వేసి స్థానికంగా పార్టీ కార్యకలాపాల్లో చురుగ్గా పాల్గొంటున్నారు. కొత్తగా పార్టీలో చేరిన నేతలకు ఆయా నియోజకవర్గాలు పెరుగుతున్నాయని అక్కడ వచ్చే ఎన్నికల్లో పోటీకి అవకాశం ఇస్తానని భరోసా కూడా ఇచ్చారు. ఈ పరిస్థితి అన్ని పార్టీల్లోనూ ఉంది. నియోజకవర్గాల పెంపు ఉండదన్న కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రకటనతో ఆశావహులు ఏం చేయాలో తెలియక తల పట్టుకొని కూర్చున్నారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్



ముగ్గురూ

గగన వీధిన ఎగసిన మువ్వన్నెల భారత పతాక నీడలో, మనం సాధించిన ఒలింపిక్ క్రీడాపతకాలు తళతళలాడాయి. టోక్యో మహాసంరంభంలో మరీ ముఖ్యంగా క్రీడాకారిణుల పోరాటపటిమ ఎందరెందరితోనో 'జయహో' అనిపించింది. తెలుగు మెరుపుతీగ సింధు పసిడి కాంతులతో మరింత ధగధగలాడాలని దేశమంతా పరితపించలేదా? ఆ పరమోన్నత ఆశయాన్ని ఫలప్రదం చేసుకొనే క్రమంలో, ఇప్పుడు తాను కాంస్య పోటీ విజేత అయింది కదా! ప్రపంచ దేశాలన్నీ కళ్లు విప్పాల్సి చూసే మహత్తర ఉత్సవాల వేదికమీద ఆమె మహోత్సాహి. అంతకుముందూ సాధించిన పతకంతో కలిసి తానే అగ్రనాయిక. ప్రతిసారీ గెలుపు వరించాలని రగిలి పోయే కోట్లాది అభిమానుల పాలిట శాశ్వత ఆశాదీపిక. అలా సరికొత్త చరిత సృజించిన సింధు మాత్రం మిశ్రమ భావోద్వేగాల్ని ప్రకటించింది. 'వచ్చే 2024 పారిస్ ఒలింపిక్స్ బరిలోకి దిగి తీరుతా. నేనూ నా దేశమేమిటో లోకం ముందు తప్పనిసరిగా నిరూపిస్తా. ఏదీ అసాధ్యం కాదని అందరికీ చాటి చెప్తా' అంటుంటే ఆమె స్వరం పిడుగు! మొత్తం 18 క్రీడాంశాల్లో పోటీపడన మనవాళ్లు 7 పతకాలు సంపాదిస్తే, ఆ ఘన విజేతల్లో మరో ఇద్దరు వనితారత్నాలు మీరాబాయి చాను, లష్లీనా. ఒకరు రజతం, మరొకరు కాంస్యంతో భారత క్రీడాభ్యాసిని విశ్వయవనికపైన మెరిపించారు. గెలుపు ఓటములకన్నా ఆటలపోటీల్లో పోరు ప్రదర్శనే మిన్న. గోల్డ్ లో తిరుగులేని శక్తిని చాటిన అమ్మాయి అదితి కేవలం రెప్పపాటు తేడాతో పతకం కోల్పోయింది. చరిత్రలోనే మొదటిసారిగా సెమీస్ కి చేరన భారతహాకీ మహిళల బృందం చిట్టచివరికి వట్టి చేతులతో వెనక్కి మళ్లాల్సి వచ్చింది. అయినా పోరాటం పోరాటమే, పటిమ అంటే పటిమే! జపాన్ లో ఏర్పాటైన ప్రతిష్టాత్మక సంబరాల్లో భారత అతివల పాటవం నిస్సందేహంగా స్ఫూర్తిదాయకమే!!

తిరుగులేని సింధు

గత నెలలోనే పుట్టినరోజు జరుపుకొన్న పీవీ సింధుకు చిన్నప్పటినుంచీ బ్యాడ్మింటన్ ప్రాణం. రంగంలోకి దిగడం, నెగ్గేందుకు తుదికంటా శ్రమించడం ఎన్నటికీ వీడనంత గట్టి అలవాటు. అప్పటి రియోలోనైనా, ఇప్పటి టోక్యోకైనా అందుకే ఆమె మణిపూసగా నిలిచింది. రెండింటా పతకాలు కైవసం చేసుకుని, మొట్టమొదటి భారతీయ రజత వనితగా తనదైన శైలిని ప్రదర్శించింది. కేవలం పాతికేళ్లు దాటిన ఈ వయసులో ఇంతటి రికార్డును సొంతం చేసుకుందంటే, ఎంత అంకిత భావం ఉండాలి? విజయాల పరంపరతో ఉక్కిరిబిక్కిరి కావడం తనకు ఇదేమీ కొత్తకాదు. దశాబ్దం క్రితం బ్యాడ్మింటన్ సమాఖ్య వెలువరించిన అంతర్జాతీయ స్థాయి ర్యాంకింగ్స్ లో తొలి 20మందిలోనూ ఉంది. అటు తర్వాత చైనా నిర్వహించిన ఛాంపియన్ షిప్ క్రీడోత్సవాల్లో పతక ధారిణిగా నిలిచింది. అంటే నాడు ఆ మెడల్ గెలుచుకున్న ప్రప్రథమ భారతీయ అతివ తానే. తదుపరి అన్నీ వరస విజయాలే. అందుకనీ, ఆ ప్రతిభా సామర్థ్యాలకు దీటైన గుర్తింపుగానే, నిరుడు పద్మభూషణ అయింది సింధు.



ముగ్గురే

అమ్మా నాన్నా క్రీడాకారులు. క్రీడా స్ఫూర్తిని ప్రత్యక్షం చేసే ఆదర్శప్రాయులు. వారి క్రీడా విజయం వాటిబాల్లో, తన ఆసక్తి - శక్తులన్నీ బ్యాడ్మింటన్లో. కుటుంబ నిరంతర ప్రోత్సాహ పర్యవసానంగా.. కొరియా ఓపెన్ సూపర్ సీరిస్ (ప్రీమియర్), జూనియర్ ఛాంపియన్షిప్స్ (ప్రపంచ స్థాయి), చైనా సీరిస్, ఇండోనేసియా ప్రీమియర్, జపాన్ ఓపెన్ - ఇలా అన్నింటా గెలుపు అమెదే. ఇండియా సూపర్ సీరిస్, ఓపెన్ గ్రాండ్ ఫ్రీక్స్లో కూడా విజయమంతా తనదే. ఒత్తిడిని తట్టుకోవడం ఆటలో ఎప్పుడూ ఎక్కడా ఓర్పుకోల్పోకుండా ఉండటం తన ఘనత రహస్యాలని ఇదివరకే తేటతెల్లం చేసింది.

సదా పోరాట పటిమ

ఐదేళ్ల కిందట సైతం అంతే, ఆనాటి ఒలింపిక్ క్రీడల్లో ప్రతి దశలోనూ దూసుకెళ్లింది బంగారు సింధు. ఒక్కటంటే ఒక్కటి వచ్చినా చాలు, అదే పదివేలని తపించిన భారతీయులకు మహాదానందం కలిగించింది. తన దేశానికి ద్వితీయ పతకాన్ని నిశ్చయించేసి అశేష అభిమానుల విశేష ఆదరాన్ని అందుకుంది. లలనల సింగిల్స్ బ్యాండ్మింటన్లో మొట్టమొదటగా, అదీ ఒకే ఒకటిగా రజతాన్ని

వశపరచుకుంది. రెండేళ్లనాడు వరల్డ్ ఛాంప్ పోటీల్లో స్వర్ణపతకం ఆర్జించి అహో అనేలా చేసింది. అంతటి తొలి భారతీయురాలు ఆమె. ఈసారి ఒలింపిక్స్లో వరసబెట్టి ఇజ్రాయేల్, హాంకాంగ్, డెన్మార్క్, జపాన్ పోటీదారులతో తలపడి నెగ్గింది. తృతీయస్థానానికి నిర్వహించిన పోటీలో చైనా క్రీడాకారిణిని ఓడించి కాంస్య విజేతగా పతాకాన్ని ఎగురవేసింది. జట్టువరంగానే కాదు, వ్యక్తిగతంగా చూసుకున్నా సింధుకు గెలుపే గెలుపు. ఎంచుకున్న రంగంలోకి అడుగిడి పుష్పర కాలం కావస్తోంది. కొలంబో, ఇరాన్, మాల్దీవులు, దక్షిణ కొరియాల్లో విజయరాలు. కామన్వెల్త్, ఆసియా, షెరకత్ - ఏ స్థాయి పోటీలోనైనా తానే విజేత. వీటన్నింటి కారణంగా గతేడాది మహిళా దినోత్సవాన ప్రకటితమైన జాబితాలో అత్యుత్తమ భారతీయ క్రీడాకారిణి ఆమె. అందుకున్న పురస్కృతుల్లో మహోత్తమ క్రీడా గుర్తింపుగా ఖేల్ రత్న, అర్జున మరెన్నో. ఎంత గౌరవాదరాలు లభించినా; ఆ సంతోషం, సంతృప్తితో తాను ఆగలేదు సరికదా. ఇంకెంతో పరిశ్రమించింది. అప్పట్లో వరసగా రెండు సంవత్సరాలపాటు టైటిల్స్కు దగ్గరగా వచ్చినా, పరిస్థితి మారింది. రన్నరప్తో నరిపెట్టుకోవాల్సిన దశ ఎదురైనా సింధు కుంగిపోలేదు. మదమ తిప్పకుండా, వెనుకడుగు వేయకుండా పోరాడుతూనే ఉందంటే - అదీ ఆమె ఆత్మవిశ్వాసం. దాని మూలంగానే 2019లో వరల్డ్ ఛాంప్ కిరీటం పొందింది. ఇప్పుడిక పసిడి సాధనే లక్ష్యంగా చెమటోడ్చినా, స్థితిగతుల తీవ్రతకు జంకలేదు. కాంస్యాన్ని తనదిగా చేసుకోగలిగింది. విశ్వక్రీడల్లో రెండు పతకాలందుకున్న మొదటి భారత ముదిత. తోడుగా ప్రపంచ స్థాయి పోటీల్లో సువర్ణతోపాటు ఐదు పతకాలు ఇప్పటికే ఆమెను వరించి ఉన్నాయి. క్రీడారంగ భవిష్యమీద శతకోటి ఆశలు పెంచుతున్నందుకే - సింధు శాశ్వత విజేత.

ధీర మీరాబాయి చాను

టోక్యో క్రీడోత్సవాల్లో భారత్కు సంబంధించి, పతకాల ఖాతా తెరిచిన ధీర క్రీడామణి మీరాబాయి చాను. మళ్లీ ఇరవై ఏళ్ల తదనంతరం (మల్టీస్పర్సి కాంస్య సాధన దరిమిలా) వెయిట్ లిఫ్టర్గా గెలుపుబావుటా ఎగురవేసిందిమె. స్నాచ్, క్లీన్ అండ్ జర్క్ అంశాల్లో కిలోల కొద్దీ బరువునెత్తి ఇన్నాళ్లకు భారత్కు తిరిగి రజతాన్ని అందజేసింది. ఈమెదీ పాతికేళ్లకు పైగా వయసు. మణిపురి క్రీడా దీపకలిక. ఇదివరకు కామన్వెల్త్ పోటీల్లోనూ స్వర్ణ, రజత పతకాలు సంపాదించిన అనుభవముంది. వరల్డ్ ఛాంప్ క్రీడల్లోనూ నాలుగేళ్లనాడు స్వర్ణపతక ధారిణి. ఆసియా స్థాయి పోటీలకు కూడా పతక విజయం ద్వారా వన్నె తెచ్చింది. పది పన్నెండేళ్ల ప్రాయం నుంచీ ఆ క్రీడాసక్తి. వరస పోటీల్లో నెగ్గుతూ వచ్చి, మునుపటి ఏడాది సమ్మర్ ఒలింపిక్స్లో సరికాత్త



జంధ్యాల శేరత్ బాబు

రికార్డునూ సృష్టించింది. నిజానికి బరువు మోయడం ఇప్పుడీమెకు నూతనంగా అలవడింది కాదు. మొదట్లో కుటుంబ పోషణకు కట్టెలు మోసిన చేతులే అవి. కొండ ప్రాంతంలో జీవనం. చుట్టుపక్కల అడవుల్లోకి వెళ్లి, కట్టెలుకొట్టి, మోపులుగా చేసి, అమ్ముకొని పొట్టనింపే పరిస్థితి తనది. ఆఖరి సంతానమైనా, కుటుంబాన్ని చూసుకోవడంలో బాధ్యత రీత్యా తానే పెద్ద. అలాంటి యువతే తొలిసారిగా కామన్వెల్త్ గేమ్స్ (2014)లో పతకం గెలుచుకుంది. బాల్యం నుంచీ తాను తీసుకున్న శిక్షణా కఠినతరమే. రెండేళ్లు గడిచాయో లేదో, రాష్ట్రస్థాయి వెయిట్ లిఫ్టింగ్లో స్వర్ణపతకం సాధించింది. మునుపటి 'రియో'లో ప్రతికూలత ఎదురైనా భరించి సహించి, ప్రస్తుత ఉత్సవాల్లో మెరుపులు మెరిపించింది. ఇంతకుమించిన క్రీడోత్సాహం ఇంకెక్కడ ఉంటుంది?

లసమాన లష్మినా

ఒలింపిక్ క్రీడా సంబరల్లో పతకం సాధించిన భారత బాక్సర్లలో మూడో క్రీడారత్నం లష్మినా. పోటీల ప్రథమ రోజుల్లోనే కాంస్యాన్ని నెగ్గి, ఘన విజయ శుభారంభం చేసింది. పోడియంపై నిలబడిన మేటి బాక్సర్గా తనదైన ప్రత్యేకత చాటుకుంది. తనదీ పాతికేళ్ల ప్రాయమే. కిందబేడాది సమ్మర్ ఒలింపిక్స్ లోనూ పతక విజయం అమెదే. అంతకుముందే వరల్డ్ బాక్సింగ్ ఛాంపియన్షిప్ పోటీల్లో కూడా గెలు పొందింది. ఢిల్లీలో ముగిసిన ప్రథమ అంతర్జాతీయ టోర్నీలో స్వర్ణం సంపాదించుకుంది. అసోం నుంచి ఒలింపిక్స్కు ప్రాతినిధ్యం వహించిన తొలి మహిళా అథ్లెట్. మునుపటి ఏడాదిన అర్జున అవార్డును స్వీకరించింది. అందిన నగదు ప్రోత్సాహకాలూ అనేకం. ఈ అన్నింటికీ మూలకారణమైన బాక్సింగ్ ఎప్పటికీ తన ఆరో ప్రాణముంటుందీ యువ క్రీడాకారిణి. ఆటలు, పోటీలు, క్రీడోత్సాహం, విజయానందం వీటన్నింటి నడుమ పురోగమిస్తూ ఉంటుంది క్రీడాస్ఫూర్తి. దీన్ని పుణికిపుచ్చుకున్న జీవితం ఏనాడూ వెన్ను చూపదు, వెనక్కి తగ్గదు. పోరాడు తుంది, గెలుపు లభించేదాకా శ్రమిస్తుంటుంది. వచ్చింది స్వర్ణం, రజతం, కాంస్యం - ఏదైనా ఎప్పటికీ గెలిచేది పోరు పటిమ ఒక్కటే. ఆ విధంగా చూసినప్పుడు 'మేరా భారత్ మహాన్' అనాల్సిందే మనమంతా!

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్



దేశం కోసం బాధలు పడి, త్యాగాలు చేసిన సుభాస్ చంద్రబోస్ తూర్పు ఆసియా భారతీయులను ఆయస్యాంతంలా ఆకర్షించటంలో వింత లేదు. ఫెల్ట్ హాట్ ఎడమచేతితో పట్టుకుని క్రీమ్ కలర్ సూటులో సింహంలా నడచివచ్చి సింగపూర్ విమానాశ్రయంలో మొట్టమొదటి సైనిక వందనం స్వీకరించిన క్షణానే ఐఎన్ఎ సైనికులను జీవితకాల పర్యంతం ఆయన 'హిస్టరైజ్' చేసిన తీరు మాత్రం నిజంగా అద్భుతం.

“సాధియోం జెర్ దోస్తోం” అని తమని ఉద్దేశించి బోస్ చేసిన మొట్టమొదటి సంబోధనే గార్డ్ ఆఫ్ ఆనర్ కవాతులో పాల్గొన్న సైనికులను పులకరింప చేసింది. “అంత గొప్ప నాయకుడు మనల్ని సహచరులారా! స్నేహితులారా! అని ప్రేమగా పిలిచాడు. అందరం కలిసి కత్తిపట్టి బ్రిటన్ తో పోరాడి మన దేశాన్ని విమోచన చేద్దాం రండి అని ఆహ్వానించాడు- తెలుసా?” అని బారక్స్ తిరిగి వెళ్ళాక తోటివారితో గొప్పగా చెప్పుకున్నారు. విన్నవారు “నిజమా” అని నోరెళ్ళ బెట్టారు. ఐఎన్ఎ సైనికుల వీరవిదేయతను, వీరాభిమానాన్ని నేతాజీ మొదటిరోజునే చూర గొన్నాడు. “సుభాస్ చంద్రబోస్ సింగపూర్ లో అడుగు పెట్టినది లగాయతు నేను ఆయన ప్రతి మాటను, కదలికను జాగ్రత్తగా గమనించాను. ఆయన ప్రసంగాలు కనికట్టులాగా నన్ను కట్టిపడేశాయి. భారతదేశం వాస్తవ చిత్రాన్ని ఆయన మా ముందు పెట్టాడు. మొదటిసారి నేను ఒక భారతీయుడి కళ్ళతో భారతదేశాన్ని చూశాను.” అని INA And Its Netaji గ్రంథంలో మేజర్ జనరల్ షానవాజ్ ఖాన్ గుర్తు చేసుకున్నాడు.

సుప్రీమ్ కమాండర్ అన్న బెటిల్ అక్షరాలా సచ్చిన ప్రపంచ స్థాయి సైన్యాధిపతులలో సుభాస్ చంద్రబోస్ పేరును మొదటి వరసలో చెప్పుకోవాలి. ఆయనలోని అణువణువు సుప్రీం గానే కనిపించేది. యుద్ధరంగం లోనూ, శిబిరాలలో ఉన్నప్పుడూ పలికినా కదిలినా ఆయనలో తొణికిసలాడే నిబ్బరం, హుందాతనం సైనికులకు గొప్ప స్ఫూర్తిని ఇచ్చేవి. యూనిఫాంలో ఆయన వేదిక మీద నిలబడి సేనల సెల్యూట్ స్వీకరిస్తూంటే సేనాపతి అంటే ఇలా ఉండాలి అనిపించేది.

ఆ యూనిఫాం వరకూ విశేషమేమీ లేదు. అంత సాదాసీదా యూనిఫాం ప్రపంచంలో బహుశా మరే సేనాధిపతీ వేసివుండదు. ఎర్రెర్ర బాడ్జీలు లేవు. డాబుసరి రిబ్బన్లు లేవు. మెరిసే మెడల్స్ లేవు.

భుజానికి సాగసైన అడ్డవట్టి లేదు. పెక్కు స్టార్ల భుజకీర్తులు లేవు. ధగధగలాడే లెదర్ బెల్టు లేదు. నడుముకు కత్తి వేలాడదు. గుర్రం ఎక్కి స్వారీ చేయడు. ధరించేది మామూలు ఖాకీ కాటన్ (జపాన్ వెళ్ళి నప్పుడు మాత్రం చలిన తట్టుకొవటానికి ఉలెన్ యూనిఫాం వేసేవాడు). పెట్టుకునేది మామూలు కాఫ్. దానికి ముందు రెండు చిన్న ఇత్తడి గుండీలు ఉండేవి. విశాలమైన బోస్ నుదురు మీద ఆ టోపీ ముచ్చటగా అమిరేది. గులాబీ గోధుమ రంగులు కలిసిన శరీర ఛాయ. గంభీరమైన మోము. నవ్వితే వెన్నెల. గర్జిస్తే బెంగాల్ టైగర్.

తాను సర్వసైన్యాధిపతి, సర్వాధికారి, సుప్రీం కమాండర్ అయినప్పటికీ ఏ మిలిటరీ రాంకూ తీసుకోనివాడు ఆధునిక చరిత్రలో బహుశా సుభాస్ చంద్రబోస్ ఒక్కడేనేమో. ఎలాగూ మిలిటరీ యూనిఫాం వేశారు కాబట్టి మీ స్థాయికి తగ్గట్టు పెద్ద రాంకును కూడా స్వీకరించటం సబబని సహచరులు సలహా ఇచ్చినా బోస్ వినలేదు. సైనికులు ఏరికోరి ఇష్టంగా తనకిచ్చిన ‘నేతాజీ’ యే వెయ్యి రాంకుల పెట్టు అని ఆయన అనేవాడు. హోదాలూ, పతకాలూ కొలవలేని సహజమైన కమాండింగ్ వ్యక్తిత్వం ఆయనది. సైనికులనో సివిలియన్లనో ఉద్దేశించి ప్రసంగించటానికి ఎంత పెద్ద సభలోనైనా

నేతాజీ వేదిక ఎక్కితే అందరూ గుడ్లపగించి మంత్ర ముగ్ధుల్లా ఆయననే చూస్తూండిపోయేవారు. నెత్తిన ఫోరేజ్ కాప్, విశాలమైన ఛాతీకి అతికినట్టు సరిపోయే ఖాకీ బుష్ కోటు, మొకాలి కిందికి దిగిన లాగు, పాలిష్ చేసిన టాప్ బూట్లు ధరించి నేతాజీ నిటారుగా నిలబడి విరోధుల గుండెలదీరేలా దేశభక్తుల మేను పులకలెత్తేలా మాట్లాడుతూంటే భారతీయుల స్వాతంత్ర్య కాంక్ష జిబ్రాల్టర్ రాక్ వలె మూర్తీభవించి నట్టు తలపించేది. ఎంతటివారినైనా డామినేట్ చేయగల నేతాజీ మహా మూర్తిమత్వానికి థాయి, బర్మీస్, జపనీస్, ఇండోనేసియన్లు కూడా ముగ్ధులయ్యే వారు. తూర్పు ఆసియా మొత్తంలో ఆయనకు సరితూగగల దిగ్గజం మరొకరులేరని అన్ని జాతుల వారూ అంగీకరించేవారు. సింపుల్ యూనిఫాంలోనే రాజాధిరాజులా తేజరిల్లే తమ సుప్రీం కమాండర్ ను తలచుకుంటేనే సిపాయిల ఛాతీ గర్వంతో పొంగేది.

నేతాజీ మాటలు వింటే చాలు సైనికులు

సాటిలేని

మనస్ఫూర్తిగా ఆయనకు సరండర్ అయిపోయేవారు. బహుశా లోకంలో ఏ ఆర్య కమాండరూ అలా మాట్లాడి ఉండదు. సైనికులను కదనరంగానికి సాగనంపే ముందు ఆయన ఏమన్నాడో తెలుసా? “తాము ప్రాణాలు అర్పించబోతున్నది ఎంతటి మహదాశయం కోసం అన్న విషయంలో ఎవరికైనా ఏ మాత్రం అనుమానం ఉన్నా పక్కకు తప్పుకోండి. ధైర్యం చాలకో, నమ్మకం కుదరకో యుద్ధానికి వెళ్ళటం



ఎవరికైనా ఇష్టం లేకపోతే ఆ మాట నిర్భయంగా చెప్పండి. మీ నిజాయితీని, నిష్ఠపటాన్ని నేను మెచ్చుకుంటాను. ఏ కళంకమూ అంటకుండా వారిని వెనక్కి పంపించి ఉపయోగకరమైన ఇంకో బాధ్యత అప్పగిస్తానని నేను మాట ఇస్తున్నాను. నాకు కావలసింది సంఖ్యాబలం కాదు. ఉన్నది కొద్దిమంది అయినా సరే-దేనికి బెదరని, చావుకు వెరవని ధీరులైతే చాలు.”

ఇలా పలికిన కమాండర్‌ను ఆ సైనికులు అంతవరకూ చూడలేదు. “నా వెంట ఎవరు వచ్చినా ఎందరు రాకపోయినా నేనైతే ముందుకే సాగుతా. అనుకున్నది సాధిస్తా”నన్న నేతాజీ అపరిమిత ఆత్మవిశ్వాసం వారికి నచ్చింది. ఎక్కడలేని ధైర్యాన్ని ఇచ్చింది. బలవంతమేమీ లేదు. కావాలనుకుంటే వెనక్కి పోవచ్చునని నేతాజీ ఇచ్చిన చాయిస్ వారిని ఇష్టపూర్వకంగా బలిదానానికి పురికొల్పింది.

For the present I can offer you nothing except hunger thirst, privation, and death.

సేనాపతి

But if you follow me in life and death, I shall lead you to victory and freedom. Give me blood and I promise you freedom. (ప్రస్తుతం మీకు నేను ఇవ్వగలిగింది ఏమీ లేదు- ఆకలి, దప్పిక, కష్టాలు, చావు తప్ప. కాని చావులో బతుకులో నా వెంట ఉంటే నేను మిమ్మల్ని స్వాతంత్ర్యానికి చేరుస్తాను. నాకు మీ నెత్తురు ఇవ్వండి. నేను మీకు స్వాతంత్ర్యం సాధిస్తా.) - అని ఆయన అంటూంటే వారికి భయం వేయకపోగా ఉత్తేజం ఉప్పొంగి “నేతాజీ కీ జై” నినాదంతో దిక్కులు దద్దరిల్లేవి. నాయకుడికి చేసిన బాసకు తగ్గట్టే వారు అష్టకష్టాలనూ ఇష్టంగా పడ్డారు. కొందరైతే యుద్ధభూమిలో తిండి దొరకక అడవి గడ్డి తిని పడకొండు రోజులు పోరాడారు.

చూడగానే పూజ్యభావం కలిగించే నాయకుడికి శ్రేణులతో కలిసి మమేకం కావటం సాధారణంగా కష్టం. సేనా మీలో ఒకడినన్న ఆత్మీయత తన సేనలకు నేతాజీ అలవోకగా కలిగించాడు. పగ్గాలు చేతపట్టి పట్టగానే సైనిక శ్రేణుల జీతాలను, అలవెన్యూలను అడగకుండానే సహేతుకంగా సవరించాడు. తనకు వేరు- సైనికులకు వేరుగా వంట వండటానికి వీల్లేదు. సైనికులకు వండే ఆహారాన్నే తనకూ పెట్టాలి అని ఆయన రూలు. అది సరిగా అమలవుతున్నదా లేదా అని తరచూ తనిఖీ చేసేవాడు. ఏ శిబిరంలోనో భోజనాల వేళ ఒకరి వీపుకు ఒకరు అనుకుని వరసల్లో కూచుని ఉండగా ఆకస్మికంగా నేతాజీ వెళ్ళేవాడు. నేరుగా వంటశాలకు వెళ్లి ఏమి వండారు, ఎంత

శుభ్రంగా వండారు అన్నది క్షుణ్ణంగా తనిఖీ చేసేవాడు. తరవాత భోజనశాలకు వెళ్లి ఏదో ఒక వరసలో సామాన్య సైనికుల సరసన కూచుని భేషజం చూపకుండా తానూ భోంచేసేవాడు. సిపాయిల తిండే తానూ తిని, పదార్థాల నాణ్యత గురించి కాంప్ కమాండెంట్‌కు చెప్పేవాడు. సాక్షాత్తు నేతాజీ తమమధ్య కూచుని తమతోపాటు భోంచేసిన సంగతి చెమర్చిన కళ్ళతో సిపాయిలు జీవితాంతం గుర్తుచేసుకునే వారు. నూనె, పప్పుల నుంచి ఎప్పుడైనా చేపలు, మాంసం వరకూ ఒక్కో సైనికుడికి ఇచ్చే రేషన్ ఎంతెంత అన్న లెక్క నేతాజీకి వేళ్ళమీద ఉండేది. అది సక్రమంగా అందరికీ అందుతున్నదా లేదా అని ఆయన జాగ్రత్తగా కనిపెట్టేవాడు.

హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఉన్నప్పుడు ఖాళీ దొరికితే బోస్ తన ఆఫీసర్లతో బాడ్మింటన్ లాంటి ఆటలాడే వాడు. అవసరమైతే బట్టలు మార్చుకోవటానికి వారిని తన నివాసానికి తీసుకువెళ్ళేవాడు. వాళ్ళు ముఖం కడుక్కుంటున్నప్పుడు వక్కనే నిలబడి టవల్ అందించేవాడు. అలాగే గాయపడిన సైనికులు చికిత్స పొందుతున్న ఆసుపత్రులకు నేతాజీ వీలైనప్పుడల్లా వెళ్లి ఒక్కొక్కరినీ పలకరించి కుశలం కనుక్కునేవాడు. అప్పుడప్పుడూ తన ఇంటినుంచి మిఠాయిలు చేయించి రోగులకు పంపించేవాడు. ఇలాంటి లక్షణాల వల్లే నేతాజీ తనకు ఆప్తమిత్రుడు, ఆప్తబంధువు అని ప్రతి సిపాయీ, ప్రతి ఆఫీసరూ ఫీల్ అయ్యేవాడు. దేశం, స్వాతంత్ర్యం తప్ప ఇంకో ధ్యాస లేని, ఎవరికీ తలవంచని అటువంటి మహా నాయకుడి కోసం ప్రాణం ఇవ్వడానికైనా వారు ఎప్పుడూ సిద్ధంగా ఉండేవారు.

ఏ మాత్రం అవకాశం ఉన్నా నాయకుడు తమకు ఏదీ తక్కువ చేయదన్న భరోసాతో సైనికులు లోటుపాట్లను లెక్క చేసేవారు కారు. యుద్ధభూమిలో అన్నిటికీ కరువే. కూరగాయలు దొరకక అడవిగడ్డితోనే కూర చేసుకునేవారు. ఆఖరికి ఉప్పుకు కూడా కలుకటే. ఏరోజైనా సరఫరాలు అంది ఉప్పు దొరికిందంటే పండగే. ఆ పూట ప్రతివారూ మామూలుకంటే ఎక్కువ అన్నం సంబరంగా తినేవారు. కనీస పోషకాహారం లేక సైనికులు తరచూ జబ్బుపడే వారు. అయినా ఎవరూ నేతాజీ స్వయంగా వాకలు చేసినా తమ సమస్యల గురించి ఫిర్యాదు చేసేవారు కారు. “మేము బాగున్నాము. ఇక్కడ ఏ లోటూ లేదు” అని కష్టాలు భరిస్తూ బింకంగా చెప్పేవారు. కాంప్ కమాండెంట్లు చెపితేనే రేషన్ కొరతల గురించి నేతాజీకి తెలిసేది. ఎస్.ఎ. అయ్యర్ స్వయంగా చూసి “Unto Him A Witness” గ్రంథంలో రాసినట్లు “దీనంతటికీ కారణం నేతాజీ అంటే సైనికులకు ఉన్న మేరలేని భక్తి. ఆ నాయకుడికి సైనికుడికి నడుమ పెనవేసుకున్న మానవీయ బంధం విశిష్టమైనది. వారు ఒకరికోసం ఒకరు ఏమైనా చేసేవారు. నేతాజీ ఆర్మీని



ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

హిప్పటైజ్ చేశాడు. నేతాజీని ఆర్మీ హిప్పటైజ్ చేసింది” (పుట 214)

మానవీయ బంధం ఎంత పటిష్టంగా ఉన్నా మానవీయ బలహీనతలూ, ప్రలోభాలూ కనీసం కొందరి మీదనైనా పనిచేస్తూనే ఉంటాయి. వాటిని నేతాజీ తనదైన ఘక్కిలో డీల్ చేశాడు. పైన ఉటంకించిన గ్రంథంలో అయ్యర్ పేర్కొన్న ఇంకో ఘటన దీనికి చక్కని ఉదాహరణ. రంగూన్ దిశగా దూసుకువస్తున్న బ్రిటిష్ బలగాలను నిలవరించటానికి బర్మా రంగంలో ఐఎన్ఎ హోరాహోరీగా పోరాడు తున్న సమయాన జరగకూడనిది జరిగింది. సెకండ్ డివిజన్ హెడ్ క్వార్టర్స్ లోని ఐదుగురు ఐఎన్ఎ ఆఫీసర్లు శత్రువుకు దానోహమన్నారు. అది ఆజాద్ హింద్ ఫౌజీకు తగిలిన మొట్టమొదటి విఘాతం. భారతీయ సమాజం దృష్టిలో నేతాజీకి, దేశభక్త సేనలకూ ఉన్న ప్రతిష్ఠకు తలవంపులు తెచ్చిన విపరీణామమిది. అనుక్షణం ప్రమాదభరితమైన యుద్ధక్షేత్రంలో ప్రాణాలకు తెగించి పర్యటిస్తూండగా నేతాజీకి ఈ పిడుగులాంటి కబురు తెలిసింది. అప్పటికే బర్మా, జపాన్ వారికి కూడా వార్త పాకింది.

విషణ్ణ వదనంతో నేతాజీ పర్యటన రద్దుచేసుకుని రంగూన్ తిరిగివెళ్ళాడు. రోజూ లాగా సుప్రీం కమాండర్ కార్యస్థానానికి గానీ లీగ్ ఆఫీసుకి గాని వెళ్ళకుండా, ఎవరినీ కలవకుండా ఇంటిదగ్గరే ఉండిపోయాడు. సరిగా అదే సమయాన ఆయన తొడ ఎముక వ్యాయామం చేస్తూండగా బెణికింది. పర్సనల్ వైద్యుడు కల్నల్ రాజు చికిత్స చేశాడు. భరించలేని నొప్పి. వక్కకు తిరగలేదు. ఎటూ కదలలేదు. శారీరక బాధను మించింది మానసిక వ్యధ. పక్క మీద ఉన్నవాడు ఉన్నట్టు పడుకొని తీవ్రంగా మధన పడ్డాడు. వారం తరవాత నెప్పి కాస్త తగ్గిన తరవాత కూడా భోజనానికి బయటకు రాకుండా గదిలోనే ఉండి తీవ్రంగా ఆలోచించాడు. అత్యవసరమైన ఏదో పని మీద తనను కలవటానికి అయ్యర్ వచ్చినప్పుడు “ఈ వెధవలు ఎందుకలా చేశారు? తోటివాళ్ళకూ దేశానికి ద్రోహం చేయటానికి వాళ్లకు మనసెలా ఒప్పింది? పోనీ బ్రిటిషు వాళ్ళేమన్నా వీరికి చేతులు చాచి స్వాగతం పలుకుతారా? వీళ్ళు బావుకునేదేమిటి? సరే, జరిగినదానికి విచారించటం వృథా! ముందు సంగతి చూడాలి. ఒక ఆయిదుగురు జూరుకుంటే మాత్రం ఐఎన్ఎకు

ఏమయింది? ఇకముందు ఎవరూ పారిపోకుండా ఎలా జాగ్రత్తపడాలి. చూద్దాం” అన్నాడు.

జరిగిన ద్రోహానికి జాతీయ సైన్యంలోని ప్రతి సోల్దరుకూ, ప్రతి ఆఫీసరుకూ ఒళ్ళు కుతకుతలాడింది. కట్టు తప్పి పారిపోయిన వారిని చంపేయాలన్నంత ఉద్దేశం అందరికీ కలిగింది. నేతాజీ ఎలా స్పందిస్తాడు, ఏమి చేయమంటాడు అని అందరూ ఉత్కంఠతో ఎదురుచూశారు. దీర్ఘాలోచన తరువాత దారి దొరికింది. చికాకు పోయి నేతాజీ ముఖం తేట పడింది. “అంతా మన మంచికేలే. ఈ విషాదాన్నే ఐఎన్ఎకి విజయంగా మారుస్తాను చూడు” అని అయ్యర్నికే చెప్పి రంగూన్లో అందుబాటులో ఉన్న సైనికులందరినీ పిలిపించాడు.

ఐదు వేల మందికి పైగా సిపాయిలు, ఆఫీసర్లు సైనిక శిబిరం ఎదుట బారులు తీరారు. నేతాజీ వారితో ఏకబిగిన నాలుగు గంటలు హిందుస్తానీలో మాట్లాడాడు. జీవితకాలానికి సరిపడా ఉత్తజాన్ని అందరిలో నింపాడు. యుద్ధరంగంలో ఇకపై శత్రువు వైపు ఫిరాయించే పాపానికి ఎవరు పాల్పడినా నిర్దాక్షిణ్యంగా కాల్చివేయండి. అలాంటి దేశ ద్రోహానికి మీ పై ఆఫీసరే ఒడిగట్టినా సరే అక్కడికక్కడే షూట్ చెయ్యండి - అని సైనికులకు సంపూర్ణాధికారం ఇచ్చాడు. ప్రపంచంలో అంతకుముందు ఏ సైన్యానికీ ఏ సైన్యాదివతీ ఇవ్వని ఉత్తర్వు అది. దాంతో వాతావరణం మొత్తం మారిపోయింది. సైనికుల నైతిక స్థైర్యం వంద రెట్లు పెరిగింది. దానితో పాటు-ద్రోహుల వ్యతిరేక దినం త్వరలో జరపబోతున్నాం. శత్రువుతో చేతులు కలపటం ఎంత మహాపాపమో తెలియజెప్పే నాటకాలకు ఆ రోజున పోటీ పెడతాం; ఉత్తమ నాటకాలకు మంచి బహుమతులు ఇస్తాం- అని నేతాజీ ప్రకటించాడు. ఆ పోటీకి న్యాయనిర్ణేతల్లో అయ్యర్ కూడా ఒకడు.

“ఎప్పటిలాగే నేతాజీ గెలిచాడు. ప్రతికూలతను కూడా అనుకూలంగా ఎలా మార్చుకోవచ్చో చేసి చూపించాడు. రంగూన్ లోని మిలిటరీ క్యాంపులు, ఆక్సిలరీ క్యాంపులు అన్నీ నాటకాల పోటీలో ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నాయి. ద్రోహుల భరతం పట్టటం ఎలాగన్నదానిపై తమ నృజనాత్మకతను రంగరించి, ప్రథమ బహుమతి ప్రోఫీ గెలుచుకోవటానికి సైనికులు రాత్రింబవళ్ళు సాధన చేశారు. ఆ క్రమంలో వారిలోని సైన్యపు నైతిక ధృతి అమాంతం పెరిగింది. దేశభక్తి అందరిలో పొంగిపొర్లింది. పోటీలు అయిపోయాక కూడా సెంటిమెంటు స్థిరంగా నిలిచింది.”

[Unto Him A Witness, S.A. Ayer, PP 203]

అది భారతదేశాన్ని మతవిద్వేషాలు పట్టిపీడిస్తున్న కాలం. మాజీ జాతీయవాది మహమ్మదాలీ జిన్నా మతోన్మాదిగా మారి, హిందువులూ మహమ్మదీయులూ కలిసి ఉండలేరంటూ ద్విజాతి సిద్ధాంతాన్ని

భయానకంగా ప్రచారం చేస్తున్నాడు. తదవకో మదతపెచ్చితో, మూర్ఖపు పంతంతో అతడు అంటించిన మతచిచ్చుకు జాతీయనాయకులనబడిన వారు బెంబెలెత్తి గింగరాలు తిరుగుతున్నారు. విశేషమేమిటంటే అప్పట్లో భారతదేశం మొత్తాన్నీ దహిస్తున్న మతవైషమ్యం ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్లో కలికానికి కూడా కనిపించేది కాదు.

వ్యక్తిగతంగా బోస్కు హిందూమతం, సనాతన ధర్మాలలో పరిపూర్ణ విశ్వాసం ఉండేది. ఆయన స్వయానా కాశీమాత భక్తుడు. వివేకానందుడి పటాన్ని లేవగానే కనపడేలా ఎప్పుడూ మంచం పక్కనే పెట్టుకునేవాడు. ఆయన సింగపూర్లో ఉండగా తీరిక దొరికినప్పుడల్లా అక్కడి రామకృష్ణ మిషన్కు వెళ్లి ప్రశాంతంగా ధ్యానం చేసుకునేవాడు. హిందూ మతానికి సహజ లక్షణమైన పరమత సహిష్ణుత బోస్కు నరనరాల్లో జీర్ణించింది. మతాల అంతరాలను ఐఎన్ఎలో పారపాటనకూడా సుభాస్ బోస్ చొరనిచ్చే వాడు కాదు. ఏ బాధ్యత అప్పగించే ముందైనా వ్యక్తి ప్రతిభనే తప్ప ఆ వ్యక్తి కులం మతం ప్రాంతాలను పట్టించుకునేవాడు కాదు. తానూ స్వతహాగా సెక్యులర్ కావడం ఒకటే కాదు. సెక్యులర్గా ఉన్నట్లు లోకానికి తెలపటానికి బోస్ ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపేవాడు.

ఉదాహరణకు టోక్యో నుంచి బెర్లిన్కు బయలుదేరినప్పుడు సుభాస్ బోస్ ఒక హిందువునూ, ఒక సిక్కునూ, ఒక మహమ్మదీయుడినీ వెంట తీసుకుని వెళ్ళాలనుకున్నాడు. తీరా బయలుదేరేముందు తన వెంట ఒకరికి మించి చోటులేదని జర్యన్లు చెప్పటంతో ఆబిద్ హుస్సేన్ అనే మహమ్మదీయుడిని సహాయ కుడిగా ఎంపిక చేసుకున్నాడు. బర్మా రంగంలో యుద్ధానికి తరలిన ఐఎన్ఎ సేనలకు డివిజనల్ కమాండర్లు మేజర్ జనరల్ షా నవాజ్ ఖాన్, మేజర్ జనరల్ కయాని. ఇద్దరూ ముస్లింలే.

మనుషుల మధ్య కులం, మతం, ప్రాంతాల తారతమ్యం నేతాజీ ఎన్నడూ చూపేవాడు కాదు. అందరం ఒకే మాతృభూమి బిడ్డలం. మన నడుమ ఏ రకమైన తేడాపాదాలు ఉండటానికి వీలేదు అని ఆయన సైనికులకు నూరిపోసి వాడు. తేడాలేమైనా ఉంటే అవి విదేశీ పాలకులు మనల్ని చీల్చి చీల్చి చేసే దుర్బుద్ధితో తెచ్చిపెట్టినవేనని చెప్పేవాడు. ఎవరి మతాన్ని వారు ఆచరించటానికి పరిపూర్ణ స్వేచ్ఛ ఇచ్చేవాడు. ఒకరి మత ఉత్సవంలో ఇతర మతాల వారూ పాలు పంచుకునేందుకు ప్రోత్సహించేవాడు. అంతేకాదు. మతపరమైన వ్యవహారంలో కూడా దానికి సంబంధించిన మతం వారికే ప్రాధాన్యం ఇచ్చి, అన్యమతస్థులు రాకూడదంటే ఒప్పుకునేవాడు కాదు. ఆజాద్ హింద్ కేబినెట్లో మంత్రిగా కూడా పని చేసిన సైన్యాధికారి ఎ.సి. చటర్జీ వర్ణించిన ఈ ఉదంతం నేతాజీ సెక్యులర్ తత్వానికి పరాకాష్ఠ.

సింగపూర్లోని టాంక్ రోడ్ దగ్గర చెట్టియార్

గుడి అని ప్రసిద్ధ దేవాలయం ఉండేది. మీ ఉద్యమానికి మాకు చేతనైన విరాళం ఇవ్వదలిచాము. మీరొకసారి మా గుడికి వచ్చి మాట్లాడగలరా అని అలయ నిర్వహకులు సుభాస్ చంద్ర బోస్ను సాదరంగా అడిగారు. చాలా పెద్దమొత్తమే వారు ఇవ్వదలిచారు.

బోస్ స్థానంలో మరొకరుంటే మహద్భాగ్యం అని వెంటనే వెళ్లేవారే. కానీ నేతాజీ ఇష్టపడలేదు. దేవుడంటే భక్తిలేకా? విరాళం అవసరం లేకా? రెండూ కాదు. దేవాలయం పవిత్రమైన పూజాస్థలం. అక్కడ మతపరమైన, భగవత్ సంబంధమైన విషయాలు మాత్రమే ఆలోచించాల్సిన అలాంటి చోటికి తాను వెళ్లి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమమనే రాజకీయ, లౌకిక వ్యవహారం నిమిత్తం విరాళాలు ఇమ్మని కోరటం బాగుండదని నేతాజీ భావన (పార్టీ



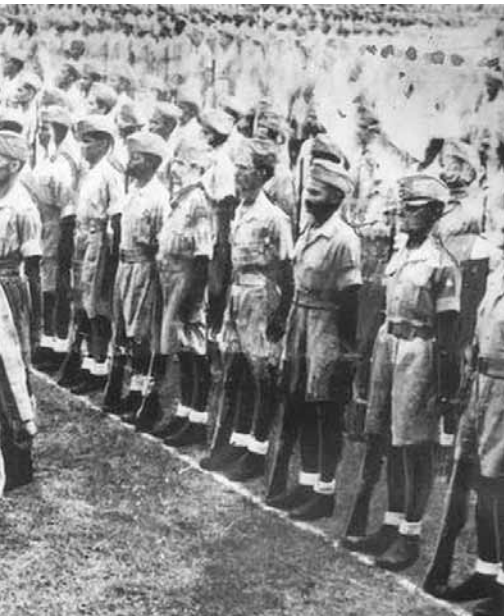
ప్రచారానికి, రాజకీయ స్వాధీనానికి కూడా దేవుడి సొమ్మును తేరగా కాజేయాలని చూసే ఈ కాలపు పాలకులకూ, పవిత్ర స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి గుడి నిధులు ఆపేక్షించటం కూడా భావ్యం కాదన్న నేతాజీకి నడుమ ఎంత తేడా?).

గుడి పెద్దలు వినలేదు. తప్పులేదు రండి అని మరీ మరీ పిలిచారు. “అయితే ఒక షరతు. నావెంట కుల, మతాల తేడాలేకుండా నా ఆఫీసర్లు కూడా వస్తారు. వారిని సైతం గుళ్ళోకి రానివ్వాలి. అందుకు మీ ఆచారం అడ్డు వచ్చేట్లయితే నాకు మీరూ వద్దు. మీ విరాళమూ వద్దు” అని నిక్కచ్చిగా చెప్పాడు బోస్. అంతరాలయం లోకి ఎవరిని అనుమతించాలన్న విషయంలో ఆ గుడి నిబంధనలు మహా స్త్రీక్షు. కాబట్టి వారు పిలవరనే అంతా అనుకున్నారు. కాని-ఆశ్చర్యం! “మీరు ఎవరినైనా వెంటబెట్టుకు రావచ్చు. మాకు అభ్యంతరం లేదు.” అని ఆలయ బ్రహ్మ

అధికారుల నుంచి సమాధానం వచ్చింది.

హిందూ, సిక్కు ముస్లిం, క్రిస్టియన్ ఆఫీసర్లను వెంటబెట్టుకుని నేతాజీ చెట్టియార్ గుడికి వెళ్ళాడు. హిందువులు కాని వారికి అనుమతి లేని అంతరాలయంలోకి అందరినీ అడుగుపెట్టనిచ్చారు. అంతే కాదు. బ్రాహ్మణులకు తప్ప ప్రవేశం లేని గర్భగుడిలోనికి కూడా వారందరినీ వెళ్ళనిచ్చారు. పైగా పూజారులు అందరికీ కుంకుమబొట్టుపెట్టి ప్రసాదం కూడా చేతిలో పెట్టారు. మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ ఆఫీసర్లు సైతం బొట్టు పెట్టించుకుని దేవుడి ప్రసాదం ఆనందంగా ఆరగించారు.

మతాల తేడా లేకుండా అందరూ కలిసిమెలిసి ఉండాలని, ఒక మతం వారి పండుగవేడుకలలో మిగతా మతాల వారూ పాలు పంచుకోవటం నేతాజీ ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ ఆఫీసర్లకూ సైనికులకూ చక్కగా



అలవరచాడు. ఈద్ వచ్చిందంటే హిందువులు మసీదుకి వెళ్లి, ముస్లిం సోదరులతో కలిసి విందు ఆరగిస్తే దీపావళి నాడు ముస్లింలు హిందువుల ఆలయానికి వెళ్లి, హిందూ సోదరులతో కలిసి విందు చేసేవారు. సిక్కుల పండగరోజు హిందువులు, ముస్లింలు కలిసి గురుద్వారాలకు వెళ్లి సిక్కు సోదరులతో సహపంక్తి భోజనాలు చేసేవారు.

[India's Struggle for Freedom, Maj. Gen. A.C. Chatterji, pp. 147-149]

విభజించి పాలించిన బ్రిటిష్ వారి పద్ధతికి పూర్తిగా భిన్నంగా నేతాజీ సైనికులకు కామన్ కివెన్యూ ఏర్పాటు చేయించాడు. హిందువులు, ముస్లింలు, సిక్కులు, క్రైస్తవులు ఒకే చోట వండిన పదార్థాలను ఒకే చోట కూచుని కలిసి భోంచేసేవారు. సేనల్లో జాతీయభావం పెంపొందడానికి అది బాగా ఉపయోగపడింది. భారత సైనికులకు నేతాజీ చేసిన

మహోపకారం ఏమిటంటే బ్రిటిషు కొలువులో ఉండగా వారికి తెల్లవాళ్ళు చేసిన అన్యాయాలను సరిదిద్దాడు. అంతకు పూర్వం భారతసైన్యంలో ఒకే యూనిట్లో ఒకే హోదాలో పనిచేస్తున్నా జీతాలూ భత్యాలూ యూరోపియన్లకు వేరు. భారతీయులకు వేరు. బ్రిటిషు సోల్దరుకు నెలకు 75 రూపాయల జీతమైతే భారతీయ సిపాయికి జీతం దానిలో మూడవవంతు (నెలకు పాతిక రూపాయలు). తిండిలో, బసలో కూడా అడుగుడుగునా జాతివివక్ష బ్రిటిషు 'టామీ' ఎక్కువ. భారతీయుడు తక్కువ.

మొదట్లో ఇండియన్ ఆర్మీలో ఆఫీసర్లందరూ యూరోపియన్లే. అవసరాలు పెరిగే కొద్దీ గత్యంతరం లేక భారతీయులనూ తీసుకోసాగారు. ఇండియన్ కమిషన్ ఆఫీసర్ (ICO)లకు తర్ఫీదు ఇవ్వటం కోసం డెప్యూడీనాల్ ఇండియన్ మిలిటరీ అకాడమీని పెట్టారు. ఐ.సి.వో.లకు బ్రిటిష్ ఆఫీసర్లతో సమానంగా జీతాలూ, బత్తేలూ, ఇతర సదుపాయాలూ, అవకాశాలూ కల్పిస్తామని ఇచ్చిన హామీని తెల్లదొరలు గాలికొదిలారు. జూనియర్ బ్రిటిష్ ఆఫీసర్లు కంపెనీలను కమాండ్ చేస్తూంటే ఐ.సి.వో.లు నడవగ లిగింది ప్లాటూన్లను మాత్రమే. డివిజన్ కమాండ్ చేయటానికి ఒక్క ఐ.సి.వో. కూడా నోచుకోలేదు. బ్రిగ్డ్ కమాండ్ ఒకరికి మాత్రమే ప్రాప్తించింది. సీమలోని ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్స్ రాయల్ ఇండియన్ మిలిటరీ అకాడమీనుంచి వచ్చిన కింగ్స్ కమిషన్ ఆఫీసర్ (KCIO)లకు తమకింద పనిచేసే బ్రిటిష్ ట్రూప్స్ని శిక్షించే పవరు ఉండేది. అదే దేశవాళీ ఐ.సి.వో.కు ఆ అధికారం లేదు. జీతభత్యాల విషయంలో భారతీయ ఐ.సి.వో. అధికారులకు అడుగుడుగునా జాతి వివక్ష దేశీయ టెక్నిషియన్లకు నెలకు 400 రూపాయలు చెల్లిస్తే అదే పని చేసే బ్రిటిషువాడి జీతం 600 రూపాయలు. అంటే 50 శాతం ఎక్కువ. అడ్జటెంటు, క్వార్టర్ మాస్టర్లకిచ్చే అలవెన్సు బ్రిటిషు ఆఫీసరుకైతే వంద రూపాయలు. అదే ఇండియన్ ఆఫీసరుకు మాత్రం అరవై రూపాయలే. సామర్లంలో, పరాక్రమంలో తెల్లతోలు వాళ్లకంటే మనవాళ్ళే మెరుగు. అయినావారికి అన్నిటా చిన్నచూపే.

రాంకు ఒకటే ; చేసే పని ఒకటే అయినప్పుడు తెల్లవారికి మాకంటే ఎక్కువ జీతాలూ అలవెన్సులూ ఎందుకు ఇస్తున్నారు - అని అడిగితే "ఎందుకంటే వారు తమ దేశం వదిలి ఇంత దూరం వచ్చి పనిచేస్తున్నారు కనక" అని దొరలు చెప్పేవారు. మరి రెండో ప్రపంచయుద్ధంలో మేము కూడా దేశం వదిలి ప్రవాసం వచ్చి ఆగ్నేయాసియాలో పనిచేస్తున్నాము కదా? అదే రూలు ప్రకారం మాకూ తెల్లవారితో సమానంగా జీతాలు ఇవ్వాలి కదా అని అడిగితేనేమో మీ ప్రాప్తమింతేనని కసిరేవారు. దానికి తోడు అమానుషమైన అవమానాలు. ఉదాహరణకు ఆఫీసర్స్ క్లబ్బుల్లోకి ICO అధికారులను రానిచ్చేవారు కారు.

రాంకు ఒకటే అయినా యూరోపియన్ ఆఫీసరు పక్కన కూచుని ఆసియన్ ఆఫీసరు రైల్వే కంపార్టుమెంటులో ప్రయాణం చేయటానికి వీలేదని మలయాలో అంక్ష. ఇలా రకరకాల అన్యాయాలతో, పరాభావాలతో లోలోన రగిలిపోతున్న భారతీయ సైనిక దళాలకు సింగపూర్లో నేతాజీ రాకతో గొప్ప ఉత్తేజం వచ్చింది.

1942 ఫిబ్రవరిలో సింగపూర్ జపాన్ వశమయ్యాక యుద్ధఖైదీలుగా పట్టుబడ్డ భారత సైనికుల్లో వేల మంది మోహన్ సింగ్ నాయకత్వంలో జపాన్ వారు పెట్టించిన నేషనల్ ఆర్మీలో-దేశభక్తితోనో, యుద్ధఖైదీల బానిసబతుకు కంటే మేలన్న ఉద్దేశంతోటో - చేరారు. నాయకత్వ వైఫల్యాల వల్ల వారిలో చాలామంది వినుగెత్తి వెనక్కిపోయారు. దరిమిలా దిక్కుచోచక డీలా పడి ఉన్న సైనిక బలగాలకు సుభాష్ చంద్ర బోస్ను చూశాక ధైర్యం వచ్చింది. ఆత్మవిశ్వాసం ఇనుమడించింది.

ఇంకా విశేషం ఏమిటంటే తిరుగుబాటులో చేరేకంటే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యానికి విధేయంగా యుద్ధఖైదీగా మిడకటమే గౌరవప్రదమని భావించిన ఆర్మీ ఆఫీసర్లలో కూడా చాలామందికి నేతాజీ స్ఫూర్తితో మనసు మారింది. మాలో చేరమని ఎవరినీ బలవంతం పెట్టము; ఇష్టపడి వచ్చేవారిని స్వాగతిస్తాము. రాదలుచుకోని వారిని సతాయించము - అని ఆయన అభయం ఇచ్చినా పెద్దపెద్ద సైన్యాధికారులు ఎందరో అడిగి మరి ఐఎన్ఎలో చేరారు.

1857 లోనూ తరవాత లేచిన తిరుగుబాట్లలోనూ సాధారణ సిపాయిలు, నడిమి రకం ఆఫీసర్లే తప్ప ఇంగ్లండులోని రాయల్ మిలిటరీ అకాడమీలో, శాండ్హార్ట్లో శిక్షణ పొందిన KCIO ఉన్నతాధికారులు కట్టు తప్పలేదు. కాబట్టి మిలిటరీ కమాండ్ మొత్తం తమ గుప్పిట్లో ఉన్నదని భ్రమసిన సీమదొరలకు ఇప్పుడు కళ్ళు పచ్చబడ్డాయి. ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్స్ రాయల్ ఇండియన్ మిలిటరీ అకాడమీ బాచోలో గోల్డ్ మెడలిస్టు అయిన మేజర్ నృపేంద్ర సింగ్ భగత్. బ్రిటిష్ ఇండియన్ ఆర్మీలో విక్టోరియా క్రాస్ పతకం పొందిన కెప్టెన్ ప్రేమేంద్ర భగత్, శాండ్హార్ట్ రాయల్ మిలిటరీ కాలేజీలో తర్ఫీదు పొందిన మేజర్ జనరల్ జె.ఆర్.భోన్సలే లాంటి హేమాహేమీలే బ్రిటిషు కొలువును కాలదమ్మి ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్లో చేరారని తెలిశాక అంగ్ల మరాఠాలకు కాళ్ళు చల్లబడ్డాయి. 1857 తరహాలో మళ్ళీ సైనిక తిరుగుబాటు వస్తుందా? నమ్మకస్థులనుకున్న ఆఫీసర్లు కూడా తిరగబడితే ఏమవుతుంది? ఇండియాలో ఎదురు లేదనుకున్న ఆంగ్లేయుల పెత్తనానికి పుట్టి మునుగు తుందా? తెల్లవారి ప్రాణాలకు రక్షణ ఉంటుందా- అన్న అనుమానం పెనుభూతమైంది.

సుభాష్ బోస్ ఇంకా దండు వెడలక ముందే తెల్ల రాకాసులకు చలిజ్వరం మొదలైంది.

మిగతా వచ్చేవారం



భారత్ కు సుదీర్ఘ చరిత్ర, ప్రాచీన సంస్కృతి, శ్రేష్ఠమైన వారసత్వం వచ్చాయి. అందులో భాగమైన ఉత్సవాలు మన జాతీయ జీవనానికి గుర్తులు. ఈ ఉత్సవాలు సమాజంలో స్నేహం, సంఘటన, నూతనోత్సాహం, ఆహ్లాదకర వాతావరణాన్ని నిర్మిస్తూ దేశభక్తిని పెంపొందిస్తాయి. మూస జీవితంతో విసుగు, అలసట కనిపించడం మానవ స్వభావం. మనం నిర్వహించుకునే ఉత్సవాలతో అవి దూరమవుతాయి. విలువలతో కూడిన జీవితం గడపాలనే కోరిక పెరిగి, మరింత ముందుకు వెళ్లేందుకు ప్రేరణ లభిస్తుంది. సమాజంలో ఆత్మీయత, ఏకాత్మత, సమరసత నిర్మాణమై దేశాన్ని సుదృఢం చేసే కార్యం ఉత్సవాల ద్వారా సహజంగానే కలుగుతుంది.

ఆధునిక భారత చరిత్రలో పరమపూజనీయ డాక్టర్ కేశవరావు బలీరాం హెడ్గేవార్ యుగద్రష్ట. హిందూ సంఘటనను ప్రారంభించి, హిందూ జీవన చైతన్యానికి ఆయన అనుసరించజేసిన కార్యపద్ధతిలో ఉత్సవాల నిర్వహణ ఒకటి.

నిత్యజీవితంలో ఎవరికి వారు వ్యవహారాలలో తలమునకలై ఉండిపోతారు. అలాంటి సమయంలో ఆశయ విస్తరణ జరగకుండా ఏ ప్రేమ, ఆత్మీయత, విద్యా విజ్ఞానాల మీద మన ధర్మం, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు ఆధారపడి ఉన్నాయో వాటిని గుర్తు చేసేదే శ్రావణ పౌర్ణమి.

విదేశీయుల దాడులు, సమాజ ఆత్మవిస్మృతి కారణంగా వందల సంవత్సరాలు అస్తిత్వం కోసం మనం పోరాటం చేయవలసి వచ్చింది. సామాజిక సంబంధాలు దెబ్బతిన్న కారణంగా అనేక సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నాం. ధ్వంసమైన ఆ బంధాలు పటిష్ట

గుర్తుకు తెచ్చుకోవచ్చు. వివాహం తర్వాత కొంత కాలం ఆమె తల్లిగారింట్లో ఉన్నారు. జయరామవటీ (శారదాదేవి పుట్టిన గ్రామం) నుండి కొంతమంది కలకత్తాకు వెళుతున్నారు. తల్లిదండ్రులకు నచ్చజెప్పి గ్రామస్తులతో కలసి ఆమె కూడా కాలినడకన ప్రయాణం ప్రారంభించింది. ఆ అడవిమార్గం బంది పోటు దొంగలకు నిలయం. శారదాదేవి, ఒకరిద్దరు వృద్ధులు నెమ్మదిగా నడస్తున్నారు. తోటివారికి ఇబ్బంది కలుగ కూడదని తారకేశ్వరం అనే గ్రామంలో ఉన్న దుకాణం వద్ద అందరం కలుసుకుందామనుకొని తోటివారిని వెళ్లిపొమ్మని చెప్పింది. భయంకర మార్గం కాబట్టి వారంతా వేగంగా వెళ్లిపోయారు. శారదాదేవి, ఆ వృద్ధ మహిళలు మిగిలారు. చీకటి పడింది. అప్పుడే పొడవైన జుట్టుతో భయంకర రూపం గలవాడు ఎదురుగా నిలబడ్డాడు. 'ఎవరు మీరు, ఇంత రాత్రి ఇక్కడేం చేస్తున్నారుంటూ అరిచాడు.

జాతిజనులను 'కట్టి'

పరచాలంటే సామరస్యం నిర్మాణం కావాలి. ఈ దిశలో జరిగే ప్రయత్నాలకు ప్రేరణ శ్రావణ పౌర్ణమి నాడు మనం నిర్వహించుకునే రక్షాబంధన్ పండుగ.

రక్షాబంధన్ సోదర సోదరీమణుల మధ్య ఆత్మీయభావనను నిర్మించడమే కాక కుటుంబ విలువలను శక్తిమంతం చేస్తుంది. అంతమాత్రమే కాకుండా ఈ పండుగ ప్రేమ, సహోదరత్వానికి ప్రతీక. ఇది సమాజాన్ని, సనాతన సంస్కృతి సంప్రదాయాలను రక్షిస్తుంది. విశ్వమానవ కల్యాణానికి అనువైన వాతావరణాన్ని నిర్మిస్తూ విశ్వశాంతికి, అభ్యుదయానికి పునాదులు వేయడానికి ప్రేరణ ఇస్తుంది.

విశ్వమంతా ఒకే కుటుంబమనే భావనను ప్రకటించిన ఏకైక నాగరిక దేశం మనది. కులం, భాష, ప్రాంతం, విభిన్న ఆహారపు అలవాట్లు వంటి వైవిధ్యాలన్నీ ఉన్నప్పటికీ మనమంతా ఒకటి అని నిరూపించే విశేష సంస్కృతి సంప్రదాయాలు ఉన్న దేశమిది.

వ్యక్తి నిర్మాణం ద్వారా సామాజిక పరివర్తన సాధించి భారతదేశాన్ని విశ్వగురువు స్థానంలో నిలపడం అనే లక్ష్యంతో సంఘం పనిచేస్తుంది. శుద్ధ సాత్విక ప్రేమ మన కార్యానికి ఆధారం. సాత్విక ప్రేమతో ఎలాంటి వ్యక్తిలోనైనా మార్పు తేవచ్చు. ఆత్మీయత, బంధుత్వభావన, సాంస్కృతిక వారసత్వాల ద్వారా సామాజిక పరివర్తన సాధ్యమని చరిత్ర చెబుతోంది.

రామకృష్ణ పరమహంస సతీమణి శారదాదేవి బాల్యంలో జరిగిన సంఘటనను ఈ సందర్భంగా

శారదాదేవి తన కాలి గొలుసులు తీసి అతని చేతిలో ఉంచి, 'నాన్నగారు! నేను మీ బిడ్డను, దారి తప్పిపోయినాను. మీ అల్లుడుగారు దక్షిణేశ్వరంలో రాణి రాసమణి ఆలయంలో ఉన్నాడు' అని మధుర స్వరంతో వెలికినది ఆ దొంగ గుండె కరిగిపోయింది. ఇంతలో ఆ దొంగ భార్య అక్కడ చేరగా ఆమెతో, 'అమ్మా! నేను మీ బిడ్డను. దారితప్పి ఈ అడివిలో చిక్కుకున్నాను. నీవు, నాన్న ఇప్పుడు రాకపోతే నా గతి ఏమై పోయేది!' అని ఆమె చేతులు పట్టుకొన్నది. ఒక్క నిమిషంలో బందిపోటు దంపతులు ఆమెకు తల్లిదండ్రులైపోయారు. ఆ రాత్రి ఆ దంపతులు ఆమెకు పహారాగా ఉండి, మరుసటి రోజు ఉదయం శారదామాతకు తోటివారికి కూడా సరిపోయే తినుబండారాలు తెచ్చి కొంగుకు ముడివేసి బందిపోటు దొంగ భార్య 'సారె' కూడా పెట్టింది. తోటివారిని ఈ అపూర్వ బంధుత్వం ఆశ్చర్యపరిచింది. కొంత కాలానికి బందిపోటు దంపతులు శారదాదేవిని దక్షిణేశ్వరంలో కలుసుకున్నారు. అప్పుడు రామకృష్ణులు వారిని గౌరవించి అల్లుడిగా వ్యవహరించారు. శారదాదేవి సమయస్ఫూర్తితో 'మీ బిడ్డను' అని సంబోధించడం బందిపోటు దంపతుల పరివర్తనకు కారణమైంది.

రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘం రక్షాబంధన్ పండుగను ఒక సామాజిక ఉత్సవంగా నిర్వహించి సమాజంలో పరస్పర బంధుభావనను నిర్మిస్తుంది. మన పాఠశాలల్లో విద్యార్థులు చెప్పే ప్రతిజ్ఞలో ఉన్నట్లు 'భారతదేశం నా మాతృభూమి, భారతీయులందరు

నా సహోదరులు...' అనే భావనను దీని ద్వారా నిర్మాణం చేసి సమాజంలోని కొన్ని కురీతులను తొలగించవచ్చు.

ముంబై, పుణే నగరాలకు చెందిన చాలామంది లోకల్ రైలులో కార్యాలయాలకు వెళ్లివస్తుంటారు. పరిచయం లేకున్నా రోజు కలుసుకునే అవకాశం వారికి ఉంటుంది. వారిలో కొందరు తుంటర్లు మహిళలను వేధించడం నిత్యకృత్యం. ఆ సమస్యను ఎదుర్కొంటున్న వారిలో కొందరు రాష్ట్ర సేవికా సమితి కార్యకర్తలు. ఈ సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం కోసం వారికి ఒక ఆలోచన వచ్చింది. అప్పుడే 'రక్షాబంధన్' వచ్చింది. ముందుగా యోజన చేసుకుని ఆ మహిళలు ప్రతిరోజు తమను 'అవహేళన' చేసే పురుష ప్రయాణీకులను దిగ్భ్రాంతికి గురిచేస్తూ, వారి చేతులకు 'రాఖీలు' కట్టేశారు. ఆ మరుసటి రోజు నుండి ఆ పురుష ప్రయాణీకులు తమతో రోజు కలిసి

మురారీ బాపు' తన భాగవత ప్రవచనం కొనసాగిస్తున్నారు. కొంతమంది సంస్కృతి సందర్శకుల సలహా మేరకు ప్రభుత్వ అధికారులు పూజ్య మురారీ బాపును కలిసి సమస్యను ప్రస్తావించారు. ఇక్కడ గమనించదగినది ఏమిటంటే వేల్ చేపలు కొంతకాలం సముద్రంలోపలికి వెళ్లి, పిల్లలు పెట్టే సమయానికి తీరానికి చేరుకుంటాయి. ఈ విషయమే పూజ్య మురారీ బాపుకు వివరించారు.

పూజ్య మురారీ బాపు మత్స్యకారులు నివసిస్తున్న ప్రాంతంలో భాగవత ప్రవచనం ప్రారంభించారు. సందర్శించితంగా వేల్ చేపల ప్రస్తావన చేశారు. 'హిందూ సంప్రదాయం ప్రకారం ఇంట్లో ఆడపిల్లకు యుక్తవయసు రాగానే వివాహం చేసి అత్తారింటికి పంపుతాం. ఆమె గర్భవతియై ప్రసూతికి పుట్టింటికి వచ్చినపుడు సంస్కారాలన్నీ పూర్తిచేసి పురుషు పోసి కట్నకానుకలు సమర్పించుకొని అత్తారింటికి తిరిగి



శారదామాత

ఉంచే బంధం

ప్రయాణించే మహిళలను గౌరవంగా చూడడం ప్రారంభించారు. ఒక చిన్నదారం పోగు పెద్ద సమస్యకు చక్కని పరిష్కారం చూపించి బంధుభావన నిర్మాణం చేసి పరివర్తనకు ఆధారమైంది.

సాంస్కృతిక వారసత్వంతో సామాజిక పరివర్తన, తద్వారా కఠిన సమస్యలకు సులభమైన పరిష్కారం సాధ్యమేనని చెప్పవచ్చు.

గుజరాత్ లోని కచ్ ప్రాంత సముద్రతీరంలో చేపల వేట మత్స్యకారులకు జీవనాధారం. ఆ తీరంలో విలువైన, అరుదైన 'వేల్' చేపలు లభిస్తాయి. ఒక్కొక్క చేప ధర లక్షల్లో ఉంటుందని జనవాక్యం. కాబట్టి వేల్ చేపలను నిరంతరంగా వేటాడటం వలన ఆ జాతి క్షీణిస్తున్నది. ఆ చేపల జాతిని రక్షించడం కోసం ప్రభుత్వం రకరకాల ప్రయత్నాలు చేసింది. చివరకు వాటిని వేటాడుతూ దొరికిన వారికి జరిమానా సహా జైలు శిక్ష విధించేటట్లు చట్టం చేసింది. అయినా వేల్ చేపల వేట ఆగలేదు. దీనికి శాశ్వత పరిష్కారం ఎలా అని ఆలోచిస్తున్న సమయంలో ఆ ప్రాంతంలో ప్రఖ్యాతి గాంచిన భాగవత ప్రవచకులు 'పూజ్య

పంపడం మన సంప్రదాయం. కానీ మీరందరూ గమనించాల్సిన ముఖ్యమైన విషయం, మీరు వేటాడుతున్న వేల్ చేపలు కూడా మన ఆడపడుచు మాదిరిగా ప్రత్యేకంగా పురుషు పోసుకోవడానికి తీరానికి వస్తున్నాయి. అవి మనకు ఆడపడుచులతో సమానం. మనం ఎంతో గౌరవంగా ఆనందంగా ఆడపిల్లలకు పురుషు పోసి పంపే సంస్కృతికి చెందిన వారమై ఉండి ఆ చేపలను వేటాడటం పాపం కాదా! మన సాంస్కృతిక వారసత్వానికి విరుద్ధం కాదా! ఇక ముందు ఆ పాపకార్యం చేయబోమని ప్రతిజ్ఞ చేద్దాం!' అని తనదైన శైలిలో భాగవత ప్రవచనంలో పూజ్య మురారీ బాపు చెప్పారు. ఆ ప్రవచనం మత్స్యకారుల గుండెలు కదిలించింది. తర్వాత వేల్ చేపల వేట నిలిచిపోయింది. చట్టాలూ, శిక్షలూ చేయలేని పనిని సంస్కృతి ఆధారంగా నిర్వర్తించవచ్చునని రుజువైంది.

పర్యావరణ పరిరక్షణ, సామాజిక సమరసత, మానవీయ విలువలు, దేశరక్షణ భావన సమాజంలో నిర్మాణం కావడానికి ప్రధాన ఆధారం భారతీయ కుటుంబ వ్యవస్థ. ఈ వ్యవస్థ ఎంత సమర్థంగా

పునరుజ్జీవనం పొందగలదో అప్పుడు 'హైందవ చైతన్యమే భారత సంక్షేమం: భారత సంక్షేమమే విశ్వకల్యాణం' అన్న నినాదం నిజమవుతుంది.

96 సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘం ఈ ఆవశ్యకతను గుర్తించి పనిచేస్తున్నది. సంఘం ప్రతి సంవత్సరం రక్షాబంధన్ సమయంలో విస్తృతంగా సమాజంలోనికెల్లి అందరిని కలిసి 'నీకు నేను రక్ష, నీవు నాకు రక్ష' మనం ఇద్దరం ఈ దేశానికి, సమాజానికి, సంస్కృతికి రక్ష' అనే సందేశం అందిస్తున్నది. ఈ ఆలోచనలను వేగవంతంగా విస్తరించాలి. అప్పుడే మనదేశం శక్తిమంతమవుతుంది. తద్వారా ప్రపంచంలో శాంతి నెలకొంటుంది.

సామాజిక సంబంధాలను శాస్త్ర, సాంకేతికత నిర్మించలేదు. అవి మనసుల నుండి పెల్లుబికి రావలసిన భావాలు. పరస్పర సంబంధాలతో వస్తాయి. అందుకే ఎప్పుడూ మన పెద్దలు కుటుంబ భావనను గుర్తు చేస్తుంటారు. పరస్పర సోదరసోదరీ భావన అందులో ఉంది. ఈ రక్షాబంధన్ సమయంలో మన సోదరి మనకు రక్ష కడుతుంది. నేను ఈ కుటుంబానికి చెందిన దానినే, నా రక్షణ బాధ్యత మీపై ఉన్నదనే సందేశం అందులో ఉన్నది.

ఇటువంటి సోదరసోదరీ భావం పటిష్టంగా ఉన్నప్పుడు ఈ దేశంలో స్త్రీలకు గౌరవం దక్కింది. రక్షణ దొరికింది. ఈ రోజున మహిళలపై జరుగుతున్న దాడులను పూర్తిగా అరికట్టాలంటే భావాత్మకమైన మార్పు సమాజంలో రావాలి. నేడు యువత అన్ని రంగాలలో దూసుకొని పోతున్నది. వారికి మన సామాజిక సంబంధాలు, సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని గుర్తుచేసి చైతన్యవంతం చేయాలి. అప్పుడే పరంపరాగత విషయాలు, ఆధునిక శాస్త్రసాంకేతిక విషయాల మధ్య సమన్వయం ఏర్పడి మార్పు సంభవిస్తుంది. ఈ దిశలో వేగవంతంగా పనిచేయటం నేటి ఆవశ్యకత.



రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘం రక్షాబంధన్ పండుగను ఒక సామాజిక ఉత్సవంగా నిర్వహించి సమాజంలో పరస్పర బంధుభావనను నిర్మిస్తుంది. మన పాఠశాలల్లో విద్యార్థులు చెప్పే ప్రతిజ్ఞలో ఉన్నట్లు 'భారతదేశం నా మాతృభూమి, భారతీయులందరూ నా సహోదరులు...' అనే భావనను దీని ద్వారా నిర్మాణం చేసి సమాజంలోని కొన్ని కురీతులను తొలగించవచ్చు.

అదే మాట తల్లితో అంది.

“ఇప్పటినుంచి ఈ విషయాలెందుకు? సమయం వచ్చినప్పుడు చూడచ్చు. నువ్వు ఎక్కువ రోజులు లుండాల్సిన పని లేదు. ఉంటే ఓ వారం పదిరోజులు అంతే కదా. ఉన్నన్ని రోజులూ నీ గదిలో నువ్వుంటే సరి. వాళ్లందరితో మాట్లాడాల్సిన పనేం లేదు. ఏదో సర్దుకుపోతే సరి. ఏ గొడవా ఉండదు”

మళ్ళీ అదే పదం. సర్దుకుపోవడం. నచ్చని పదం.

“నేను సర్దుకుపోవా. తెలీని మనుషుల మధ్య అడ్డం అయిపోవడం ఏంటి. ఇన్ని ఏళ్లు ఇక్కడ పెరిగిన నేను కొత్త చోటుకి వెళ్లి ఎలా సర్దుకుంటాను. నేను ఇక్కడ ఎలా ఉన్నానో అక్కడ కూడా అలాగే ఉంటాను. పైగా అది పల్లెటూరు. ఏదో ఓ రోజు ఉండడానికి బాగానే ఉంటుంది, రెండు రోజులు బావుంటుంది.”

ఇంటికి వచ్చాక తల్లితో అదే అంది.

“అక్కడ ఆ పరిస్థితి రాదులే. అయినా అది మరీ పల్లెటూరు కాదుట. పెద్ద ఇల్లు, నౌకర్లు, చేతిలో కారు, డ్రైవరు. ఓ పది కిలోమీటర్ల దూరంలో టౌను, పెద్ద సెంటరు, సినిమా హాల్లు అన్నీ ఉన్నాయిట. హైదరాబాదులో కూడా ఓ ఇల్లుందిట. అప్పుడప్పుడు అక్కడ కూడా ఉంటారట.”

“ఏమోనమ్మా నాకు ఇంత వరకూ ఎరగని, చూడని వాతావరణం. ఉత్త పల్లెటూరి మనుషులు. వాళ్ల మధ్య ఒక్కరోజు కూడా ఉండలేననిపిస్తోంది.

ఈ జీవితం వేరు, ఆ జీవితం వేరు. సైజులో, ఆకారంలో, అంచుల్లో, హద్దుల్లో, సరిహద్దుల్లో అన్ని విధాలా”

“ముందర్నుంచి కంగారు పడిపోతావేంటి. నువ్వు చదువుకున్నదానివి, అన్ని తెలిసిన దానివి. అర్థం చేసుకునే జ్ఞానం ఉందని అనుకుంటున్నాను. ఇంతకన్నా మంచి అబ్బాయి మనకి దొరుకుతాడని అనుకోను. ఈ అమెరికా పెళ్లికొడుకు దొరకడం నీ అదృష్టం అనుకో. అయినా నువ్వు అమెరికా వెళ్లిపోతావు కదా, అంతగా అయితే కొన్ని రోజులు మా అమ్మ దగ్గర ఉంటానని చెప్పి ఇక్కడికి రా. అందుకని ఎప్పుడో జరగబోయే దానికి ఇప్పటినుంచి భయపడడం అనవసరం. నువ్వు పల్లెటూరు, పల్లెటూరు అంటూ అన్నిసార్లు అని తేలికైపోకు. ఓ వారం రోజులు ఉండడం కూడా కష్టమేనా! ప్రతం అవన్నీ అయ్యాక నువ్వు వెళ్లిపోతావు. ఓ నాలుగు రోజులుంటావి. ఆమాత్రం ఉండలేవా.”

ఎందుకో సుధీర్ కన్ఫిస్ అవలేకపోతోంది. అత్తగారు, ఆడపడుచులు, రకరకాల మనుషులు. వేవ్ లెంత్ ఏమాత్రం కలవదు. తను పెళ్లవగానే అమెరికా వెళ్లిపోవాలి. అదే కదా అన్నారు. ఆ తరువాత ఎప్పుడో ఓ నాలుగేళ్లకి వచ్చినప్పుడు రెండేసి రోజులు ఉంటే సరిపోతుంది.

తల్లి వెళ్లిపోయాక ఆలోచనలో ఉండిపోయింది.

పెద్దలు కుదిర్చినా, ప్రేమ పెళ్లైనా పెళ్లి లాటరీ లాంటిదే. తెలీని జీవితం. తెలీని దారి. ఇది ఎలాంటి దారి అవుతుంది. దారిలేని అడవి అవుతుందా. సముద్రపు ఒడ్డున ఒంటిగా నుంచుండి పోతుందా. ఏదైనా తను ఓ కొత్త సమాజంలోకి వెళ్తోంది. అందులో తను ఓ భాగం అవుతుంది.

గుర్గ్రాం నుంచి అప్పారావు గారు ఓసారి ఫోన్ చేసారు, విక్రాంత్ తండ్రి సుబ్రహ్మణ్యం నాకు ఫోన్ చేసాడు. ముగ్గురం కలిసి అన్ని విషయాలు మాట్లాడుకుందాం అని అన్నారు. అదే విషయాన్ని సుధాకర్కి చెప్పారు.

అన్ని విషయాలు అంటే ఏం విషయాలు వస్తాయి అన్న దాని మీదే ఆ రోజంతా మాట్లాడుకున్నారు. అందులో కట్నం, లాంఛనాలు, పెట్టుడు చీరలూ, సారెలు కూడా





గంటి భానుమతి

భాస్కరరావుతో మాట్లాడడం మొదలు పెట్టాక సుధాకర్ని సంప్రదించాల్సిన పని లేకపోయింది.

“సుబ్రహ్మణ్యంగారు చాలా మంచి మనిషి. మనం ఏదంటే అదే. ఇది కావాలి, అది కావాలి అని ఏం అడగడం లేదు. పైగా ‘మాకు ఒక్కడే కొడుకు. పెళ్లి మా అబ్బాయిది. మాకు కొన్ని సరదాలుంటాయి. వాటికోసం మీరు మాకు డబ్బు ఇవ్వడం ఏంటి.. మా ఇంట పెళ్లికి మేం ఖర్చు పెట్టుకుంటాం. మీరు మాకు ఒక్క పైసా కట్టుంగా ఇవ్వక్కర్లేదు’ అన్నారు.

ఆ మాటలు విన్నాక అందరికీ ఆ కుటుంబం అంటే గౌరవం మరింత పెరిగింది.

రోజూ ఫోన్ చేసి ఏం చేస్తున్నారు, మా ఇంట్లో విఘ్నేశ్వరుడిని పెట్టారు. వడియాలు పెడుతున్నారు. పెళ్లి వసులు మొదలుపెట్టాం. మేం వెళ్లలు వేయిస్తున్నామని ఓ రోజు. మా ఆనవాయితీగా మేం పెట్టాల్సిన నగలు చేయిస్తున్నాం. మా అమ్మాయిలిద్దరూ వాళ్లకి ఏం కావాలో నాకు చెప్పారు, అవి కొనడానికి హైద్రాబాదు వెళ్తున్నామని ఓ రోజు.

అలాంటి సమయంలో ఓ రోజు “మా అమ్మగారికి మరోసారి గుండె నొప్పి వచ్చింది. ఏ నిమిషంలో ఏం జరుగుతుందో చెప్పలేమని డాక్టరు అన్నారు. అందుకని పెళ్లి ఇక్కడ జరగడం కష్టం” అని చెప్పారు.

“అవిడకి ఏదైనా జరిగితే. ఓ ఏడాది వరకూ చెయ్యకూడదు. అలా అయితే, అదే గనక జరిగితే” అంది స్వర్ణ. అక్కడ జరగడం కష్టం అంటే పెళ్లి ఆగిపోతుందా అనిపించింది.

“ఇప్పటినుంచి మనసు పాడుచేసుకోవడం ఎందుకు, ఏది ఎలా జరగాలో అలా జరుగుతుంది. జరిగేదంతా.. అన్నీ మనమంచికే అనుకుందాం. పరవాలేదు. మనకి కూడా మంచిదే, ఓ ఏడాదిలో మనం కాస్త చెయ్యి కాలు కూడదీసుకోవచ్చు. అయినా ఈ విషయాన్ని సుబ్రహ్మణ్యంగారిని అడుగుతా.” అని వెంటనే అడిగారు.

“లేదండీ. మేం మీ పొజిషన్లో ఉంటే మాకు ఇలాగే అనిపిస్తుంది. జరిపించేద్దాం.”

“ఎలా, అవిడకి బాగా లేదంటున్నారు కదా..!”

“నిజమే. అవిడ ఇవాళో రేపో అన్నట్లుగానే ఉన్నారు. అదే విషయాన్ని ఇంట్లో మాట్లాడు కుంటున్నాం. అవిడ పెద్దావిడ. అన్నీ చూసిన మనిషి. తొంభై దాటిన మనిషి. అలాంటి వాళ్ల మరణం

వచ్చాయి. సుధీర దేనికి అభ్యంతరం పెట్టలేదు. సుధీరకే ఆశ్చర్యం అనిపించింది, తను ప్రాక్టికల్ మనిషి కాదు. తనకంటూ సొంత అభిప్రాయాలేం లేవు. పైగా అవి తొందరగా మారిపోతుంటాయి.

“అన్ని విషయాల్లో కట్నం గురించి ఉంటుందని నేను చెప్పలేను. కాని వాళ్లకి అవేం అక్కర్లేదని నాకనిపిస్తోంది. వాళ్లకి భూమి పుత్రా అదీ బాగానే ఉంది. వాళ్లకి విక్రాంతికి తగిన అమ్మాయి కావాలి. చదువుకున్నది, మనశాఖవాళ్లు కావాలనుకున్నారు. దీని ముందు కట్నం చాలా చిన్న విషయం అని నా కనిపిస్తోంది. నేను కూడా వస్తాను. అప్పారావుకి రావడానికి కుదరదని అన్నారు. అందుకని మనం ఇద్దరం కలిసి వస్తున్నామని ఫోను చేస్తాను.” అని సుధాకర్ అన్నాడు.



అనుకున్నట్లుగానే భాస్కరరావు, సుధాకర్ హైద్రాబాదు వెళ్లి అక్కడినుంచి టాక్సీ తీసుకుని వెళ్లారు. విక్రాంతి లేదు. అమెరికా వెళ్లిపోయాడని మాటల్లో అన్నారు. అన్ని విషయాలు విక్రాంతి పెద్ద తాతగారు, తండ్రి, తల్లి, బామ్మ కుమని మాట్లాడున్నారు.

“కట్నం, లాంఛనాలూ అవీ ఏం వద్దన్నారు. ‘మా పిల్లలకి మేం పెట్టుకుంటాం. మీరు పెట్టడం ఏంటి? విక్రాంతి సంతోషమే మా ఆనందం. విక్రాంతికి అమ్మాయి బాగా వచ్చింది.’ అన్నారు. అయితే ఓ కండిషన్ పెట్టారు. పెళ్లి మాత్రం వాళ్ల ఇంట్లో చెయ్యాలని. అదొక్కటే కోరారు.” అని ఢిల్లీ వచ్చాక భాస్కరరావు స్వర్ణతో అన్నాడు.

“అదేంటి, అలా ఎందుకు? మనమ్మాయి పెళ్లి మన ఊళ్లో చేస్తే మనకి బావుంటుంది కదా, ఇక్కడ చేస్తే మనకి ఎన్నో ఖర్చులు కలిసి వస్తాయి. అదే మాట అనకపోయారా?”

“అనకుండా ఎలా ఉంటాను? అన్నాను. మా ఊళ్లో చేస్తే మాకు కొన్ని వెసులు బాట్లుంటాయి. తెలిసిన వాళ్లు పెళ్లి పనులకి వాటికీ సాయం చేస్తారు. మాకు స్వతంత్రం ఉంటుంది. మీ ఇంటి దగ్గర పెళ్లంటే చాలా వాటికి మీ మీద ఆధారపడాల్సి వస్తుంది” అని అన్నాం.

“ఇది మా అబ్బాయి పెళ్లి. మా అందరికీ సరదాగా ఉంది. అదొక్కటే

కాదు, మామ్మ గారికి ఒంట్లో బాగాలేదు. రెండు సార్లు హార్ట్ ఎటాక్ వచ్చింది. అవిడ ప్రయాణం చేసే స్థితిలో లేదు. అవిడ కోసం మేం ఇక్కడే చేస్తే బావుంటుందని అంటున్నాం. మీరెంత మంది వచ్చినా ఫరవాలేదు. అందరికీ అన్నీ సౌకర్యాలు అందించగలం. ఈ వరసలో సగం ఇళ్లు మావే. ఆ ఇళ్లన్నీ మీకు విడిది. పనివాళ్లున్నారు. మీకు ఏమాత్రం ఇబ్బంది కలిగించం. మాకు కట్నం అదీ ఏమీ అక్కర్లేదు. మాలో కలిసిపోయే అమ్మాయి, మా వాడికి వచ్చిన అమ్మాయి, తగిన అమ్మాయి అయితే చాలు. మా ఆడపిల్లలకి లాంఛనాలూ అవీ కూడా డిమాండ్ చెయ్యం. మీ ఇష్టం”

“అదీ నిజమే. అంత మంది ఈ ఢిల్లీ వస్తే, వాళ్లని ఎన్ని కోరిలు (గస్ట్ హౌసులు) తీసుకుని ఉంచడం సాధ్యమవుతుంది.” అని అంది స్వర్ణ.

అన్నీ చిన్న సుధీరకి ఆ ఇంటి మీద, ఆ ఇంట్లో మనుషుల మీద, అటువంటి ఇంట్లో పుట్టిన విక్రాంతి మీద గౌరవం పెరిగింది. కారణం కట్నం వద్దన్నారు. ఇవన్నీ విక్రాంతి అమెరికా వెళ్తే ముందు ఇంట్లో వాళ్లకి చెప్పి ఉంటాడు.

ఆ ఇంటి గురించి, వాళ్ల మంచితనం గురించి చెప్తూనే సుధీరకి చాలా సంతోషం వేసింది. అదే విషయాన్ని కొలిగ్స్ అందరికీ చెప్పింది. పెళ్లి ఆ పల్లెటూరులో కాబట్టి, ఎప్పుడూ సౌత్ చూడలేదు కాబట్టి, పెళ్లికి స్నేహితురాళ్లందరూ వస్తామన్నారు. మెహందీకి, సంగీతానికి ఆ ఊళ్లో కుదురుతుందో లేదో అని సందేహం వెలిబుచ్చారు. ఆ సందేహం అక్కర్లేదని మన డాన్సులు మనం చేద్దాం, వాళ్లు కూడా చూస్తారు అంది సుధీర.

అవును. ఉత్తరాదిలో పెళ్లికి ముందు రోజున ఏం చేస్తారో అన్నీ వాళ్లకి ఈ మూలంగా తెలుస్తాయి. డాన్సులు చేద్దాం అని ఏ పాటలు బావుంటాయో, పాత పాటలా, కొత్త పాటలా, అందరం ఒకచోట ప్రాక్టీసు చెయ్యడానికి కుదరదు. స్టైపులో స్టైపులు అవీ చూసుకుందాం. అని ప్లాను వేసుకున్నారు.

పెళ్లి ఫిబ్రవరిలో అయితే ఇంకా మూడు నెలలుంది. పరవాలేదు చాలా టైముంది. ఈ లోపల తన జీతంతో తనకి కావలసిన బట్టలు కొనచ్చు.

“నాకు బంగారం అదీ ఏం వద్దు. ఇమిటేషన్ నగలు చాలు. ఒన్ గ్రాం నగలు ఉండనే ఉన్నాయి. మీ దగ్గర ఉన్నదంతా, ఇన్ని రోజులు కూడబెట్టినదంతా నా కోసం ఖర్చు చెయ్యద్దు. అంతగా నాకు కావాలనిపిస్తే పెళ్లయ్యాక అమెరికా వెళ్లాక విక్రాంతి కొంటాడు.”

“ఇప్పుడు తులం బంగారం ముప్పైబదు వేలు. అన్ని లక్షలు పోసి కొని నగలు చేయించడం అన్నది ఓ వెర్రితనం” అని దాన్ని పక్కకి పడేశారు.

విక్రాంతి తండ్రి సుబ్రహ్మణ్యం కూడా డైరెక్ట్గా

కూడా పెళ్లి లాగా చేస్తారు. అందుకని పెళ్లి అగిపోకూడదని ఎట్టి వరిస్థితుల్లోనూ పెళ్లి జరగాల్సిందే అని బంధువులంతా పట్టుబట్టారు. అందుకే ఊళ్లో కాకుండా, అన్నవరంలో చేసేద్దాం, ముహూర్తం పెట్టేస్తాం.” అని అన్నారు.

ఇది స్వర్ణ, భాస్కరరావులకి ఏమాత్రం సచ్చలేదు. కానీ తప్పలేదు. మానసికంగా తయారయ్యారు. అందుకని పెళ్లి వారం రోజుల్లో చేసేయాలని వాళ్లే నిర్ణయించారు.

“మరీ ఇంత తొందరగానా, ఏ నరదా లేకుండానా” అని అనుకున్నా చెయ్యాల్సి వచ్చింది.

సుధీరకి ఇది అస్సలు సచ్చలేదు. పెళ్లి అంటే ఢిల్లీలో చూసిన పెళ్లి లాగా ఊహించుకుంది. ఆ బారాత్లూ, మెహందీలు, సంగీత్, దాస్సులు అవి ఏవీ లేకుండా పెళ్లి చేసుకోవాలా. ఆఫీసులో అందరికీ ఎలా చెప్పాలి? వాళ్ల ప్లాన్లన్నీ ఎలా తలకిందులయ్యాయో తలుచుకుంటే ఏడుపాచెస్తోంది. దీన్ని వాళ్లు ఎలా తీసుకుంటారో ఎన్ని అబద్ధాలు చెప్పాల్సి వస్తుందో, పెళ్లి పెళ్లిలాగా జరగాలి కానీ ఇదేంటి ఇంత హడావుడిగా.

మర్నాడు పొద్దున్నే సుధాకర్ హైద్రాబాదుకి ఫ్లైటు టిక్కెట్లు తీసుకొచ్చాడు.

“అదేంటి అప్పుడే టిక్కెట్లు పంపేసారా! అది కూడా ఫ్లైన్లోనా! ఏదో మేం ఇంకా రైలుకి వెళ్లే ఏమేం తీసుకెళ్లాలో, ఎలా తీసుకెళ్లాలో అని ఆలోచిస్తున్నాం. ఇంకా మా అన్నయ్యకి ఫోన్ చేసి అన్ని విషయాలు చెబుదామని అనుకుంటున్నాను. ఏంటో అంతా కంగారుగా ఉంది. భయంగా ఉంది”

“నీకేందుకు, అంతా వాళ్లు చూసుకుంటామని అంటున్నారు కదా, ఏర్పాట్లలో దిగగానే, హైద్రాబాదులో వాళ్ల వాళ్లు వచ్చి, మీకంతా సాయం చేస్తారుట. కారు అరేంజ్ చేస్తారుట. హోటల్ బుక్



చేస్తారుట. ఏం కొనాలనుకున్నా అవన్నీ అక్కడ కొనచ్చు” అని అన్నారు.

స్వర్ణకి, సుధీరకి మగపెళ్లి వారు బాగా అవమానిస్తున్నారనిపిస్తోంది.

“అదేంటి అంతా వాళ్ల ఇష్టమేనా! మనల్ని ఏమాత్రం సంప్రదించకర్లేదా! మనల్ని ఏమీ అడగకర్లేదా? అంతా ఏకపక్షంగా నిర్ణయించేసుకుని అన్నీ చేసేస్తున్నారు. ఎంత మగపెళ్లివారైతే మాత్రం, మరీ ఇంత అహంకారమా! మనం ఏం అంత లేనివాళ్లం కాదు. మన అమ్మాయి పెళ్లికి మనం ఆ మాత్రం ఖర్చు పెట్టుకోగలం” అని స్వర్ణ భాస్కర రావుతో అంది.

“నిజమే వాళ్ల వ్యవహారం నాకు కూడా ఏం బాగా లేదు. కానీ, నేను మాత్రం ఏం చెయ్యగలను. చూడు ఇప్పుడు టిక్కెట్లు కూడా పంపించేసారు. విమానం అంటే మనం ఎక్కువ బరువు తీసుకెళ్లడానికి ఉండదు. ముగ్గురిది కలిపి ఓ ఏబై కిలోలు మాత్రమే తీసుకెళ్లాలి. మనం ముగ్గురం ఏం బట్టలు తీసుకెళ్ల గలం చేతి బేగులు ఏదేసి కిలోలు మాత్రమే. అక్కడికి వెళ్లక ఎన్నని కొంటాం, చాలా కష్టం. అక్కడికి, ఎందుకైనా ఉంటుందని నిన్ననే ఓ యాబై వేలు

చూడు ఇప్పుడు టిక్కెట్లు కూడా పంపించేసారు. విమానం అంటే మనం ఎక్కువ బరువు తీసుకెళ్లడానికి ఉండదు. ముగ్గురిది కలిపి ఓ ఏబై కిలోలు మాత్రమే తీసుకెళ్లాలి. మనం ముగ్గురం ఏం బట్టలు తీసుకెళ్ల గలం చేతి బేగులు ఏదేసి కిలోలు మాత్రమే. అక్కడికి వెళ్లక ఎన్నని కొంటాం, చాలా కష్టం. అక్కడికి, ఎందుకైనా ఉంటుందని నిన్ననే ఓ యాబై వేలు తీసుకొచ్చాను. అయినా ఎందుకిలా చేస్తున్నారు. మన ఇబ్బంది వాళ్లకి తెలీదం లేదు. అన్నీ మేం చూసుకుంటాం అంటే సరిపోతుందా.

తీసుకొచ్చాను. అయినా ఎందుకిలా చేస్తున్నారు. మన ఇబ్బంది వాళ్లకి తెలీదం లేదు. అన్నీ మేం చూసు కుంటాం అంటే సరిపోతుందా. శుభలేఖలు వేయించాలి. కాని టైమేది?”

“కార్టులదేం ఉంది, ఒక్కరోజులో వేసిస్తారు, మెసేజీలు పెడతాం, వాట్సప్లో శుభలేఖ పంపుతాం. విషయం అది కాదు. ప్రశాంతంగా పెళ్లి పనులు చేసుకోడం వేరు, రాత్రికి రాత్రి హడావుడిగా చేసుకోడం వేరు. ఎంతసేపు వాళ్లవే చూసుకుంటున్నారు. నాకేంటో ఈ పెళ్లి అవుతుందా లేదా అని అనిపిస్తోంది. కాస్త భయంగా కూడా ఉంది. మీ అన్నయ్యకి ఫోన్ చేసారా మనం వస్తున్నామని” అని అంది స్వర్ణ.

“చేసాను. కానీ తను పెద్ద ఉత్సాహం చూపలేదు, పైగా నీకో అన్నగారున్నరన్న విషయం గుర్తుందన్న మాట. అన్నీ నువ్వే చూసుకుంటున్నప్పుడు ఈ ఆఖరి నిమిషంలో చెప్పడం ఏంటీ అని నిష్ఠూరంగా మాట్లాడాడు. అప్పుడు జరిగినవన్నీ చెప్పాక సరే పెళ్లికి వస్తాం. మీరు మా ఇంట్లోనే దిగండి” అని అన్నాడు.

“అతనికి జెలెస్ వచ్చేసింది. వాళ్లమ్మాయికన్నా మన సుధీరకి మంచి అమెరికా సంబంధం వచ్చిందని.”

“అయితే అక్కడ దిగొద్దా మనం? అక్కడ కాకపోతే పోనీ ఏదో హోటల్లో ఉందాం. మనకి కావలసినవి అన్నీ అక్కడే కొనుక్కుని వాళ్ల ఊరు వెళ్లచ్చు. ఇంక అంతా వాళ్లదే భారం. బాధ్యత. మనం చూస్తూ కూచుందాం”

అక్కడే ఉండి తల్లి తండ్రీ మాట్లాడుకుంటున్నవి అన్ని వింటున్న సుధీరకి కూడా అలాగే అనిపిస్తోంది. ఏదో అవమానం జరిగిపోతున్నట్లుగా ఉంది. ఏం మగపెళ్లి వారైతే మాత్రం కొమ్ములోచ్చాయో. అంత అహంకారమా..

అంతలో ఫోను మోగింది.

“వాట్సప్లో శుభలేఖ పెట్టాం, కార్డులు వేసే సమయం కూడా లేదు. చూసుకోండి. మేం అందరికీ ఇలాగే పంపించేస్తున్నాం. మీరు కూడా అలాగే చేయండి.”

(ఇంకా ఉంది)





జూలై 30న 'అమ్మపాలే అమ్మతం' జాగృతి ప్రత్యేక సంచికను తెలంగాణ రాష్ట్ర గవర్నర్ డా॥ తమిళిసై సొందరరాజన్ విడుదల చేసినప్పటి చిత్రం. (ఎడమ నుంచి) పి.రాఘవేంద్ర, జాగృతి ప్రకాశన్ ట్రస్ట్ కార్యదర్శి; కాశీనాథ్ లక్ష్మరాజు, డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఆపరేషన్స్ ధాత్రి తల్లిపాల నిధి; డా॥ సంతోషకుమార్ క్రాంతి, ఫౌండర్ డైరెక్టర్ ధాత్రి తల్లిపాల నిధి; డా॥ స్వప్న, చిన్నపిల్లల వైద్యురాలు, నిలోఫర్; ధారాశర్మ, ధాత్రి ఆఫ్టిన్ మేనేజర్లను కూడా చిత్రంలో చూడవచ్చు.

కొవిడ్ బాధితుల సేవలో సేవాభారతి



విశాఖపట్నం: జిల్లావ్యాప్తంగా కొవిడ్ బాధితులైన ప్రైవేట్ టీచర్లు, అనాథలు, శారీరకంగా వికలాంగులు, రోజువారీ వేతన జీవులను సేవాభారతి గుర్తించింది. పాడేరు పరిసర ప్రాంతాలకు 500 కిట్లు ఇవ్వబడ్డాయి. అనకాపల్లి చుట్టుపక్కల ఉన్న నర్సపల్లం, చోడవరం వంటి పట్టణాలకు 500 కిట్లు అందించారు. విశాఖపట్నం పట్టణంలో 500 రేషన్ కిట్లు వితరణ చేశారు. కొవిడ్ పాజిటివ్ రోగులకు సుమారు 200 ఆయుష్ మందుల కిట్లు ఇచ్చారు. ఇది కాకుండా జిల్లాలో 500 మెడికల్ కిట్లు, 3000 కషాయం ప్యాకెట్లు కూడా సరఫరా చేయబడ్డాయి.

తమ స్వస్థలాలకు, కుటుంబాలకు దూరంగా పెద్ద సంఖ్యలో ఉన్న వలసదారుల కుటుంబాలకు ఆహారాన్ని అందించారు. మొత్తం కుటుంబ సభ్యులు ప్రభువిత మైనప్పుడు భోజనం వండుకోవడం చాలా కష్టం. దాదాపు 70 మంది వాలంటీర్లు 7000 మందికి ఆహార పొట్లాలను నగరం అంతటా పంపిణీ చేశారు. ★

విజయవాడ: ఆరోగ్య రక్షా సమితి ప్రాంత ప్రశిక్షణ వర్గ ఆగస్టు 7న విజయవాడ హైందవి భవనంలో జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో ఆరోగ్య భారతి అఖిలభారత కార్యదర్శి డా॥ మురళీ కృష్ణ, రాష్ట్ర అధ్యక్షులు, ప్రముఖ వైద్యులు డాక్టర్ పి.ఎస్.రావు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత ప్రచారక భరత్కుమార్ వేదికపైన ఉన్నారు. సహ ప్రాంత ప్రచారక ఆదిత్య, రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ్ రక్షణ మధ్య క్షేత్ర ప్రచారం సుధీర్, ప్రాంత కార్యవాహ వేణుగోపాల్ నాయుడు, సహ కార్యవాహ యుగంధర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. కొవిడ్ 3వ దశను ఎదుర్కోవడానికి యావత్ సమాజాన్ని సిద్ధం చేస్తూ తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తల గురించి కరోనా వ్యాప్తి చెందకుండా సమాజాన్ని సమాయత్తం చేసే ప్రయత్నంలో భాగంగా అన్ని జిల్లాల నుండి వచ్చిన 90 మంది కార్యకర్తలకు డా॥పి.ఎస్.రావు శిక్షణ ఇచ్చారు తరువాత డాక్టర్ మురళీ కృష్ణ యోగ ద్వారా వ్యాధి నిరోధక శక్తి ఎలా పెంచుకోవాలి అనే విషయంపై మార్గదర్శనం చేశారు. జిల్లా వారీగా పది మంది సభ్యులతో కమిటీని వేసి తద్వారా మండల స్థాయిలో, గ్రామ స్థాయిలో ఈ ప్రచారాన్ని తీసుకెళ్లే



ప్రయత్నాల గురించి యోజన జరిగింది.

26880 మంది కార్యకర్తలతో 6820 మూడు గ్రామాలలో కొవిడ్ వైరస్ నివారణ గురించి జాగరణ కార్యక్రమం సెప్టెంబర్ 1 నుండి 7 వరకు చేపట్టాలని తీర్మానించారు. అందులో భాగంగా 3232 గ్రామాలలో 100% వ్యాక్సినేషన్ వేయించాలని కూడా తీర్మానించారు. ప్రశిక్షణ కార్యక్రమానికి కన్వీనర్గా పృథ్వీరాజు వ్యవహరించారు. ★

స్తన్యమే సర్వరోగ నివారిణి

ముప్పైవిడు వారాలు దాటిన తరువాత పుట్టిన శిశువుకి తల్లిపాలు తాగించవచ్చు. ఎన్ఐసీయూలో రోజులు తక్కువ పిల్లలను రక్షించే ప్రక్రియ కూడా మొదలైంది. పిల్లలను ఇంక్యుబేటర్లో ఉంచుతున్నారు. ఇరవైనాలుగు వారాల్లో పుట్టిన వారిని కూడా ఎన్ఐసీయూలో ఉంచి రక్షిస్తున్నారు. మనదేశంలో పుట్టిన పిల్లలు 2.8 కిలోల బరువుండాలి. కానీ రోజుల తక్కువ పిల్లలు కేవలం 750 గ్రాములు బరువుతో పుట్టడం మామూలే. వీరికి రొమ్మునుండి పాలను పీల్చే శక్తి ఉండదు. కనీసం ముప్పై నాలుగు వారాలు దాటితేనే పాపాయికి ఆ శక్తి వస్తుంది. వీరికే పోతపాలు పట్టల్సివస్తుంది. ఇంతవరకు నెలతక్కువ పిల్లలకు ఎన్ఐసీయూలో ఫార్ములా ఫీడ్ ఇస్తున్నారు. లేదా ప్యాకెట్ పాలు పడుతున్నారు. అది సరికాదు. తల్లి బిడ్డకు పాలు పట్టడానికి వీలుగా ప్రతి ఎన్ఐసీయూలో ట్రెస్ట్ పంపులు అందుబాటులో ఉంచాలి.

నిజానికి ఎప్పుడైతే తల్లి నెలతక్కువ బిడ్డకు జన్మనిస్తుందో అప్పుడు పాలిచ్చే ప్రక్రియ కూడా ఆగిపోతుంది. ఇలా కాకుండా ఉండాలంటే బిడ్డ పుట్టిన నాటి నుంచే పాలు పిండడం మొదలుపెట్టాలి. వాటిని నవజాత శిశువులకు ఇవ్వాలి.

తల్లిపాల (MOM) వినియోగం, విధానం

తల్లిపాల వాడకాన్ని పెంచటం ఒక్కటే శిశుసంరక్షణలో వైద్యపరమైన పరిష్కారమని సాక్ష్యాధారాలతో చెప్పవచ్చు. తల్లిపాలు ఒక సంపూర్ణమైన ఆహార ప్యాకేజీ. శిశువుకు కావలసిన ముఖ్య పోషకాలు (విటమిన్స్, మినరల్స్), అతिसూక్ష్మ పోషకాలు (ఎదుగుదలకు మూలమైన - సైటోకైన్స్, ఇతర అమ్లాలు) అందించే మాతృస్థస్థం పరిపూర్ణతకు నమూనా. తల్లిపాలు బిడ్డలో రోగనిరోధక వ్యవస్థను వృద్ధి చేస్తాయి. చనుబాలలోని మిశ్రమం పాలిచ్చే వివిధ దశలలోనే కాకుండా, పాలిచ్చే వేళలోను, తల్లిని బట్టి మారుతూ ఉంటుంది. HMO అనే అద్భుతమైన పదార్థం తల్లిపాల ద్వారా బిడ్డ పేగుల్లోకి వెళ్లి ప్రమాదకరమైన, విషపూరితమైన బాక్టీరియా వాటికి అతుక్కోకుండా చేస్తుంది. పౌడర్, ఫార్ములా, మరే ఇతర జంతువు పాలలో కూడా ఈ గుణం లేదు. ఇతర పాలతో పోలిస్తే తల్లిపాలలో కొవ్వు ఆమ్లం (fatty Acids) ఎక్కువగా ఉంటుంది.

బిడ్డకు అంటువ్యాధులు సంక్రమించకుండా తల్లిపాలు కాపాడతాయి. వివిధ పరిశోధనల్లో కూడా ఈ విషయం వెల్లడైంది. నోటి ద్వారా ఎంత ఎక్కువగా పాలుపడితే అంత పటిష్టంగా విషపూరిత వ్యాధులను దరిచేరకుండా చేయగలం.

ముందస్తుగా పుట్టిన పిల్లలకు పోతపాలు (Formula milk) పట్టడం వలన పేగులు క్షీణించి, అతుక్కునే వ్యాధి (necrotizing enterocolitis- NEC) ఎక్కువ కావటం అనే లక్షణం రెండు రెట్లు అధికంగా ఉండే అవకాశం ఉందని పరిశోధనలతో స్పష్టమవుతున్నది. దాత పాలతో పోలిస్తే నెల తక్కువ పిల్లలు పోతపాలు తాగడానికి ఎక్కువగా అనిష్టత చూపిస్తున్నట్లు వెల్లడైంది.

మానసిక ఆరోగ్యానికి మందు

తక్కువ బరువుతో పుట్టిన పిల్లలకు (VLBW- Very Low Birth Weight) తల్లిపాలు పట్టడం వలన 6 నుండి 8 సంవత్సరాల మధ్య తెలివితేటలు బాగా పెరిగాయని శాస్త్రవేత్త స్కిట్ ఎత్ ఎల్ చేసిన పరిశోధనా ఫలితాలు చెబుతున్నాయి. అంటే నెలతక్కువ శిశువుల మానసిక అభివృద్ధికి దోహదం చేసేవి కూడా తల్లిపాలే. వారిలో నిర్భయం, ప్రేమ, అనురాగాలు, ఆత్మవిశ్వాసం, నమ్మకం వంటి మంచి లక్షణాలను ఆ పాలు పెంపొందిస్తాయి.

జీవప్రక్రియ సిండ్రోమ్

తల్లిపాలు తాగి పెరిగిన నెలతక్కువ పిల్లలకు తక్షణ ప్రయోజనాలు మాత్రమే కాదు. దీర్ఘకాలిక

ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి. నిజానికి భవిష్యత్తులోను వారి ఆరోగ్యం మీద ఆ పాలు సత్ఫలితాలను చూపిస్తాయని తేలింది. అంటే నెలలు తక్కువ సమయంతో పుట్టిననపుటికి వారిలో గుండె సంబంధిత, డయాబెటీస్ టైప్ 2 వంటి జీవ రసాయనిక, భౌతిక సంబంధ అసాధారణ పరిస్థితులు (జీవక్రియ సిండ్రోమ్) తలెత్తకుండా తల్లిపాలు ఉపకరిస్తాయి. తక్కువ రక్తపోటుకు గురికావడం, తక్కువ ఇన్సులిన్ నిరోధకత, తక్కువ సాంద్రతగల కొవ్వు, మాంసకృత్తుల సమృద్ధి వంటివి కూడా భావిజీవితంలో కనిపించినట్లు పరిశోధనలు సూచిస్తున్నాయి.

చనుబాలు: ఆరోగ్య సంరక్షణ పద్ధతులు

మొదటిగా చేయవలసినది తల్లిపాల ప్రాశస్త్యాన్ని తల్లికి తెలియచెప్పడం. తల్లులు బిడ్డలకు ఇచ్చే పాల ప్రత్యేకతను గురించి వివరించాలి. తగిన సలహాలు ఇవ్వాలి. ఆ ప్రక్రియ అవసరం గురించి అర్థమయ్యేటట్లు చెప్పాలి. తల్లికి ఏర్పడే అవగాహన, ఆ ప్రక్రియలో ఆమె భాగస్వామ్యం త్వరగా పాలు పడటానికి దోహదపడతాయి కూడా.

ఒక్కరోజుతో ఇది సాధ్యం కాదు. తల్లులకు, కాబోయే తల్లులకు ఆస్పత్రిలో చేర్చుకొనేటప్పుడే ఇవన్నీ చెప్పడం ఆరంభించాలి. వార్డులో పరీక్ష చేసేటప్పుడు కరపత్రాల ద్వారా తెలియపరచడమే ఇందుకు శిశు రక్షణా విభాగం వేసి తొలి అడుగు. సంరక్షణా విభాగంలో (NICU) తల్లిపాల ఉపయోగాలను రేఖా

చిత్రాలతో వివరించడం వలన ఆ బృందాలకూ, తల్లులకూ మధ్య అవగాహన, అభిప్రాయ వ్యక్తీకరణ మెరుగుపడటానికి వీలు కలుగుతుంది.

పాల ఉత్పత్తి, ప్రారంభం, కొనసాగింపు

తల్లిలో పాలు ఉత్పత్తి అయ్యే ప్రక్రియ నిలకడగా ఉండటానికి NICU బృందంలో అంకితభావంతో పనిచేసే నర్స్ సాయం తీసుకోవాలి. ప్రతి తల్లికి ప్రసవమైన మొదటిరోజు నుండి పాలు ఉత్పత్తి కావడంలో, మొదటివారంలో, తరువాత ఎక్కువసార్లు పాలు రావడంలోను సహకరించేందుకు ఆమెను నియమించాలి. పాలు ఎక్కువగా తీయడానికి ఆసుపత్రిలో ప్రతి తల్లికి ఎలక్ట్రానిక్ పంపు అందుబాటులో ఉండాలి. పాలు ఏ విధంగా తీయాలి ఆ పద్ధతులను కరపత్రం, లేదా చిత్రాలతో ప్రసవం కాగానే విశదం చేయాలి.

తల్లిబిడ్డల అనుబంధం

తల్లిబిడ్డల స్పృహనుబంధం గాఢంగా ఉండేటట్లు చేయడమే శిశురక్షణ విభాగం లక్ష్యంగా ఉండాలి. ప్రసూతి వార్డులకు ఎక్కువసార్లు వెళుతూ, శిశువు ఎక్కువసేపు తల్లి పక్కలో ఉండేటట్లు చూడాలి. బిడ్డ సంరక్షణలో ఎక్కువ శ్రద్ధ కలిగి ఉండాలి. పాలుపట్టిన తరువాత తీసుకునే జాగ్రత్తలు, పాలు ఉత్పత్తి కాకుంటే బిడ్డతో రొమ్ములను కుడిపించడం, చనుమొనలకు పాలపీక ఏర్పాటుతో తాగడం బిడ్డకు 32 వారాలు వచ్చేటప్పటికి అలవాటు చేయడం ఎలాగో కూడా

తల్లికి నేర్పాలి. శిశురక్షణ విభాగానికి ఒక నిర్దిష్టమైన నిర్వహణ పద్ధతులు ఉన్నాయి. పాలు లేకున్నా కుడవడం (పోషకాలు రాకపోయినా), నోటి కదలిక ఉత్తేజ పరచడం, ప్రారంభం నుంచి పాలుపట్టే ప్రక్రియను ప్రోత్సహించటం, స్పృహనుబంధం కలిగేటట్లు చూడటం ఆ విభాగ కీలక బాధ్యతలు.

ముందు దిశా నిర్దేశాలు

తల్లిపాల వినియోగం గురించిన లెక్కలు శిశు రక్షణ విభాగానికి ముఖ్యం. నోటిద్వారా బిడ్డకు అందించిన పాల నిష్పత్తి, శిశురక్షణ కేంద్రంలో, వార్డ్లలో ఉన్నప్పుడు, ఆసుపత్రి నుంచి పంపించేటప్పుడు ఇలాంటి గణాంకాలన్నీ చూడడం ఉత్తమమైన శిశురక్షణకు కొలమానం. నెల తక్కువ పిల్లలకు, రోగగ్రస్తలకు, తక్కువ బరువుతో పుట్టిన పిల్లలకు చనుబాల సంస్థల స్థాపన ఎంతో అవసరం. దాతల నుంచి పాల లభ్యతకు వీటిని నిర్వహించాలి. ప్రజారోగ్య సంస్థలు ఇందుకు అందుబాటులో ఉండాలి. తల్లి పాలలోని కొవ్వు పదార్థాలు, మాంస కృత్తుల పరిమాణం కొలవటానికి వాడే హ్యూమన్ మిల్క్ అనలైజర్ ఉపయోగం గురించి, పాలను బలవర్ధకంగా మార్చడానికి మైక్రోలకు శిక్షణనిచ్చి సరైన పోషకాలు శిశువులకు అందేటట్లు చూడాలి. ★



వాకాటి పాండురంగారావు స్మారక కథల పోటీ

జాగృతి వారపత్రిక దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక కోసం
సుప్రసిద్ధ కథా రచయిత స్వర్ణీయ వాకాటి పాండురంగారావు స్మారకార్థం
'కథల పోటీ - 2021' ని ప్రకటిస్తూ రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

1. సమకాలీనం, చారిత్రకం, సైన్స్ ఫిక్షన్ ఇతివృత్తంతో కూడిన కథలను పంపవచ్చు. ఇందులో భారతీయ సామాజిక జీవనమే నేపథ్యంగా ఉండాలి. సాధ్యమైనంత వరకు ఆంగ్ల పదాలను పరిహరించండి.
2. ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులతో పాటు ఎనిమిది కథలకు రూ. 1,000 చొప్పున ప్రోత్సాహక బహుమతి, సాధారణ కథకు స్వీకరించిన ప్రతి కథకు జాగృతి పారితోషికం ఉంటాయి.
3. కథ నిడివి 1500 పదాలకు మించరాదు. ఒక రచయిత 3 కథలకు మించి పంపరాదు.
4. కథ తన స్వంతమేనని, అనువాదం, అనుసరణ కాదని, బ్లాగుల్లోనూ, వెబ్ పత్రికల్లోనూ మరెక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదని; పరిశీలనలో లేదని విడిగా హామీపత్రం జతచేయాలి. హామీపత్రంలో రచయిత పేరు, చిరునామా, ఇ-మెయిల్ ఐడి, ఫోన్ నంబర్ తప్పక రాయండి. కథ రాసిన పుటలలో ఎక్కడా రచయిత పేరు గానీ, ఇతర వివరాలేవి ఉండరాదు.
5. బహుమతి పొందిన కథలను జాగృతి దీపావళి సంచికలో ప్రచురిస్తాం. కొన్నిటిని సాధారణ ప్రచురణకు స్వీకరించి, వీలునుబట్టి ఆ తరువాత రాబోయే సంచికలలో ప్రచురిస్తాం.
6. కథలను తెలుగులో అను ఫాంట్ లేదా యునికోడ్ ఫాంట్లో డిడిపి చేసి jagriticompetition@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి. చేతి రాత అందంగా, న్యాయనిర్ణేతలకు అర్థమయ్యేలా ఉంటే స్కాన్ చేసి పంపినా వరవాలేదు. భాష అర్థంకాని, సరిగా స్కాన్ చేయని కథలు పోటీకి తీసుకోలేం.
7. కథను పోస్టు లేదా కొరియర్ ద్వారా పంపాలనుకుంటే జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027 కు పంపొచ్చు. అయితే జాగృతికి కథల్ని చేర్చే బాధ్యత రచయితలేదే. (కరోనా దృష్ట్యా తప్పనిసరి అయితే ఈ విధానం వాడుకోగలరు.)
8. కథల ఎంపికలో ఉత్తర, ప్రత్యుత్తరాలకు తావులేదు. సంపాదకునిదే అంతిమ నిర్ణయం.

కథలు జాగృతికి చేరడానికి చివరి తేదీ: 05 సెప్టెంబర్, 2021

ప్రథమ
ద్వితీయ
తృతీయ
బహుమతులు
వరుసగా
రూ.12,000
రూ.7,000
రూ. 5,000

ఆ విశాలవంతమైన హాలు అంతా పలురకాల మీడియా రిపోర్టర్లతో నిండి పోయింది. వైద్యరంగంలో, అందునా ఆప్తమాలజీ, న్యూరాలజీలో ఎన్నో పరిశోధనలను విజయవంతంగా నిర్వహించిన ప్రముఖ శాస్త్రవేత్త డా॥ మిత్ర మల్లీ ఇన్ని రోజుల తరువాత ప్రెస్ మీట్ కు పిలవడంతో అందరిలోనూ ఏమి చెప్తారో అనే కుతూహలం నిండుకుంది. అక్కడ వారందరూ ఒకరితో ఒకరు గుసగుసగా మాట్లాడుతున్నా అందరూ ఒకేసారి మాట్లాడటంతో అక్కడ గొడవ గొడవగా ఉంది. ఈలోపు ఆ హాలుకి ఉన్న గాజు తలుపు కిరుమంటూ చప్పుడు చేసుకుంటూ తెరుచుకుంది.

అందులోనుంచి ఒక సన్నగా, వెండి సురుగులూ మెరిసే పొడుగుయిన గెడ్డంతో, చిన్న కళ్లలో కూడా తళుకుమనే ప్రకాశంతో దాదాపుగా ఆరు పదులకు దగ్గర పడుతున్న డా॥ మిత్ర మారువేషంలో ఉన్న సూర్య భగవానుడిలా వడివడిగా అడుగులు వేసుకుంటూ లోపలికి వచ్చాడు. అతని పెదాల మీద చిరునవ్వు గెడ్డంతో మూసుకుపోయినా కన్నుల ప్రకృత పడిన ముదతలు ఆ నవ్వును బయట పెడుతున్నాయి. అంతసేపు అక్కడ నెలకొన్న గందరగోళం ఒక్కసారిగా అక్కడ ఉన్న వారి ఉద్బాస, నిశ్వాసల చప్పుడు వినగలిగేటంత నిశబ్దంగా మారిపోయింది.

డా॥ మిత్ర అందరి వైపు ఒకసారి చూసి చిరునవ్వు నవ్వి, తనదైన శైలిలో చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు.

“ఇన్నేక్ష నా శ్రమ కొంతవరకు ఫలించింది. కంటిచూపుకు నోచుకోని ఎందరో అభాగ్యులకు చూపు తెప్పించే దిశగా సాగిన నా ప్రయోగం ఆశాజనకంగా మారింది. ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ ఉపయోగిస్తూ, అతి చిన్న సర్జరీతో కన్నులో ఉన్న లెన్స్, కార్నియా వంటి కొన్ని భాగాల పనితీరును మెరుగుపరిచి వాటిని మిగిలిన భాగాలతో అనుసంధానించబడుతుంది. ఆ ప్రక్రియ తరువాత ప్రస్తుతం వాడే కాంటాక్ట్ లెన్స్ వలె తయారు చేసిన లెన్స్ బాహ్యంగా కళ్లలో అమర్చగానే అది మనిషి మెదడుతో, నాడీ వ్యవస్థతో కళ్లను అనుసంధానం చేసి చూపు లేని వారికి కంటి

చూపు తెప్పించడం ఆ పరికరం ముఖ్య ఉద్దేశం.” అంటూ ఆ లెన్స్ లో ఏ సాంకేతికత వాడారో, ఎలా పనిచేస్తుందో, ప్రాజెక్టర్ లో పీపీటీ ద్వారా సామాన్యులకు కూడా అర్థమయ్యే విధంగా వివరించి ఒక్క నిమిషం విరామం ఇచ్చారు.

పది నిమిషాల పాటు అక్కడ హాలంతా కరతాళ ధ్వనులతో మారుమ్రోగింది. ఆపమన్నట్టు చెయ్యి పైకి ఎత్తి మరలా చెప్పటం మొదలు పెట్టాడు.

“ఆ ఆర్టిఫిషియల్ లెన్స్ అన్ని విధాలా పని చేస్తున్నాయని తెలుసుకోవడానికి కేవలం జంతువుల మీద ప్రయోగించి చెప్పలేం. కంటిచూపు అనేది మనకు చాలా ప్రాధాన్యం. మనం ఒక అందమైన ప్రకృతి దృశ్యం చూసినపుడు మనసు ఆనందంతో పరవశిస్తుంది. అలాగే మన ముందు ఏదయినా వింత జరిగితే ఆశ్చర్యంతో నిండిపోతుంది. గాయాలతో ఎవరినయినా చూస్తే బాధతో బరువు ఎక్కుతుంది. ఇలా మనం ఒక దృశ్యం చూసిన వెంటనే ఎన్నో భావోద్వేగాలను పొందుతాం. అంతేకాకుండా చూడగలగడం అంటే వాటి రంగులు, దగ్గర, దూరం, పరిమాణం అన్నీ మన మెదడు లెక్కలు గట్టి చెప్పగలగాలి. అప్పుడే చూసిన దృశ్యం, వస్తువు, లేదా వ్యక్తులను మనం గుర్తు పట్టగలం. వాటిని మన జ్ఞాపకాలలో నిక్షిప్తం చేసుకోగలం. దానికోసం ఆ ప్రయోగం చేసే వారికి మానసిక, శారీరక దృఢత్వంతో పాటు కంటిచూపు రావాలి అనే ధృఢ సంకల్పం కూడా ఉండాలి. ఒకవేళ ఆ పరికరంతో మెదడు అనుసంధానం చేసుకోవడంలో ఏదయినా తేడా వస్తే మతి భ్రమణం జరగచ్చు, కోమలోకి వెళ్లిపోవచ్చు, అసలు ప్రాణమే పోవచ్చు. ఇందులో మరోచిక్కు ఉంది. పుట్టుకతో అంధులు అయినవారు ఈ ప్రయోగానికి సరిపోరు. కారణం వారికి దృష్టి వచ్చాక చూసే రంగులు, ఇంకా ఇతర వస్తువులు సరిగా కనిపిస్తున్నాయో, లేదో వారికి తెలిసే అవకాశం లేదు. అందువలన ప్రభుత్వం సహకారంతో స్వచ్ఛందంగా ఈ ప్రయోగానికి అంగీకరించిన వారికి కొన్ని శారీరక, మానసిక పరీక్షలు చేసి ప్రయోగానికి స్వీకరిస్తాం. రేపు అధికారికంగా ప్రకటన ఇవ్వబోతున్నాం. మీరు కూడా ఈ ప్రయోగం కోసం మాతో సహకరించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.” అంటూ ముగించారు.

ఒక అరగంట విలేకరులు అడిగిన ప్రశ్నలకు డా॥ మిత్ర సమాధానాలు చెప్పి ఆ ప్రెస్ మీట్ ముగించారు.

* * *

డా॥ మిత్ర, ఈ ప్రయోగం కోసం ఏర్పాటు చేసుకున్న వైద్య బృందంలోని వారందరూ ఒక హాల్లో సమావేశం అయ్యారు. ఆ వైద్య నిపుణులు అందరినీ ఉద్దేశించి “మనం ముందుగా ఊహించిన విధంగానే ఈ ప్రయోగానికి స్వచ్ఛందంగా వచ్చిన

వారు అతి తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నారు. అందులో మెడికల్ పరీక్షలో చాలా వరకు విఫలం అయ్యారు. మిగిలిన వారిని మీ మీ శాఖలలో ఈ ప్రయోగానికి ఎవరు సరిపోతారో మనం ఒకసారి విశ్లేషించుకోవాలి. అందులో అన్ని విధాలా ఫిట్ గా ఉన్నవారిని సెలెక్ట్ చేద్దాం” అని చెప్పి ఇక మొదలు పెట్టండి అన్నట్లు అందరి వైపు చూసాడు.

“నిజానికి మిగిలిన అందరిలో వయసులో చిన్నవాడయిన రుషి శారీరకంగా దృఢంగా ఉండటమే కాకుండా, కంటిచూపు కోల్పోయినా కూడా కళ్ల ఉపరితలంకి, రెటీనాకు మధ్య ఉన్న, కంటిచూపులో ముఖ్య భూమికను పోషించే ఒకలాంటి పారదర్శక ద్రవం ఉండే వర్రియస్ ఛాంబర్ క్లియర్ గానే ఉంది. అలాగే ఆప్టిక్ నర్వ్ లో కూడా మరీ అంతగా డ్యామేజ్ జరగలేదు. మనం కృత్రిమంగా పెట్టే లెన్స్ అనుసంధానం అయ్యే విధంగానే ఉంది. ఇలా

మరికొన్ని ముఖ్యమైన భాగాలు ఇంకా పనిచేసే దశలోనే ఉన్నాయి. సో! ఇన్ మై ఓపీనియన్ రుషి ఈస్ కర్డ్ ఛాయిస్” అంటూ ముగించారు, ఆ బృందంలో ఉన్న ఆప్తమాలజిస్ట్.



వాకాటి పాండు
రంగరావు స్మారక
దీపావళి కథల
పోటీకి
ఎంపికైనది

జ్యోతిర్గమయ

సువర్ణ మారెళ్ల

“ఎస్! నా ఉద్దేశంలో కూడా రుషి బెస్ట్ ఛాయిస్.. ఎందుకంటే అతని పాస్ట్ హిస్టరీ ప్రకారం అతను చక్కటి చిత్రకారుడు. రంగులు, ఇంకా ఇతర విషయాల్లో చిత్రకారుడికి ఉన్న జ్ఞానం వేరే ఎవరికి ఉండదు. కళ్లకు, మెదడుకు, నాడీవ్యవస్థకు మధ్య అనుసంధానం కూడా వీరికి ఎక్కువగానే ఉంటుంది.

సో..” అంటూ డా॥ మిత్ర సైకియాట్రిస్ట్ వైపు చూసాడు.

“సేమ్ హియర్!! అతనితో జరిగిన నా కౌన్సిలింగ్ ప్రకారం అనాథ ఆశ్రమంలో పెరిగిన అతనికి, అమ్మను చూడాలనే కోరిక చిన్నప్పటి నుంచి చాలా బలంగా ఉంది. ఆమె ఉనికి కోసం ఎన్నో ప్రయత్నాలు

చేసి, ఆమె అచూకీ కనిపెట్టాడుగాని, ఆమె చనిపోయిందని తెలిసి కుమిలి పోయాడు. స్వతహాగా చిత్రకారుడు అయిన అతను ఆమె రూపురేఖలను ఆమెను చూసిన వారి మాటల్లో తెలుసుకుని బొమ్మ వేయాలనే ఆలోచనలో ఉండగానే ఇలా యాక్సిడెంట్ జరగడం, చూపు కోల్పోవడం జరిగాయి. అతను చనిపోయినా పరవాలేదు, ఎలా అయినా అమ్మ బొమ్మ వేసి చూసుకోవాలనే దృఢసంకల్పం అతనిని కుదురుగా ఉండనివ్వట్లేదు. సహజంగా ఇలాంటి తీవ్రతను మేము మెంటల్ డిస్ట్రెస్ గా తీసుకుంటాం. కానీ ఈ ప్రయోగానికి ఆ లక్షణమే అతనిని సంసిద్ధం అయ్యేలా చేస్తుంది.” అన్నాడు నవ్వుతూ..

సర్జన్, ఎనస్థీషియనిస్ట్ ఇలా ఆ బృందంలో మిగతావారంతా రుషి ఈ ప్రయోగానికి సరైన ఎంపిక అని వారి వారి వివరణలతో ఏకగ్రీవంగా ఎంపిక చేశారు.

* * *

రుషి ఆపరేషన్ విజయ వంతంగా పూర్తి అయ్యింది. కొన్ని రోజుల పరిశీలన అనంతరం అతనికి కంటిలో



ఇంటర్నెట్ అమర్చిన పరికరంతో బయట వైపునుంచి లెన్స్ అమర్చే విధానం మొదలయ్యే రోజు వచ్చింది.

రుషి తనకు కేటాయించిన రూంలో డా॥ మిత్ర కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు.

తనతో తెచ్చుకున్న కాన్వాస్, పెయింటింగ్ బ్రెష్లు, రంగులని ఒకసారి ప్రేమగా తడుముకుని తృప్తిగా నవ్వుకున్నాడు.

డా॥ మిత్ర లోపలికి నవ్వుతూ వచ్చి రుషిని విష్ చేశాడు.

“చెల్డన్ రుషి! ఎంతోమంది అంధులకు మీరే హోప్. ఈ ప్రయోగం అంతా మీ చేతుల్లోనే.. ఐ మీన్ మీ కళ్లలో ఉంది. ఆల్ ద ఔట్స్ యంగ్ మ్యాన్” అంటూ భుజం తట్టాడు.

“డాక్టర్! నాకు కళ్లు రాగానే మా అమ్మ బొమ్మ గీసుకోవచ్చా?” అశగా అడిగాడు.

“వై నాట్!! అసలు నిన్ను ఎంపిక చేసుకోవడంలో ముఖ్య ఉద్దేశం కూడా అదే.. ఒక చిత్రకారుడి కన్నా కళ్లు, మెదడును అనుసంధానించే వాళ్లు వేరే ఎవరు ఉంటారు?” అంటూ నవ్వి..

“బీ రుషి!! ఈ రోజు రాత్రి ఈ లెన్స్ మీకు అమరుస్తాము. ఎందుకంటే ఈ ప్రాసెస్ లో ప్రతి స్టేప్ లో మీకు, మీ మెదడుకు విశ్రాంతి ఎంతో అవసరం.” అని చెప్పాడు.

* * *

రుషి కళ్లకు లెన్స్ అమరుస్తున్నారూ డాక్టర్లు. డా॥ మిత్ర కంప్యూటర్ మానిటర్ ముందు కూర్చుని ఆ లెన్స్ ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్, అతని మెదడు పని తీరును నిశితంగా పరీక్షిస్తున్నాడు.

రుషి కళ్లలో లెన్స్ అమర్చడం అంతా సజావుగా జరిగింది. కానీ ఇంకా చూడటానికి అనుమతి ఇవ్వలేదు. కళ్లకు బ్యాండ్ జే వేసి ఆరోజుకి ఆ ప్రక్రియ ముగించారు.

మరుసటి రోజు ఉదయమే కళ్లకు ఉన్న బ్యాండ్ జే విప్పి ఎదురుగా ఉన్న వాటిని చూడమని చెప్పారు డాక్టర్లు.

రుషి మెల్లగా కళ్లు తెరిచి చూశాడు. ఎదురుగా ఎవరో ఉన్నారని తెలుస్తోంది గాని స్పష్టత లేదు. మనకమనకగా కనిపిస్తున్న కళ్లను అలవాటుగా నిలుపుకోవడానికి ప్రయత్నించిన రుషిని డాక్టర్లు వారించి, మళ్లీ కళ్లు తెరవకుండా ఉండటానికి కళ్లద్దాలు వంటి పరికరం పెట్టారు.

డా॥ మిత్ర వచ్చేలోగా మెదడులో జరిగిన చర్యలను పరిశీలించి నోట్స్ తయారు చేసి ఉంచారు.

డాక్టర్ ఆ విషయాన్ని పరిశీలించి “గుడ్ ఇంప్రూవ్మెంట్. మెదడు బాగానే లెన్స్ కు కోరిలేట్ చేసుకుంటోంది. సెలెరియా మజిల్స్ లెన్స్ తో అనుసంధానం అవడానికి కొంత సమయం పడుతుంది. దీనికి కంగారు పడక్కర్లేదు. కాసేపు అలా చీకటిలో

కాకుండా కళ్లు ఓపెన్ చేసి ఉండనివ్వండి అదే సర్దుకుంటుంది.” అని అసిస్టెంట్ కి చెప్పి రుషి వైపు చూసి “గుడ్ రుషి, ఈ రోజు అంతా కొంచెం ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. ఎక్కువగా మెదడును కష్టపెట్టకుండా జాగ్రత్తగా ఉండండి. రేపటికి ఇంప్రూవ్మెంట్ ని బట్టి మీరు బొమ్మ గీయడం మొదలు పెట్టవచ్చు” అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

ఆ రోజంతా స్పష్టత లేని చూపు, పైగా మెదడు పొందే ఒత్తిడి, కొత్తగా కళ్లలో అమర్చిన లెన్స్ ఫారిన్ బాడీని తీసుకోవడానికి ఇష్టపడక శరీరం చూపే వ్యతిరేకత ఇవన్నీ రుషిని చాలా ఇబ్బంది పెట్టాయి. పర్యవసానంగా భరించలేని తలనొప్పి, చిన్న జ్వరం. డాక్టర్స్ ఇచ్చిన మందులతో కొంత ఉపశమనం పొంది ఆ రాత్రి నిద్రపోయాడు.

ప్రాద్దున్న లేచేటప్పటికి అతని పరిస్థితి కుదుటపడింది. చూపులో కూడా స్పష్టత వచ్చింది. రుషి మనసు ఆనందంతో గెంతులేసింది.

డా॥ మిత్ర వచ్చి చూశాడు.

“చెరీ గుడ్!! ఇంప్రూవ్మెంట్ బాగుంది. మీరు ఇక మీ అమ్మగారి బొమ్మని ప్రయత్నించవచ్చు” అన్నారూ నవ్వుతూ.

అన్నదే తడువుగా కాన్వాస్ తెచ్చి ముందు పెట్టుకుని, రంగులు అన్నీ అమర్చుకుని కళ్లు మూసుకున్నాడు. ఇన్నాళ్లూ తన మెదడులో నిక్షిప్తం చేసుకున్న అమ్మ రూపు గురించి వివరించిన వారి మాటలు అన్నీ ఒక్కసారిగా జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుని పెన్సిల్ తో చక చకా ఔట్ లైన్ గీశాడు. ఒకసారి తేరిపార చూసుకుని, రంగులు వేసి ఉద్దేశంతో రంగుల వైపు చూశాడు. అంతే. షాక్ తిన్న వాడిలా “డాక్టర్” అంటూ ఓ పొలికేక పెట్టాడు.

వెంటనే మానిటర్ లో రుషి మెదడు ప్రతిస్పందనలు పరిశీలిస్తున్న మిత్ర గబగబా వచ్చి విషయం ఏమిటని అడిగాడు.

“నాకు రంగులు కనిపించట్లేదు. అంతా బ్లాక్ అండ్ వైట్ గా కనిపిస్తోంది” అన్నాడు ఆవేదన నిండిన గొంతుతో.

“కూల్ డౌన్ యంగ్ మ్యాన్!! ఏమి కాదు. నేను చూస్తాను. కొంతసేపు ప్రశాంతంగా ఉండు” అని చెప్పి చకచక పరిశీలించటం మొదలు పెట్టాడు.

మనం రంగులు చూడటానికి ఉపయోగపడే కళ్లలోని భాగాలు రాడ్స్, కాన్స్ మధ్య కోరిలేషన్ సరిగా లేదనుకుని వాటి పనితీరు సరి చెయ్యటంలో పడిపోయాడు.

అంతా అయ్యాక “ఈ రోజు రాత్రి చాలా కీలకం. రంగుల్ని త్వరలోనే గుర్తు పడతాడు కానీ ఆ చూపు ఎంత సేపు ఉంటుందో చెప్పలేం. అతనిని ఓ కంట కనిపెట్టుకు ఉండండి. మెదడు ఎక్కువ పని చేస్తే ప్రాణానికి ప్రమాదం. అతనికి రంగులు కనిపిస్తున్నాయని చెప్పిన మరుక్షణం ఒకసారి పరీక్షించి

అనస్టీషియా ఇచ్చేయండి” అని అసిస్టెంట్ డాక్టర్స్ తో చెప్పి కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకోమని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

రుషికి మనసు కకావికలంగా ఉంది. మళ్లీ భరించలేని తలనొప్పి. ఈసారి జ్వరం చాలా ఎక్కువగా ఉంది. అమ్మ బొమ్మ వేయలేకపోతానేమో అనే భయం అంతకంతకూ ఎక్కువ అవుతోంది.

ఇండాక డా॥ మిత్ర అసిస్టెంట్ తో అన్న మాటలు బుర్రలో గిరున తిరుగుతున్నాయి.

సాయంత్రం అయ్యేటప్పటికి రంగులు ఒకటో కటిగా కనబడటం మొదలయ్యాయి. ఓ గంట గడిచే సరికి మొత్తం ప్రపంచం రంగుల మయం అయ్యింది అతనికి. ఒక దృఢ నిశ్చయానికి వచ్చిన వాడిలా కళ్లు మూసుకుని నిద్ర నడించాడు.

అతను ఏమీ చెప్పకపోవడంతో కంటిలో డ్రాప్స్ వేసి డాక్టర్ అక్కడి నుంచి పక్క గదిలోకి వెళ్లిపోయాడు.

అర్ధరాత్రి లేచి కాన్వాస్ వద్దకు వచ్చి అమ్మ బొమ్మ ఔట్ లైన్ ని డెవలప్ చేసి, చక్కటి రంగులతో తీర్చి దిద్దడం మొదలుపెట్టాడు.

అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన డాక్టర్ ఈ హఠాత్పరిణామాన్ని చూసి వద్దని వారించాలని ప్రయత్నించినా అతను ఒక అలౌకిక స్థితిలో ఉండడాన్ని గ్రహించి, వెంటనే డా॥ మిత్రాకు కబురు పంపించాడు.

అతని మెదడు, శరీరం వ్యతిరేకిస్తున్నా కూడా అమ్మను చూడాలనే అతని సంకల్పం అతని కుంచె కదిలేలా చేసింది.

అమ్మ తనను కన్నప్పుడు పురిటి నొప్పుల ఎలా పడిందో, అంతకు రెండింతలు అతను అమ్మ బొమ్మ వెయ్యడంలో అనుభవిస్తున్నాడు. అయినా కూడా బొమ్మ పూర్తి అయ్యేవరకూ అతని కుంచె అసంకల్పితంగా కాన్వాస్ మీద కదులుతూనే ఉంది.

పూర్తి అయిన అమ్మ బొమ్మను తృప్తిగా చూసుకున్నాడు. ఆ ఆనందం కళ్ల వెంట జలపాతంగా మారింది. అలా అతను కళ్లలో అమ్మరూపం ముద్ర వేసుకోగలిగాడే కానీ, అంత ఒత్తిడిని తట్టుకోలేక ప్రాణాలు వదిలేసాడు.

అప్పటికే చేరుకున్న డా॥ మిత్ర అతను ప్రమాదం అంచున ఉన్నాడని తెలిసినా వారించలేకపోయాడు. కారణం ఆ స్థితిలో అతని మెదడు ఏ వ్యతిరేకతను కూడా స్వీకరించలేదు అని అతనికి తెలుసు. అతని ప్రయత్నాన్ని ఆపి అతన్ని మరణపు అంచుకు తీసుకెళ్లే కన్నా, చివరిసారిగా అతని చిరకాల కోరిక తీర్చడం మంచిదనిపించింది. అందుకే మిన్నకుండా నిలబడిపోయాడు.

ఎన్నోరంగులు మిళితం చేసి కాన్వాస్ పై అందంగా రూపొందించిన అమ్మ రూపం ప్రయోగానికి తొలి విజయం, భవిష్యత్తులో అంధులకు ఆశాకిరణం అని తెలుస్తున్నా, రుషిని కోల్పోయిన బాధ అతని కళ్లలో నీటి చుక్కలుగా మారి చెంపలపై మెరిసాయి. ★

ధాత్రీ - తల్లి పాల నిధి



అంటు వ్యాధులు సోకి
5 సంవత్సరాల లోపు పిల్లలు
మృతి చెందుతున్నారు.

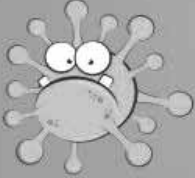
ఈ అంటు వ్యాధులు చిన్న
ప్రేగులకు, ఛాతికి,
శ్వాసకోశాలకు, ముక్కు,
చేవి, మూత్రనాళాలకు సోకవచ్చు.



సీసాతో తాగే పోతపాలు
చిన్న వయసులోనే చక్కెర వ్యాధికి
రక్తపోటు వ్యాధులు రావడానికి
కారణమవుతుంది.



సీసా పాలు చిన్న
వయసులోనే ఊబకాయానికి
దారి తీయవచ్చు.



తల్లి పాలు శిశువులకు
రోగనిరోధక శక్తిని
పెంచుతుంది. సీసా
పాలు ఆ శక్తిని
కలిగించలేవు.



సీసా పాలు
అనవసరమైన
ఖర్చు.



డబ్బా పాలు పద్దు. తల్లి పాలు ముద్దు!!



Supporting Partner



COMPLETE SOLUTIONS FOR HUMAN MILK BANKING

Contact +91 98840 91419 | Email : Info@walnutgroup.net

Reach us : + 91 7330771152 | Follow us @   : Dhaatri Mothers Milk Bank

వలసవాదం కాలగర్భంలో కలసిపోయినా, దాదాపు అలాంటి అణచివేతను ఇప్పటికీ అనుభవిస్తున్న దేశాలు ఏ కొన్నో ఉన్నాయని అనుకుంటే, అందులో ప్రథమ స్థానం దక్కేది టిబెట్ కే. ఇంకా చెప్పాలంటే వలసవాదులను మించిన కమ్యూనిస్టుల అణచివేత ఇక్కడ దశబ్దాలుగా సాగుతోంది. టిబెట్ పట్ల చైనా వైఖరి ఇప్పటికీ అత్యంత వివాదాస్పదమే. చైనా అక్కడి ప్రజలను ఇప్పటికీ ద్వితీయశ్రేణి పౌరులుగానే చూస్తోంది. టిబెట్ మీద ఆధిపత్యం గురించి తప్పితే అక్కడి ప్రజల బాగోగుల పట్ల కనీస శ్రద్ధ కానరాదు. టిబెట్ల సంక్షేమం, ఆ ప్రాంత అభివృద్ధి అంటే మొదటినుంచీ బీజింగ్ కు చిన్నచూపే. టిబెట్ తనదేనని చైనా 1950 దశకం నుంచి చెబుతోంది. కానీ చైనాలోని ఇతర ప్రాంతాలతో పోల్చి చూస్తే టిబెట్ ఎంతో వెనకబడి ఉందన్నది కాదనలేని సత్యం. అక్కడి దేశాధినేతలకు ఆ ప్రాంతాన్ని సందర్శించాలన్న ఆలోచనే ఉండదు. ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో చుట్టూ చూపుగా వచ్చిపోవడమే ఉంటుంది.

రాజకీయ హక్కులు ఎలాగూ లేవు, టిబెట్ల మనోభావాలను గుర్తించకపోవడం, ఆధ్యాత్మిక భావనలను గౌరవించకపోవడం వంటి చర్యలతో నిరంకుశత్వానికి మించి చైనా వ్యవహరిస్తోంది. టిబెట్ల ఆధ్యాత్మిక గురువు 14వ దలైలామా జన్మదిన వేడుకలను కూడా అనుమతించకపోవడం ఇందుకు నిదర్శనం.

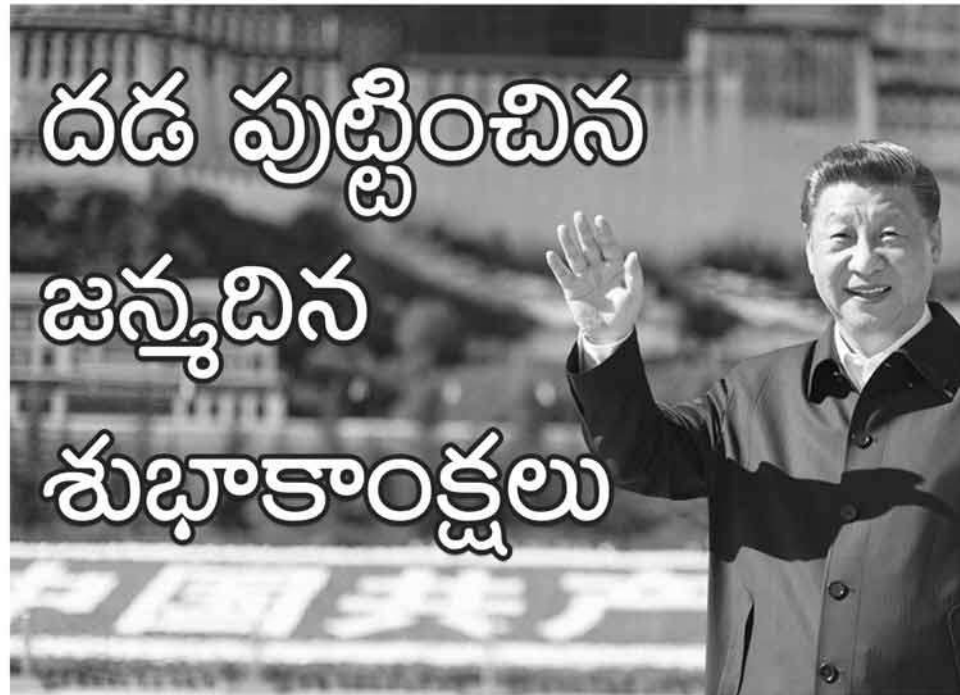
జులై 6న ఆయన జన్మదిన వేడుకలకు ప్రజలను దూరం చేసింది. వారిపై అనేక ఆంక్షలు విధించింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న బౌద్ధులు దలైలామా జన్మదినాన్ని వర్షదినంగా జరుపుకున్నారు. ఈ సందర్భంగా వన భోజనాలు, ప్రార్థనలు, ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు. భక్తిప్రపత్తులతో ఘనంగా శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. హిమాచల్ ప్రదేశ్ లోని ధర్మశాలలో ప్రవాస జీవితం గడుపుతున్న బౌద్ధ గురువుకు అనేకమంది దేశాధినేతలు శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. మన ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ స్వయంగా ఫోన్ ద్వారా జన్మదిన శుభాకాంక్షలు తెలియజేశారు. ఈ విషయాన్ని మోదీ స్వయంగా వెల్లడించడం విశేషం. ఆయన ఇలాంటి వేడుకలను మరెన్నో జరుపుకోవాలని మోదీ మనసారా ఆకాంక్షించారు. ధర్మశాలలోని టిబెట్ల ప్రవాస ప్రభుత్వమైన సెంట్రల్ టిబెట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (సీటీఏ) అధ్యక్షుడు లోబ్ సాంగ్ సంగ్ తదితరులు వేడుకల్లో పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా జన్మదిన వేడుకను 'ఇయర్ ఆఫ్ గ్రాటుడ్యాడ్' గా ప్రకటించారు.

1959 టిబెట్ ఆక్రమణ సమయంలో దలైలామా అక్కడి నుంచి భారత్ వచ్చారు. ఆయనతో పాటు వేలమంది బౌద్ధులూ వచ్చారు. మొదట్లో అప్పటి యూపీలోని మున్సిరీ (ప్రస్తుత ఉత్తరాఖండ్

రాష్ట్రం)లో కొంతకాలం గడిపారు. తరవాత హిమాచల్ ప్రదేశ్ లోని ధర్మశాలకు మకాం మార్చారు. బౌద్ధం ప్రపంచంలోని నాలుగో అతి పెద్ద మతం. సుమారు 2500 సంవత్సరాల క్రితం ఈ మతం భారత్ లో ఆవిర్భవించింది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా దాదాపు 500 మిలియన్ల మంది బౌద్ధులు ఉంటారని అంచనా. ఒక్క బీజింగ్ మాత్రమే ఈ కార్యక్రమాలకు దూరంగా ఉంది.

దలైలామా జన్మదిన వేడుకలను బహిష్కరించడం, నిరసించడం చైనాకు కొత్తేమీ కాదు. 2019లో వాస్తవాధీన రేఖ సరిహద్దుల్లోని 'డెమ్ చౌక్ ' ప్రాంతంలో దలైలామా జన్మదిన వేడుకలను బహిష్కరిస్తూ నిరసన కార్యక్రమాలను చేపట్టింది.

1991లో నాటి అధ్యక్షుడు జియాంగ్ జిమిన్ తరవాత మూడు దశాబ్దాల అనంతరం టిబెట్ ను సందర్శించిన తొలి అధ్యక్షుడు జిన్ పింగ్ కావడం గమనార్హం. దీనిని బట్టి టిబెట్ అంటే బీజింగ్ పాలకులకు గల ఉదాసీనత, నిర్లక్ష్యం అర్థమవుతుంది. 2012లో అధికార పగ్గాలు చేపట్టిన అనంతరం జిన్ పింగ్ టిబెట్ లో పర్యటించడం ఇదే ప్రథమం. ఉపాధ్యక్ష హోదాలో 2011లో ఒకసారి టిబెట్ ను సందర్శించారు. మళ్లీ రావడం ఇప్పుడే. జిన్ పింగ్ మూడురోజుల పర్యటనలో టిబెట్ స్వయం ప్రతిపత్తి ప్రాంతం (టీఏఆర్... టిబెట్ అటానమస్ రీజియన్) చైర్మన్ చౌదలా ఆయన వెంట ఉన్నారు. ఈయన పూర్తిగా చైనా కనుసన్నల్లో నడిచే మనిషి. టిబెట్ ప్రజల



సైనికులు బ్యానర్లను, ప్లకార్డులను ప్రదర్శించారు. అసలు దలైలామా ఉనికినే గుర్తించని చైనా ఆయన జన్మదిన వేడుకలకు అనుమతి ఇవ్వడాన్ని ఊహించలేం. అయితే పైకి దలైలామాను విస్మరించినట్లు కనపడుతున్నప్పటికీ ఆయన అంటే బీజింగ్ కు లోలోన భయం లేకపోలేదు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా టిబెట్లపై ఆయన ప్రభావాన్ని తక్కువగా అంచనా వేయడం లేదు. ఎంత కాదనుకున్నప్పటికీ ఆయన ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తించక తప్పడం లేదు.

టిబెట్ లో దలైలామా ప్రాధాన్యాన్ని తక్కువ చేసి చూపేందుకు చైనా అధినేత షి జిన్ పింగ్ జులై 21 నుంచి 23వరకు ఆకస్మిక పర్యటన జరిపారు. హఠాత్తుగా అప్పటికప్పుడు ఖరారు చేసిన పర్యటన. టిబెట్ పట్ల ఆయనకు ప్రేమే లేదు. ఆ మాటకొస్తే చైనా అధినేతలందరినీ అదే ధోరణి. ఎప్పుడో

సమస్యలు, ఇక్కడి వెనుకబాటు గురించి ప్రస్తావించే కనీస ప్రయత్నం కూడా చేయరు. చైనా పాలకులకు అయిష్టం కలిగించే ఏ పనీ చేయరు. ఎప్పుడూ వారిని సంతృప్తి పరచడానికే ప్రయత్నిస్తుంటారు.

జిన్ పింగ్ పర్యటన ఉద్దేశం కూడా ఈ ప్రాంత ప్రగతిని ఉద్దేశించింది కాదు. ఇక్కడి ప్రజల్లో దలైలామా ప్రభావాన్ని తగ్గించడం అసలు లక్ష్యం. అందుకే ఆయన దలైలామా జన్మదినం అనంతరం కావాలని పని కట్టుకుని వచ్చారు. అరుణాచల్ ప్రదేశ్ కు కేవలం 20 కిలోమీటర్ల దూరంలోని నియంగ్ పి విమానాశ్రయంలో పటిష్ట భద్రత మధ్య అడుగు పెట్టిన జిన్ పింగ్ మూడు రోజుల పాటు పర్యటించారు. ఈ సందర్భంగా టిబెట్ రాజధాని లాసా నగరంలోని అప్పట్లో దలైలామా నివసించిన భవనాన్ని (పోటల్ ప్యాలెస్)ను సందర్శించారు. నియంగ్ నుంచి టిబెట్

రాజధాని లాసా నగరానికి నిర్మించిన బుల్డేజ్ రైలును ప్రారంభించారు. గంటకు 160 కిలోమీటర్ల వేగంతో ఈ రైలు ప్రయాణిస్తుంది. రెండు నగరాల మధ్య దూరం దాదాపు 435 కిలోమీటర్లు. 2014లో ఈ పనులు ప్రారంభమయ్యాయి. బ్రహ్మపుత్ర నదిని పరిశీలించారు. దీనిని చైనీయులు 'యార్లంగ్ జాంగ్సి' అని వ్యవహరిస్తారు. ఈ నదిపై అక్రమ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ద్వారా భారత్ నీటి వాటాకు బీజింగ్ గండి కొడుతోంది. ఈ విషయమై ఎన్నోసార్లు దౌత్య మార్గాల్లో అభ్యంతరాలు, ఆక్షేపణలు తెలియజేసినా అరకొర సమాధానాలతో సరిపెడుతోంది. అంతేతప్ప నిర్దిష్ట వివరణలు ఇవ్వడం లేదు. టిబెట్ నుంచి ఈ నది మన దేశంలోని అరుణాచల్ ప్రదేశ్, అస్సాం

మతపరమైన నమ్మకాలకు, విశ్వాసాలకు దూరంగా ఉండాలని నిర్దేశించారు. చైనా అధికార భాష అయిన 'మాండరిన్' నేర్చుకోవడం తప్పనిసరిని పేర్కొన్నారు. సైన్యంలో నియామకాలకు సంబంధించి చైనీయులకు ఇలాంటి నిబంధనలు నిర్దేశించకపోవడం ఇక్కడ గమనార్హం. టిబెట్ల పట్ల పక్షపాతానికి ఇంతకు మించిన మరో నిదర్శనం అక్కర్లేదు. సైన్యంలో టిబెట్ యువతను చేర్చుకోవాలన్న నిర్ణయం వెనక అసలు కారణం మరొకటి ఉందన్నది టిబెట్ రాజకీయ వర్గాల విశ్లేషణ.

సుమారు 3488 కిలోమీటర్ల సరిహద్దు గల వాస్తవాధీన రేఖ (ఎల్ఎస్ - లైన్ ఆఫ్ యాక్చువల్ కంట్రోల్) పై చైనా మొదటి నుంచి పేపర్ పెడుతోంది. నాటి బ్రిటిష్ అధికారి మెక్ మహన్ ఎల్ఎస్ఎస్ని నిర్ధారించారు. ఈ ప్రాంతమంతా కొండలు, గుట్టలు, పర్వతాలతో నిండి ఉంటుంది. పూర్తిగా నిర్జన ప్రాంతం. వివరీతమైన చలి ఉంటుంది. ఇక శీతాకాలంలో పరిస్థితి గురించి చెప్పనక్కర్లేదు. ఇరు దేశాల జవాన్లు పూర్తిగా ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితుల్లో పని చేయాల్సి ఉంటుంది. ఈ పరిస్థితులను గమనంలోకి తీసుకునే సరిహద్దులను కాపాడుకునేందుకు భారత్ ఐటీబీపీ (ఇండో-టిబెటన్ బోర్డర్ ఫోర్స్), ఎస్ఎఫ్ఎఫ్ (స్పెషల్ ఫ్రాంటియర్ ఫోర్స్) ను ఏర్పాటు చేసుకుంది. చైనాతో యుద్ధంలో ఎదురైన చేదు అనుభవాలతో వీటిని 1962లో ఏర్పాటు చేశారు. ప్రతికూల, కఠిన వాతావరణ పరిస్థితుల్లో పని చేయడం ఈ దళాల ప్రత్యేకత.

1971 బంగ్లాదేశ్ విమోచన పోరాటం, 1984 సియాచిన్ ఘర్షణలు, 1999 కాల్గల్ యుద్ధంలో ఈ దళం క్రియాశీలకంగా వ్యవహరించింది. గత ఏడాది జూన్లో గల్వాన్ లోయ ప్రాంతంలో ఇరుదేశాల మధ్య జరిగిన ఘర్షణల్లోనూ ఈ దళం ప్రశంసనీయ పాత్ర పోషించింది. టిబెట్ నుంచి వచ్చిన శరణార్థులే దళాల్లో ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. చైనా సరిహద్దుల్లో సైనికులతో పాటు ఈ దళాలు కూడా విధుల్లో పాల్గొంటాయి. ఈ దళాల పోరాట పటిమ వల్లే ఇప్పటివరకు భారత

సరిహద్దులు సురక్షితంగా ఉన్నాయన్నది వాస్తవం. ఈ నేపథ్యంలో ఇలాంటి దళాలు తమకూ అవసరమని జిన్పింగ్ గుర్తించారు. టిబెట్ యువకులకు అయితే స్థానిక పరిస్థితులపై మంచి అవగాహన ఉంటుంది. ఎముకలు కొరికే చలి వంటి ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితుల్లోనూ వారు పని చేయగలరు. ఈ క్లిష్టతరమైన బాధ్యతలను చైనా సైనికులు సరిగా నిర్వహించలేరన్న అభిప్రాయం సైనిక వర్గాల్లో ఉంది. అందుకే టిబెట్ యువత ఇంటికొకరు చొప్పున తప్పనిసరిగా సైన్యంలో చేరాలని జిన్పింగ్ ఆదేశించారన్నది సైనిక వర్గాల అభిప్రాయం. దేశ రక్షణలో స్థానిక యువతను భాగస్వామ్యం చేయకుండా ఏమీ చేయలేమన్నది ఏడు దశాబ్దాల అనుభవం చెబుతోంది. అంతేకాక భారత్ పై టిబెట్లను ఉసిగొల్పడం కూడా ఇందుకు ఒక కారణమని చెబుతున్నారు. ఇంటికొకరు చొప్పున టిబెట్ యువత సైన్యంలో చేరాలని నిర్దేశించిన జిన్పింగ్ ఈ ప్రాంత అభివృద్ధి, విద్య, వైద్యం, రహదారుల వంటి మౌలిక సౌకర్యాల గురించి ఒక్క మాటా మాట్లాడకపోవడం గమనార్హం. టిబెట్ పట్ల బీజింగ్ వివక్షకు ఇంతకు మించి మరో నిదర్శనం అక్కర్లేదన్న ప్రశ్నకు సమాధానమేదీ?

దలైలామాకు మోదీ జన్మదిన శుభాకాంక్షలు చెప్పడంతోనే, చైనా అధినేత టిబెట్లో వచ్చి వాలడం ఇంకా చాలా ప్రశ్నలకు అవకాశం ఇస్తుంది.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

మీదుగా బంగ్లాదేశ్లోకి ప్రవహిస్తోంది. అక్కడ బంగళాఖాతంలో సంగమిస్తుంది. బ్రహ్మపుత్రకు అస్సాంలో అతి పెద్ద పరివాహక ప్రాంతం ఉంది. అసోం ప్రజలకు ఇది జీవనాది.

టిబెట్ పర్యటన సందర్భంగా ఆ ప్రాంతానికి మేలు చేసే పథకాలను, కార్యక్రమాలను జిన్పింగ్ ప్రకటించలేదు. లేకపోగా టిబెట్ లోని ప్రతి ఇంటి నుంచి ఒకరు సైన్యంలో చేరాలని అప్పటికే చైనా నిర్దేశించింది. ఆధునిక ప్రపంచంలో వ్యక్తులు ఎవరైనా సైన్యంలో చేరాలన్నది వారి అభీష్టంపై ఆధార పడి ఉంటుంది. ఎక్కడా ఏ ప్రభుత్వం తప్పనిసరి చేయలేదు. అలాంటి కఠిన నిబంధనను టిబెట్లపై రుద్దారు చైనా అధినేత. అదే సమయంలో వారిపై ఆంక్షలు విధించారు. సైన్యంలో చేరే యువత చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ పట్ల విధేయత కలిగి ఉండాలని,



దేశ ప్రయోజనాల కన్నా ఏదీ మిన్న కాదు. విశాలహితమైన దేశ ప్రయోజనాల ముందు వ్యక్తులు, సంస్థలు, వ్యవస్థల ప్రయోజనాలు చాలా చిన్నవి. దీన్నే ఆధునిక కాలంలో నేషన్ ఫస్ట్, పార్టీ సెకండ్, పర్సన్ లాస్ట్ అని వ్యవహరిస్తున్నారు. రాజకీయ పార్టీలకు ఈ విషయం తెలియనిది కాదు. సాధారణంగా అధికారంలో ఉండే పార్టీ తీసుకునే నిర్ణయాల వల్ల ప్రజలకు, తరవాత ఆ పార్టీకి ఒకేసారి మేలు జరగవచ్చు. ఇందులో పెద్దగా ఆక్షేపణీయం ఏమీ ఉండదు. కానీ పార్టీలు తీసుకునే నిర్ణయాలు దేశ ప్రయోజనాలకు భిన్నంగా ఉంటే కచ్చితంగా అభ్యంతరం చెప్పాల్సిందే. ఒకవేళ ప్రజల మనోగతాలను, అభిప్రాయాలను విన్నవించి తమదైన పంథాలో ముందుకు వెళితే ఆయా పార్టీలను ప్రజలు విశ్వసించరు, అభిమానించరు. భారత వామపక్ష పార్టీలకు ఈ విషయం చక్కగా వర్తిస్తుంది. తప్పులు చేయడం, వాటిని తరవాత తీర్చి గుర్తించి లెంపలేసుకోవడం వాటికి తెలిసినంతగా మరో పార్టీకి తెలియదు.

తాజాగా చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ (సీపీసీ) శత జయంతి ఉత్సవాల్లో భారత వామపక్షాల నేతలు పాల్గొనడం గురించి వివాదం రేగింది. జూలై నెలాఖరులో జరిగిన శతజయంతి ఉత్సవాల్లో దేశంలోని వామపక్షాల నాయకులు వర్చువల్ విధానంలో పాల్గొన్నారు. చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ ప్రభుత్వం సాధించిన విజయాలను అవి వేనోళ్ల కొనియాడాయి. చైనా అధినేత షి జిన్పింగ్ సర్కారుకు అభినందనలు తెలిపాయి. సంపూర్ణ మద్దతును ప్రకటించాయి. మున్ముందు ఆయన ప్రభుత్వం మరిన్ని విజయాలు సాధించాలని ఆకాంక్షించాయి. వాషింగ్టన్ ను అధిగమించి ప్రపంచశక్తిగా బీజింగ్ ఎదగాలని కోరాయి. న్యూఢిల్లీలోని చాణక్యపురి ప్రాంతంలో గల చైనా రాయబార కార్యాలయంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో భారత్ లోని చైనా రాయబారి సన్ వీడాంగ్, సీపీఎం జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి సీతారాం ఏచూరి, సీపీఐ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి డి.రాజా, అఖిల భారత ఫార్వర్డ్ బ్లాక్ సెంట్రల్ కమిటీ కార్యదర్శి జి.దేవరాజన్, తమిళనాడులోని ధర్మపురి నియోజకవర్గానికి చెందిన డీఎంకే లోక్ సభ సభ్యుడు ఎస్. సెంథిల్ కుమార్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ఎప్పటి మాదిరిగానే చైనా రాయబారి సన్ వీడాంగ్ ధర్మపన్యాసం చేశారు. భారత్ అనాదిగా తమకు మిత్రదేశమని, రెండు దేశాల మధ్య గల సరిహద్దు విభేదాలను చర్చల ద్వారా పరిష్కరించుకుంటామని పేర్కొన్నారు. విభేదాలు వివాదాలుగా మారకుండా జాగ్రత్త పడతామని చెప్పారు. ఇరుగుపొరుగు దేశాలతో స్నేహసంబంధాలే తమ లక్ష్యమని గంభీరంగా తెలిపారు. ఆసియాలో శక్తిమంతమైన భారత్ అంటే తమకు సంపూర్ణ గౌరవం ఉందని ప్రకటించారు. రెండు దేశాల మధ్య గతంలో కొన్ని అవాంఛనీయ ఘటనలు జరిగినప్పటికీ వాటిని కూర్చొని పరిష్కరించుకునే వివేకం తమకుందని నన్నాయి నొక్కులు నొక్కారు. ప్రపంచశాంతికి పాటుపడటం తప్ప దానిపై ఆధిపత్యం చెలాయించాలన్న ఆలోచన తమకు ఏ కోశాన లేదని స్పష్టం చేశారు. ఒక రాయబారిగా వీడాంగ్ ప్రసంగంలో పెద్దగా అభ్యంతరం చెప్పాల్సిన అంశాలు

చారిత్రక తప్పిదాలు కామ్రేడ్స్ జన్మహక్కు

ఏమీ లేవు. ఆయన తనకున్న పరిమితులకు లోబడి మాట్లాడారు.

సాధారణ పరిస్థితుల్లో అయితే వారు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొనడంపై ఇంత ఆలోచన అవసరం లేదు. వారి మొగ్గు సంగతి అందరికీ తెలిసిందే. మావో హయాంలో చైనా చైర్మన్ భారత్ చైర్మన్ అనేవరకు వెళ్లిన తాను ముక్కలే అవన్నీ భారత్-చైనా మధ్య గత ఏడాది నుంచి నెలకొన్న ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో వామపక్ష నాయకులు తగుదునమ్మా అంటూ పాల్గొనడంపైనే విమర్శలు చెలరేగాయి. గత ఏడాది జూన్ లో తూర్పు లద్దాఖ్ లోని గల్వాన్ లోయ ప్రాంతంలో జరిగిన ఘర్షణల్లో చైనా దాష్టీకం కారణంగా 20 మంది భారతీయ సైనికులు అమరులయ్యారు. భారత సైనికుల హెచ్చరికలను పెడచెవిన పెట్టి ముందుకు దూసుకువచ్చిన చైనా జవాన్లను నిలువరించే ప్రక్రియలో భాగంగా ఇరుదేశాల మధ్య చిన్నపాటి యుద్ధమే జరిగింది. ఈ ఘర్షణల్లో తెలుగువాడైన కల్వల్ సంతోష్ కుమార్ వీర మరణం పొందారు. చైనా వైపునా భారీ నష్టమే జరిగింది. అయితే ఈ విషయాన్ని అధికారికంగా ప్రకటించలేదు. కనీసం 40 నుంచి 45 మంది వరకు జవాన్లు మరణించి ఉంటారన్నది అంతర్జాతీయ

మీదీయా అంచనా. ఘర్షణ అనంతరం కూడా చైనా వైఖరిలో మార్పు రాలేదు. రెచ్చగొట్టే ప్రకటనలు, కవ్వంపు చర్యలకు పాల్పడుతోంది. ఉద్రిక్తతలు తగ్గించేందుకు, బలగాల ఉపసంహరణపై జరిగే చర్చల్లో వితండవాదానికి దిగుతోంది. చర్చలు కొలిక్కి రాకుండా వివిధ కారణాలను చూపుతూ సాగిస్తోంది. ఇంత జరిగినా తప్పంతా భారతదేశాన్ని ధోరణితో బీజింగ్ మాట్లాడుతోంది. ఈ వాస్తవాలను విస్మరించి చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ శత జయంతి ఉత్సవాల్లో భారత వామపక్ష నేతలు పాల్గొనడం ఎంతవరకు సమంజసమన్న అభిప్రాయాలు వివిధ వర్గాల నుంచి వినపడుతున్నాయి. దీనికి వామపక్షాల నాయకుల నుంచి సరైన వివరణ, సమాధానం లభించడం లేదు. గల్వాన్ ఘటనను అంత తేలిగ్గా విస్మరించే, తోసిపుచ్చే అంశం కాదు. ఇది ఏ ఒక్క పార్టీకి సంబంధించిన అంశం కాదు. యావత్ జాతికి సంబంధించినది. ప్రజల మనోభావాలపై తీవ్రంగా ప్రభావం చూపే అంశం. పార్టీలు, సిద్ధాంతాలను పక్కన పెడితే దేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించే జాతీయ పార్టీలుగా దేశ ప్రయోజనాలకు, ప్రజల మనోభావాలకు భిన్నంగా వామపక్షాలు ముందుకు సాగడం ఆత్మహత్యా సదృశం. ఇప్పటికే ఆ పార్టీలు ప్రజల నుంచి దూరమయ్యాయి. దేశవ్యాప్తంగా ఆ పార్టీలకు పట్టుమని పది పార్లమెంటు సీట్లు లేవు. సీపీఎం తప్ప సీపీఐ, ఆర్ఎస్పీ, ఫార్వర్డ్ బ్లాక్ వంటి పార్టీలు ఉనికినే కోల్పోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. సీపీఎం ఒక్కటే ఇంకా మనుగడ కొనసాగిస్తోంది. దాని పరిస్థితి అంత గొప్పగా ఏమీలేదు. పార్టీకి పెట్టనికోట వంటి పశ్చిమ బెంగాల్ పరాధీనమైంది. త్రిపురలో కథ ముగిసింది. దక్షిణాది రాష్ట్రమైన ఒక్క కేరళలోనే మినుకుమినుకుమంటోంది. ముఖ్యమంత్రి పినరయి విజయన్ వ్యక్తిగత ప్రతిష్ట ఇందుకు కారణం. సీపీఎం, సీపీఐ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శులు సీతారాం ఏచూరి, డి.రాజా వంటివారు స్వయం బలంతో కనీసం సొంత రాష్ట్రాల నుంచి అయినా చట్టసభలకు ప్రత్యక్షంగా ఎన్నికయ్యే పరిస్థితి లేదు. ఏచూరి సొంత రాష్ట్రమైన ఏపీలో, రాజా స్వరాష్ట్రమైన తమిళనాడులో సీపీఎం, సీపీఐ లు ఎలాంటి పరిస్థితిలో ఉన్నాయో ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కర్లేదు.

గల్వాన్ ఘటనను పక్కనపెడితే యావత్ ప్రపంచాన్ని వణికించిన కరోనా వ్యాప్తికి చైనాయే కారణమన్న ఆరోపణలు అంతర్జాతీయంగా ఉన్నాయి. షాహన్ నగరం నుంచే కరోనా ప్రపంచానికి పాకిందన్న అభిప్రాయం ఉంది. ఈ విషయంలోనూ భారత వామపక్ష నాయకులు బీజింగ్ను గట్టిగా నిలదీయలేకపోయారు. ఇప్పటికీ ఈ మహమ్మారి నుంచి అంతర్జాతీయ సమాజం పూర్తిగా బయట పడలేదు. అయినా ఈ విషయమై శతజయంతి ఉత్సవాల్లో వామపక్ష నాయకులు మౌనాన్నే

ఆశ్రయించారు. దీనిపైనా వారు ప్రజల నుంచి విమర్శలు ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చింది. 1970ల్లో పాకిస్తాన్ నుంచి బంగ్లాదేశ్ స్వాతంత్ర్యం పొందడంలో నాటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ సాహసోపేతంగా వ్యవహరించారు. స్వతంత్ర బంగ్లాదేశ్ ఆవిర్భావంలో భారత్ పాత్ర చిరస్మరణీయం. ఈ సందర్భంగా ఇందిరాగాంధీని అభినందించడానికి నాటి జనసంఘ్ (ప్రస్తుత భారతీయ జనతా పార్టీ) నాయకులైన దివంగత అటల్ బిహారీ వాజపేయి ఎంతమాత్రం వెనుకాడ లేదు. ఆమెను అపర కాళికగా, దుర్దుమాతగా అభివర్ణించారు. అంతేతప్ప ఇందిరను అభినందించడం వల్ల ఆమెకు రాజకీయంగా మేలు జరుగుతుందని, తాము రాజకీయంగా వెనకబడి పోతామని వారు భావించ లేదు. రాజకీయంగా ఎన్ని విభేదాలు ఉన్నప్పటికీ దేశ ప్రయోజనాలకు సంబంధించిన విషయాల్లో ఒకే గళం వినిపించాలన్నది వారి భావన. అందుకు అనుగుణంగానే వ్యవహరించారు తప్ప సంచుచితంగా ఆలోచించలేదు. నాటి జనసంఘ్, నేటి భాజపా కాంగ్రెస్ను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తాయన్న సంగతి తెలిసిందే.

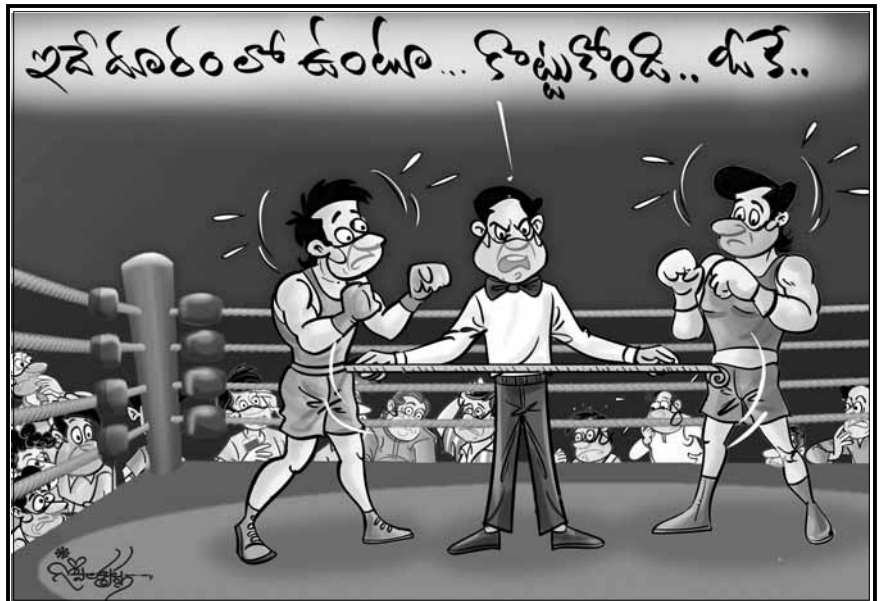
1994లో నాటి కాంగ్రెస్ ప్రధాని పాములపర్తి వెంకట నరసింహారావు కూడా రాజనీతిజ్ఞులను ప్రదర్శించారు. ఐరాస మానవ హక్కుల మండలిలో కశ్మీర్ పై భారత వాణిని వినిపించేందుకు భాజపా అగ్రనేత అటల్ బిహారీ వాజపేయి, నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ అధినేత ఫరూఖ్ అబ్దుల్లా, కాంగ్రెస్ నాయకుడు సల్మాన్ ఖుర్షీద్ను పంపారు. పీవీ పార్టీలకు అతీతంగా, దేశ ప్రయోజనాల ప్రాతిపదికన ఆలోచించారు. వాజపేయి, ఫరూక్ కాంగ్రెస్ వ్యతిరేక పార్టీలకు చెందిన వారైనప్పటికీ వారి ప్రతిభను, దౌత్యంలో వారి గొప్పదనాన్ని గుర్తించి జెనీవా పంపారు. భారత

బందానికి సారథ్యం వహించిన వాజపేయి కశ్మీర్ పై భారత వాణిని బలంగా వినిపించి అంతర్జాతీయ సమాజం మన్ననలు పొందారు. వాజపేయి బందానికి అప్పట్లో ప్రజలు నీరాజనాలు పలికారు. రాజనీతిజ్ఞుల అంటే ఇదీ. ఉప ఖండంలో భారత్, పాకిస్తాన్ క్రికెట్ జట్లంటే ప్రజలు అమితంగా ఇష్టపడతారు. రెండు జట్ల మధ్య పోటీని ఉభయ దేశాల అభిమానులే కాకుండా యావత్ ప్రపంచ క్రికెట్ అభిమానులు ఆస్వాదిస్తారు. కానీ సరిహద్దుల్లో అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరిగినప్పుడు భారత ప్రభుత్వ నిర్ణయానికి అనుగుణంగా ఆటగాళ్లు మ్యాచ్లకు దూరంగా ఉండిపోయారు.

ఆట కన్నా ప్రజల అభిప్రాయం, ప్రభుత్వ నిర్ణయమే తమకు శిరోధార్యమని అనేక సందర్భాల్లో వారు ప్రకటించారు. ఈపాటి వివేచన వామపక్ష నాయకులు చూపలేక పోయారు. తమకు దేశ విశాల ప్రయోజనాల లకన్నా పార్టీ ప్రయోజనాలే మిన్న అని పరోక్షంగా చెప్పినట్లయింది. చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ శత జయంతి ఉత్సవాల్లో పాల్గొన్నందున భారత వామపక్షాలకు ఇప్పటికీప్పుడు వచ్చే నష్టం ఏమీ లేదు. కానీ వారు మున్ముందు ప్రజలకు మరింత దూరమయ్యే అవకాశం మాత్రం కచ్చితంగా ఉంది. ఈ విషయంలో నేపాల్ కమ్యూనిస్టీతర పక్షాలు వ్యవహరించిన గట్టి వైఖరిని కూడా భారతదేశంలో కాంగ్రెస్, తదితర పార్టీలు ప్రదర్శించలేపోయాయి. అంటే దేశం అనే అంశంలో కాంగ్రెస్ తదితర పక్షాలకు స్థిరమైన అభిప్రాయం లేదన్నమాటే.

చివరిగా ఒక ప్రశ్న: చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ శతజయంతి గురించి అంత శ్రద్ధ ఉన్నవారు భారత ప్రభుత్వం నిర్దుష్టమైన ఆజాదీ కా అమృతోత్సవ్ గురించి ఏమంటారో!

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్



శ్రావణం సర్వ



ఏ మాసంలోనైనా ప్రత్యేక తిథి వస్తే పండుగ వాతావరణమే. అలాంటిది ప్రతిరోజు పండుగే అనిపించే శ్రావణ మాసం మరింత ప్రత్యేకమైనదిగా చెబుతారు. ఆనందాలను దోసిళ్లతో నింపి, సంతోషాలను వాయిదాలు ఇచ్చే నెల ఇది. శుభకార్యాలకు, సిరిసంపదలకు, సకల సౌభాగ్యాలకు ఆవాసంగా భావించే శ్రావణంలో సంప్రదాయాలను పాటించే ప్రతి ఇల్లు ముగ్గులతో, పచ్చని తోరణాలతో కళకళలాడుతూ ఉంటుంది. శ్రీమహావిష్ణువు జన్మనక్షత్రం శ్రవణం పేరిట ఏర్పడిన శ్రావణ మాసం అనేక విశిష్టతలకు నెలవు. ఈ మాసంలో విష్ణువల్లభను భక్తి శ్రద్ధలతో కొలిస్తే లక్ష్మీ వల్లభుడు ప్రసన్నుడవుతాడని విశ్వాసం. 'విష్ణువు జగత్తంతా వ్యాపించినట్లే లక్ష్మీదేవి సర్వవ్యాపితమై లోకజననిగా పేరు పొందింది. 'సంసార సాగరంలో మునిగిపోయే వారు నన్ను పొందేందుకు లక్ష్మీదేవిని కటాక్ష రూపిణిగా మహర్షులు నిర్ణయించారు. అది నాకూ సమ్మతమే. లక్ష్మీదేవి పట్ల విముఖత చూపేవారు నాకూ ద్వేషులే' అని స్కాంద పురాణంలో విష్ణు వాక్యంగా చెబుతారు. అంతటి మన్నలను అందుకున్న అమ్మవారు నిత్య ఆరాధనీయురాలు. విష్ణు జన్మ నక్షత్రం శ్రవణం పేరిట ఉండే శ్రావణ మాసం అంటే మరింత మక్కువ. అది ఆదిదంపతుల అనోన్యతకు ప్రతీక.

నవ వధువులు ఆషాఢం అనంతరం అత్త వారింట అడుగిడుతున్న వేళ శుభస్వాగతం పలికే మాసం శ్రావణం. అత్తింటి వారు కొత్త కోడళ్లకు శ్రావణ పట్టిపేరుతో నూతన వస్త్రాలతో పాటు బంగారం పెట్టడం కూడా ఆచారంగా వస్తోంది. ముఖ్యంగా ముత్త యిదువులు ఆచరించే ప్రతాలు, నోములు ఈ మాసంలోనే ఉండడం వల్ల దీని ప్రతాల మాసమని, సౌభాగ్య మాసమనే అంటారు. ఈ మాసం మంగళగౌరీ వ్రతంతో ప్రారంభమవుతుంది. శ్రావణ మాసం ప్రవేశించిన తొలి మంగళవారం నాడు గౌరీదేవి వ్రతం చేసుకుంటారు కనుక 'మంగళగౌరీ వ్రతం' 'శ్రావణ మంగళవారం నోము' అని వ్యవహారం లోకి వచ్చింది. అర్ధనారీశ్వరి పార్వతీమాతను శ్రావణ మంగళవారం అర్చిస్తే ఆమె కరుణాకటాక్షాలు సమృద్ధిగా ఉంటాయని విశ్వాసం.



డా॥ ఆరెవల్లి జగన్నాథస్వామి
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

'సర్వ మంగళ మాంగళ్యే శివే సర్వార్థసాధికే! శరణ్యే శ్రృంభికే గౌరి నారాయణి సమోస్తుతే'....

తమ సౌభాగ్యం కలకాలం నిలుస్తుందన్న విశ్వాసంతో కొత్తగా పెళ్లయిన వారు, గౌరీదేవిని అర్చిస్తే మంచి భర్త లభిస్తాడన్న భావనతో ఆ సంవత్సరంలో తొలుత వచ్చే శ్రావణ మంగళ వారం నాడు మంగళ గౌరిని పూజించి, ముత్తయిదువులకు వాయిదా ఇస్తారు.

ఈ వ్రతాన్ని ఐదేళ్లపాటు నోచిన తరువాత ఉద్యాపన చేస్తారు. పసుపు, కుంకుమ, పూలు, సుగంధ ద్రవ్యాలు, అవునేతితో వెలిగే జ్యోతి రూపంలోనూ గౌరీదేవి కొలువై ఉంటుందని, అందుకే ఇంటికి వచ్చిన ముత్తయిదువులకు మంగళకరమైన వస్తువులు ఇచ్చి ఆశీర్వాదం పొందుతుంటారు. ఈ వేడుకల వల్ల ఆధ్యాత్మికత కాక పాటు సామాజిక బంధాలు పటిష్టమవుతాయి. పేరంటం వేడుకలో ఇచ్చివుచ్చు కోవడంతో పాటు స్నేహభావం, సహకార భావం పెంపొందే అవకాశం ఉంది.

ఆషాఢంలో పుట్టినింట ఉండే నవవధువులు శ్రావణం ప్రవేశించాక, మొదటి మంగళవారం నోము పుట్టింటనే జరుపుకుని మెట్టింటికి బయలుదేరడం ఆనవాయితీ. 'మాతృదేవో అన్న ఆర్మోక్తి ప్రకారం, తల్లి దైవంతో సమానం కనుక, తొలి నోము తల్లి దగ్గరే నోమకొని తొలివాయనం ఆమెకే ఇవ్వాలన్నది

సంప్రదాయం. పార్వతీదేవి గౌరీదేవిగా మారిన వృత్తాంతం శివపురాణం పేర్కొంటోంది.

నారాయణుడు, నారాయణి అన్నాచెల్లెళ్లు. ఆదిదంపతుల మధ్య ఒకసారి వచ్చిన ప్రణయ కలహం సందర్భంలో శివుడు అమ్మవారిని 'నల్లనిదానా' అని ఆట పట్టించడంతో కినుక వహించిన పార్వతీదేవి తపస్సు చేసి 'గౌర' (ఎరుపు)రంగులోకి మారిందట. అందుకే అమ్మ వారికి గౌరి అనే పేరు వచ్చిందట. కుజుడు మంగళగౌరిని పూజించి మంగళవారానికి అధిపతి అయ్యాడు.

వరలక్ష్మీ వ్రతం

విష్ణువత్సరి లక్ష్మీదేవికి శుక్రవారం ప్రీతికరమైనదిగా చెబుతారు. శ్రావణ శుక్రవారాలు, వాటిలోనూ శ్రావణ పౌర్ణమి ముందు వచ్చే శుక్రవారం మరింత మక్కువట. అందుకే ఆరోజు పేదగా ప్లాచిన్నాపెద్దా తేడా లేకుండా శక్తిమేరకు భక్తి శ్రద్ధలతో వరలక్ష్మీ వ్రతం చేసుకుంటారు. ఇక్కడ పూజకు, వ్రతానికి వ్యత్యాసాన్ని చెబుతారు. 'వరలక్ష్మిని ఒక్కసారి పూజించడమే కాదు... జీవితాంతం ఆచరిస్తూనే ఉంటాను' అని తొలి పూజ నాడు చేసిన ప్రమాణం వల్లనే వరలక్ష్మీ 'పూజ' వరలక్ష్మీ 'వ్రతం'గా మారిందని పెద్దలు చెబుతారు.

ధనం అనగానే డబ్బే అనుకుంటాం. కానీ మానవమనుగడకు అవసరమైన ఆరోగ్యం, ఆయుష్షు, విద్య, వివేకం, సౌభాగ్యం, ధైర్యం, స్థైర్యం, అభయం,

శుభప్రదం

విజయం తదితరాలన్నిటికీ శ్రీ మహాలక్ష్మి అధిదేవత. ఆమెను అర్చిస్తే సర్వం సమకూరుతాయంటారు. కోరిన వారి కోరికలు తీర్చే సర్వాధీష్ఠ ప్రదాయని వరలక్ష్మీదేవి. అయితే ఆమె కరుణా కటాక్షాలు ఆయా వ్యక్తుల తీరుతెన్నులపై ఆధారపడి ఉంటాయట. సదాచారా పరాయణత, స్త్రీలు మన్ననలు అందుకునే చోటు, కన్యావారిని గౌరవిస్తూ, బంధుభీతి, శుచీశుభ్రత, తులసీ తదితర మంగళకర వస్తువులు, మంగళవాద్యాలు, దీపకాంతులు, సర్వదేవతలను అర్చించే స్వరం, ఆనందం, ఉత్సాహం, క్రమశీక్షణ, కార్యశూరత్వం, సమయపాలన వంటి లక్షణాలు కల ప్రదేశాలలో అమ్మవారు నివసిస్తారట.

ఈ ప్రత ఆవిర్భావానికి సంబంధించిన గాథ ప్రకారం... మగధదేశంలోని కుండిన నగరానికి చెందిన చారుమతి అనే ముత్తయిదువుకు లక్ష్మీదేవి కలలో కనిపించి, శ్రావణ పున్నమికి ముందు వచ్చే శుక్రవారం వరలక్ష్మీ పూజ చేసుకోవాలని సూచించారు. అయితే తనతో పాటు ఇతరులతోనూ ఈ పూజ చేయించాలనే భావనతో చారుమతి తోటి ముత్తయిదువులతో కలిసి శ్రద్ధాభక్తులతో పూజ నిర్వహించి, ఆత్మప్రదక్షిణకు ఉపక్రమించారు. మూడు ప్రదక్షిణలకుగాను వారికి వరుసగా, బంగారు గజ్జెలు, హస్తకంకణాలు, సర్వాభరణాలు లభించాయట. అడగకుండానే ఐశ్వర్యాన్ని ప్రసాదించిన 'అమ్మ'ను నిరంతరం పూజించాలన్న ఆకాంక్ష 'వ్రతం'గా మారిందని అంటారు.

వరమశివుడు పార్వతీదేవికి ఈ వ్రతాన్ని ఉపదేశించారని, జగన్మాత పార్వతీదేవి ఐశ్వర్యానికి అధిష్టత దేవత శ్రీవరలక్ష్మి వ్రతాన్ని నిర్వహించి నవరత్న ఖచితమైన లంకానగరాన్ని సంపదగా పొందిందని పురాణ కథనం. వర్ణవయోభేదం లేకుండా ఎవరైనా ఈ వ్రతాన్ని ఆచరించవచ్చని

సాక్షాత్తు పరమేశ్వరీ చెప్పారు.

విశిష్ట పున్నముల 'శ్రావణం'

ఈ మాసంలోని పున్నమికి ఎన్నో విశిష్టతలు. 'వాగీశ్వరుడు' హయగ్రీవుడు అవతరించిన తిథి. కలియుగద్వైపం శ్రీవానివాసుడి ఆవిర్భావం కూడా శ్రవణ నక్షత్రంలోనే. వైఖానస సంప్రదాయ ప్రవర్తకులు విఖానస మహర్షి కూడా ఆవిర్భవించిన తిథి. వేదాధ్యాయనం ఆరంభించే రోజు. 'ఇతర పున్నములు అనధ్యాయాలు. ఆనాడు పాఠాలు చెప్పకూడదు. కానీ శ్రావణ పౌర్ణమి అందుకు మినహాయింపు' అని వేదమూర్తులు చెబుతారు. అందుకే వేదాధ్యాయనాన్ని ఈ తిథినాడే ఆరంభిస్తారు. మహాహస్త్రులు, కన్నడిగులు శ్రావణి పౌర్ణమి నాడు సాగరపూజ చేసి కొబ్బరికాయలు సమర్పిస్తారు. ఆ రోజును నారికేళ పౌర్ణమి, నార్దీ పూర్ణిమ అంటారు.

జ్ఞానప్రదాత హయగ్రీవుడు

'జ్ఞానానందమయం దేవం నిర్మల స్ఫటికాకృతిం ఆధారం సర్వ విద్యానాం హయగ్రీవ ముపాస్మహే'.. వాసుదేవుని అన్ని అవతారాలలో మొట్టమొదటిది శ్రీ హయగ్రీవ అవతారం. ఇది 'జ్ఞానావతారం'. జ్ఞానమే అన్నిటికీ మూలం. సరస్వతీదేవి వాగ్దేవి కాగా, హయగ్రీవస్వామి వాగీశ్వరుడు. జ్ఞాననందమయుడు. నిర్మలమైన స్ఫటికం వంటి ఆకృతి కలలవాడు. సర్వ విద్యలకు ఆధారభూతుడు. గుర్రపు తల, మానవదేహం గల ఈ స్వామి నాలుగు భుజాలలో శంఖం, చక్రం, వుస్తకం, చిన్నుద్రలను కలిగి ఉంటాడు. గుర్రం సకిలించే ధ్వనిని 'హేష' అంటారు. ఆ ధ్వని బీజాక్ష రాలకు ప్రతీకగా చెబుతారు. బ్రహ్మ వద్ద నుంచి వేదాలను అవహరించుకుపోయిన మధుకైటభులు అనే రాక్షసుల సహారం కోసం విష్ణువు శ్రావణ పూర్ణిమ నాడు యజ్ఞగుండం నుంచి హయగ్రీవుడిగా ఆవిర్భవించారు. రాక్షసులను వధించి వేదాలను రక్షించారు. ఆయన సేవకై బ్రహ్మ తొలుత సరస్వతినీ నియమించగా, ఆమె ఈ మూర్తికి విగ్రహ రూపం కల్పించుకొని అర్పించారని పురాణగాథ. శారదాదేవి కాశ్మీరంలో భగవద్రామానుజులకు సాక్షాత్కరించి శ్రీలక్ష్మీ హయగ్రీవమూర్తిని

రక్షాబంధన్

ఒకప్పుడు దుష్టశక్తులను పారదోలడానికి, విజయం పొందడానికి ఉద్దేశించిన రక్షాబంధనం అనంతర కాలంలో సోదరసోదరీ ప్రేమకు ప్రతీకగా మారింది. భవిష్యోత్తర, విష్ణు, కూర్మ పురాణాలు రక్షాబంధన గురించి చెబుతున్నాయి.

యుద్ధవీరులకు పట్టుదల, ఆత్మస్థిరత్వం కలిగేందుకు రక్ష కట్టేవారు. కాలక్రమంలో పాలకుల దుర్మితి, అరాచకాల బారిన పడుతున్న మహిళల రక్షణ కోసం రాఖీ సంప్రదాయం వచ్చిందని చెబుతారు. పురాణ, చారిత్రక ఆధారాలను పరిశీలిస్తే.. దానవులతో జరిగిన యుద్ధంలో ఓడిన ఇంద్రుడు ఆయన పత్ని శచీదేవి, గురువు బృహస్పతి ముంజేతికి రక్ష కట్టి ప్రోత్సహించడంతో విజయం సాధించాడట.

ధ్రువుడు తపస్సుకు వెళుతున్నప్పుడు తల్లి, కుమారుడు భరతుడికి శత్రుభయం ఉండ కూడదని శకుంతల, బలిచక్రవర్తి తన సరస్వాన్ని వామనుడికి ధారపోసినప్పుడు ఆయన భార్య వింధ్యావళి, సోదరుల విజయాన్ని కాంక్షిస్తూ ధర్మరాజు రక్ష కట్టారని గాథలు. బలిచక్రవర్తి కోరిక మేరకు శ్రీహరి ఆయన రాజ్యానికి రక్షకుడిగా ఉండగా పతిని (హరి) వైకుంఠానికి రప్పించుకోవాలనే ప్రయత్నంలో లక్ష్మీదేవి బ్రాహ్మణ స్త్రీ రూపంలో బలి వద్ద ఆశ్రయం పొంది శ్రావణ పూర్ణిమనాడు ఆతనికి రక్ష కట్టి తన గురించి వెల్లడిస్తుంది. ఆమె మంచి తనానికి,

తెలివికి సంతసించిన అసురపతి విష్ణువును వైకుంఠానికి వెళ్లవలసిందిగా వేడుకుంటాడు. ఇది సోదర ప్రేమకు ఉదాహరణగా చెబుతారు. చారిత్రక కథనాలను బట్టి.... ఔరంగజేబు తన సామంతుడైన రాజపుత్రుని వంశనాశనానికి కుట్రపన్నగా అది తెలిసిన రాజపుత్రుని భార్య మరో సామంతుడికి 'రక్ష' పంపగా అతను ఔరంగజేబు యత్నాలను విఫలం చేసి సోదరి సమానురాలి మాంగల్యాన్ని కాపాడాడు. ★





ప్రసాదించగా, వారి నుంచి వారి శిష్యులు పిళ్ళైయాచార్యులు, వారి నుంచి వేదాంతదేశికుల వారికి గురుశిష్యక్రమంలో సంక్రమించింది. మైసూరులోని శ్రీ బ్రహ్మతంత్ర స్వతంత్ర పరకాల మఠంలో ఆ మూర్తి అర్చనలు అందు కుంటున్నారు. అగస్త్యపత్ని లోపాముద్ర పరాశక్తి లలితాదేవిని అర్చించారు. అయితే కలియుగంలో మానవ ఉద్ధరణకు ఉపాయం చెప్పాలని అగస్త్యుడు విన్నవించగా, హయగ్రీవుడు ఋషి రూపంలో కాంచీపురంలో ఆయనకు శ్రీలలితా రహస్యనామామను, శ్రీవిద్యను ఉపదేశించారు.

గుర్రపు తల, మానవదేహం గల హయగ్రీవ స్వామి నాలుగు భుజాలలో శంఖం, చక్రం, పుస్తకం, చిన్నుద్దలను కలిగి ఉంటాడు. గుర్రం సకిలించే ధ్వనిని 'హేష' అంటారు. ఆ ధ్వని జీజాక్ష రాలకు ప్రతీకగా చెబుతారు. బ్రహ్మ వద్ద నుంచి వేదాలను అపహరించుకుపోయిన మధుకైటభులు అనే రాక్షసుల సంహారం కోసం విష్ణువు శ్రావణ పూర్ణిమ నాడు యజ్ఞగుండం నుంచి హయగ్రీవుడిగా ఆవిర్భవించారు.

నూతన యజ్ఞోపవీతధారణ

శ్రావణ పూర్ణిమనాడు ద్విజులు నూతన యజ్ఞోపవీతాన్ని ధరిస్తారు. జపమోహ ధ్యానాదుల నిమిత్తం దీక్షాసూచికగా నూతన యజ్ఞోపవీతం ధరించాలని శాస్త్రవచనం. గడచిన సంవత్సరంలో దోషాలు ఏమైనా చోటుచేసుకుంటే వాటి పరిహారార్థం కూడా నూతన యజ్ఞోపవీతధారణ చేస్తారని చెబుతారు. జాతమృత అశౌచ్యుల శుద్ధి సందర్భాలలో నూతన యజ్ఞోపవీతధారణకు, శ్రావణ పూర్ణిమ నాటి తంతునకు వ్యత్యాసం ఉంది. శ్రావణ పూర్ణిమ నాడు నూతన యజ్ఞోపవీత ధారణతో బ్రాహ్మణాది ద్విజాతులు నాలుగైదు మాసాలు వేదాధ్యయనం చేయాలని మన సంస్కృతి చెబుతోంది. కొత్తగా ఉపనయనం అయినవారికి ఈ తిథినాడే ఉపకర్మను జరిపిస్తారు. వేదాభ్యాసం చేసేవారికి మాత్రం ఏటా ఈ పూర్ణిమ నాడు ఉపకర్మ నిర్వహిస్తారు. ఈ ప్రక్రియతో వేద విద్యాభ్యాసం ప్రారంభిస్తారు. ★



నిర్వహణ :
జింకా నారాయణస్వామి

సంఖ్యాయంత్రం

ఈ స్పీర్ చూశారు కదా! ఈ స్పీర్ లో నిలుపు, ఏటవాలు, అడ్డం, నాలుగు వంతున గడులలోని అంకెలు కూడితే మొత్తం 34 వస్తుంది. కానీ ఇక్కడ కొన్ని గడులలోనే అంకెలు ఇచ్చారు. అంటే అవి క్లాలు. మొత్తం 34 రావాలంటే ఏ ఏ అంకెలు ఉండాలో మీ బుద్ధిని ఉపయోగించి పూరించండి! సమాధానం రాకపోతే వచ్చే వారం దాకా ఆగండి!

	14		
8		5	
13	2		
			6

సంఖ్యాయంత్రం - 14 సమాధానాలు

1	14	7	12
15	4	9	6
10	5	16	3
8	11	2	13



రుణ ముక్తికై రూట్స్ లోకి వెళ్ళాలి!

అసలు ఈ పంచ యజ్ఞాలేమిటి అని ప్రశ్నించినప్పుడు, బ్రహ్మ యజ్ఞం, దేవ యజ్ఞం, పితృ యజ్ఞం, నర యజ్ఞం, భూత యజ్ఞం అనే జవాబు వస్తుంది. ప్రతి గృహస్థుడు తప్పనిసరిగా ఈ పంచ యజ్ఞాలు చేయవలసిందే. ఇవి మహా యజ్ఞాలు గదా! వీటికి మరో విశిష్టత ఉంది, ఇంతకూ మునుపు నేను పేర్కొన్న రాజసూయ, అశ్వమేధ, వాజసనేయ, పుత్రకామేష్టి లాంటి యజ్ఞాలున్నాయి కదా... దశరథ మహారాజు పుత్ర కామేష్టి యాగం చేశాడు. అపార సంపద ప్రాప్తి కోసం, ఈశ్వర సాక్షాత్కారం కోసం, సత్సంబంధాలు కలిగి ఉండటం కోసం చేసేందుకు ఇలా రకరకాలయిన యజ్ఞాలున్నాయి. కానీ యజ్ఞాలన్నిటిలోను ఏమున్నాయి? వీటిలో కొన్ని కోరికలు లేకుండా ఉంటే మరికొన్ని ఏవేని కోరికలు తీరేందుకు పనికొచ్చే యజ్ఞాలు. అయితే పంచ మహాయజ్ఞాలు తన స్వార్థంకోసం కాకుండా లోకహితం కోసం చేస్తారు. అందుకే ఇక్కడ రెండు పదాలు వాడుకలో ఉన్నాయి. ఒకటి అధికారం అయితే, మరొకటి కర్తవ్యం. అధికారమనే పదం స్వార్థానికి కేంద్ర బిందువు. నా అధికారం, నా హక్కులు అనే ధోరణి ఇందులో కానవస్తుంది. కర్తవ్యమనే పదం నిస్వార్థాన్ని సూచిస్తుంది. అన్యుల సేవ తమ కర్తవ్యమని, అన్యుల కోసం తామేమి చేయగలమని భావించటం నిస్వార్థతే అవుతుంది. తండ్రి కర్తవ్యం, పుత్రుడి కర్తవ్యం, సమాజం పట్ల కర్తవ్యం ఇవన్నీ మనల్ని నిస్వార్థం వైపుకి తీసుకెళ్తాయి. అందుకే యజ్ఞ కర్తృమ కర్తవ్య కర్తృగా చెబుతారు. పంచ మహాయజ్ఞాల దృష్టితోనే ఈ విషయాన్ని చెప్పుకొస్తారు. మన పెద్దలు దీనికి మరికొన్ని అంశాలని చేర్చారు. ఉపకార - కర్తవ్య ధోరణితో యజ్ఞమాచరించినప్పుడు మనలో అహంకారం పెరిగే అవకాశం ఉండొచ్చు. అయితే ఆ అహంకారాన్ని పంచమహా యజ్ఞాలు రూపుమాపుతాయి. కృతజ్ఞతా భావంతో వ్యవహరించేలా చేస్తాయి.

జీవితంలో ప్రతి ఒక్కరూ రుణముక్తులు కావాలని, తగిన రీతిలో కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించాలని మన పెద్దలు అంటారు. ఆ మాటకొస్తే మూడు రకాల రుణాలు పురాణకాలం నుండి ఉన్నాయి. పాతకాలం నాటి శాస్త్ర గ్రంథాలలో వీటి ప్రస్తావన కనిపిస్తుంది. ఒకడు మనిషి జన్మ ఎత్తినప్పుడు మూడు రుణాలు ఆ వ్యక్తితో ముడిపడి ఉంటాయి. ఒకటి దేవ రుణం, ఇంకొకటి పితృ రుణమయితే, మరొకటి రుషి రుణం. ఆధునిక సమయానికి అనుగుణంగా మరో రెండు ఋణాలను నేను ఈ మూడు రుణాలకు అదనంగా చేర్చాను.

మనం ఒంటరిగా ఉండం కదా, మన కుటుంబాలు కూడా ఒంటరిగా ఉండవు. మనం, మన కుటుంబాలు ఒక సమాహారంలో ఉంటాం, సమాజంలో ఉంటాం. అందుకే సమాజ రుణాన్ని తీర్చుకోవాల్సిన బాధ్యత మనపై ఉంది. రెండవ దేమంటే నీరు, ఫలాలు, కంద మూలాలు మొదలయిన వస్తువుల ద్వారా మన అస్తిత్వం ఉంది, దీన్నే మనం సృష్టి అంటున్నాం. ఆ సృష్టి రుణం తీర్చుకోవాల్సిన కర్తవ్యం కూడా మన మీద ఉంది. అందుకే దేవ,

పితృ, రుషి, సమాజ, సృష్టి రుణాల నుండి ముక్తిని పొందే ప్రయత్నం మనం చేయాలి. ఈ పంచ రుణాల నుండి ముక్తిని పొందటానికి పంచ మహాయజ్ఞాలు చేయాలి.

మరో విషయం - వర్తమాన సమయంలో ముఖ్యంగా యోచించవలసినది మన సంస్కృతి గూర్చి. దాన్ని మనం సనాతనమని పిలుస్తున్నాం. అయితే సనాతన మంటే ఏమిటన్నది ప్రశ్న. 'చిర పురాతనం - నిత్య సూతనం' అని సనాతనాన్ని గూర్చి వ్యాఖ్యానిస్తారు. ప్రాచీనం కన్నా అతిపురాతన సంబంధమైన ఆలోచనలు చేసినా, సూతనం కన్నా అత్యాధునిక ఆలోచనలు చేసినా వర్తమానం కూడా సందర్భోచితంగానే ఉంటుంది. అందుకే సనాతన ధర్మం, సనాతన సంస్కృతి, సనాతన పరంపర అని మన వాళ్లంటారు. సనాతనమైతే ఏమిటి? సంజ్ఞలైతే పాతవే ఉంటాయి, ఇంటర్ప్రిటేషన్ మాత్రం కొత్తగా ఉంటుంది. యజ్ఞమనే పదం పాతదే అయినప్పటికీ, యజ్ఞాన్ని నిర్వహించే విషయంలో కొత్త అంశాలు చేరుతూపోతాయి. ఇందులో కొన్ని అంశాలు శాశ్వతంగా ఉండిపోతాయి, ఇంకొన్ని మారిపోతాయి. భారతీయ తత్వశాస్త్రం, సంస్కృతి, పరంపర మొదలయిన అంశాలపై సాధికారతతో వ్యాఖ్యానించటంలో దిట్ట రామకృష్ణ మిషన్ కు చెందిన ప్రముఖ సన్యాసి స్వామి రంగనాథానందజీ

మహారాజ్. వీరి ప్రసంగాల సంకలనం వెలువడి నప్పుడు అందులో కొన్ని అంశాలు శాశ్వతత్వాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. ఉపనిషత్తులు నాటి నుండి నేటి దాకా సమస్త ప్రపంచానికి ప్రేరణనిస్తున్నాయి అనే విషయం శాశ్వతత్వాన్ని కలిగి ఉంది. కాని దీనిలో కూడా పరిస్థితులు మారుతున్నాయి. ఆచార వ్యవహారాలూ, వేషభాషలు, అన్నపానాదులు, నియమాలు పరిస్థితులకు అనుగుణంగా పరివర్తన చెందుతూ ఉంటాయని 'ఎటర్నల్ వాల్యూస్ ఇన్ ఎ ఛేంజింగ్ సొసైటీ' అనే పుస్తకంలో రంగనాథానంద మహారాజ్ వ్యాఖ్యానించారు.

సమాజం పరివర్తన చెందుతూ ఉంటుంది, సాంకేతికత మారుతూ ఉంటుంది, జీవన క్షేత్రాలు మారుతుంటాయి, పరిస్థితులు కూడా పరివర్తన చెందుతుంటాయి. మారుతున్న సామాజిక హద్దుల లోపల శాశ్వత జీవన విలువలు ఉన్నాయి. శాశ్వతమైన పరంపరలున్నాయి. వాటి గూర్చి వ్యాఖ్యానించి వ్యవహారంలోకి తేవాలి. ఈ దృష్టితో సంస్కారం - పంచ మహాయజ్ఞాల ప్రాచీన శాశ్వత పరంపరని వర్తమానకాలంలో ప్రచార, ప్రసారాల ద్వారా కొనసాగిస్తూ, జీవన వ్యవహారంలోకి తెచ్చే దృష్టితో యోచించాల్సిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. ఈ కోణంలో నేటి పరిస్థితుల నేపథ్యానికి అనుగుణంగా ప్రతి యజ్ఞం గూర్చి యోచించాలి.

కుటుంబ ప్రభేధన్ కార్యక్రమమైన మనమంతా వీటి విషయంలో చర్చించి, యోచించి రానున్న తరాలకి అందజేయాల్సిన అవసరముంది. పంచ మహాయజ్ఞాలు పంచ రుణాలు ప్రతి ఒక్కరూ తమ తమ స్థావరాల్లో చేసుకున్నప్పుడు ఇది ప్రతీకాత్మకంగా మారుతుంది. ఈ కోణంలో మనమెప్పుడయితే ఆలోచిస్తామో పెక్కు విషయాలు మనముందుకొస్తాయి.

1. రుషి రుణం

ప్రతీకాత్మక రూపానికి సంబంధించి కొన్ని విషయాలను మీ సమక్షంలో ఉంచదలిచాను. బ్రహ్మ యజ్ఞాన్ని ప్రాచీనకాలంలో బహుశా కేవలం ధ్యానంతో లేక నేను దేహాన్ని కాను, నేను చైతన్యాన్ని, నేను ఆత్మ తత్వాన్ని అనే భావనతో చేసేవారు. ఈ కారణంగానే ఇది బ్రహ్మ యజ్ఞ పద్ధతిగా మారింది. నేటి సమయానికి అనుగుణంగా దీన్ని కొంత మేర విస్తృత పరచవచ్చు. ఎందువల్లనంటే ఒకరి గూర్చి



సురేష్ నాథ్

ఆర్ఎస్ఎస్-అఖిల భారత కార్యకారిణి సదస్సులు



చర్చించే సమయాన ఇంట్లో కూడా చర్చించాలి. సమాజంలో ప్రచారం చేయాలి. అంటే మనం కుటుంబ దృష్టితో నిర్వహణ చేస్తూనే, సామాజిక దృష్టితో కూడా దాన్ని విస్తరింప చేయాలి. ఈ రెండింటి దృష్టికోణంలో దీని గూర్చి చర్చించాలి. బ్రహ్మ యజ్ఞం ద్వారా రుషి రుణం నుంచి ముక్తి పొందవచ్చు. జీవితంలో మనిషి పరుగులు తీస్తుంటాడు, వర్తమాన సమయంలో కొంతసేపు మనిషి ప్రశాంతంగా విశ్రమించాలని చెబుతారు. కొద్దిసేపటి దాకా తనకు తానుగా మమేకం కావాలని కూడా సూచిస్తారు. తనలో తాను అంతర్ముఖుడై ఆత్మావలోకనం చేసుకునే ప్రయత్నం చేయాలంటారు. ఇవన్నీ రుషి రుణంకు సంబంధించిన మన భావనలు, మన ఆలోచనలు. వీటిని రానున్న తరాల మదిలో చొప్పించాలి. ఇంట్లో మన పిల్లలుంటారు, వారితో మన సంస్కృతికి సంబంధించి ఆధార భూతమైన గ్రంథాలను చదివించే ప్రయత్నం చేయాలి. అందుకు అనుగుణంగా పుస్తకాలు సేకరించి మన ఇళ్లలో పెట్టాలి. ఒకే విధమైనవి కాకుండా ఉపనిషత్తులు, రామాయణ మహాభారతాలు, ఒకవేళ మీరు జైనలయితే మీ పరంపరకు సంబంధించిన మూల గ్రంథాలు తత్వార్థ సూత్రం, పక్వాంబరీ మొదలయినవి సేకరించి ఇళ్లలో పెట్టండి. మీరు బౌద్ధులయితే ధమ్మపదం, సిక్కులయితే గురుగ్రంథ్ సాహిబ్ని తప్పనిసరిగా ఇంట్లో ఉంచండి. ఇటీవలి కాలంలో ఒడిశాలో ఇంటింటి నర్సే జరిగినప్పుడు ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. వెయ్యి ఇళ్లని చూసినప్పుడు సుమారు 250 పైచిలుకు ఇళ్లలో ఒక్కటంటే ఒక్క ఆధ్యాత్మిక గ్రంథం లేదని తేలింది. అందుకే మనం ప్రతి ఒక్కరికీ నాకిచ్చే చెప్పాల్సిన విషయమేమంటే సనాతన కాలం నుండి ప్రేరణ ఇస్తూ

వచ్చిన ధార్మికగ్రంథాలు ప్రతి ఇంట్లో ఉండాలని.

రానున్న కొత్తతరం మన సనాతన పరంపర గూర్చి మెలమెల్లగా తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. నాగపూర్లో ప్రజ్ఞాభారతికి చెందిన డాక్టర్ వర్ణకర్ మనుమడు నాలుగేళ్ల వయసున్న వేద సింగపూర్లో ఉంటాడు. అతడు ప్రతిరోజూ నాయనమ్మ వద్ద ఒక శ్లోకం చదువుకొని దాన్ని కంఠస్థం చేస్తాడు. దానితో పాటే రామాయణ, మహాభారతాల కథలు వింటాడు, ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ శౌర్యగాథలను కూడా వింటాడు. ఆధునిక టెక్నాలజీ సహకారం ద్వారా ఈ సంస్కారాలు దొరుకుతున్నాయి. ఈ క్రమంలోనే ఆ అబ్బాయికి భగవద్గీతలోని 12వ అధ్యాయం పూర్తిగా కంఠస్థమయింది. బ్రహ్మ యజ్ఞానికి సంబంధించినంత వరకు ఇది యుగానుకూల ఉదాహరణ మాత్రమే. ఇటీవలే మన సహ సర్వకార్యవాహ మన్మోహన్ వైద్య తండ్రి బాబూరావ్ వైద్య కాలధర్మం చెందారు. ప్రతి చాతుర్యస్థ కాలం సాధు సంతలకు సంబంధించి నదని మనమంతా అనుకుంటూ ఉంటాం. అయితే ఈ చాతుర్యస్థ కాలంలో బాబూరావ్ వైద్య తన కుటుంబ సభ్యులనే కాకుండా చుట్టూ ప్రకృల ఉన్న వారిని కూడా ఇంటిలోకి పిలిపించి తన వద్దనున్న శాశ్వత ధార్మిక గ్రంథాన్ని చదువుతూ వ్యాఖ్యానం చేసేవారు. మనం కూడా ఈ దృక్పథంలోనే ఆలోచించాలి. మరో కోణంలో కూడా యుగానుకూలంగా మనం యోచించాల్సిన అవసరముంది, పిల్లల్లో, యువకుల్లో రాయగలిగిన సత్తా ఉంటే వారితో మన ధార్మిక గ్రంథాలలోని విషయాలు రాయించాలి, చక్కగా మాట్లాడే ప్రతిభ ఉంటే వారి ప్రసంగాలు ఏర్పాటు చేసి ప్రోత్సహించాలి, ఈ కార్యాన్ని విస్తరింపచేయాలి. పరమాత్ముడు ప్రతి మనిషిలోనూ ఉన్నాడని, అయితే బేధ భావాలతో మనిషి వ్యవహరిస్తున్నాడు. ఒకానొక సమయంలో కులాల మధ్య అస్పృశ్యత ఉండేది, అయితే ఇప్పుడు మెల్లమెల్లగా వృత్తులలో కూడా ఉచ్చ - నీచ భావనలు వ్యాపిస్తున్నాయి. నా తండ్రి మంగలి వృత్తిలో ఉండేవాడు, నేను ఎం.ఎ., ఎమ్మెస్సీ చేశాక నా తండ్రి చేస్తూ వచ్చిన మంగలి వృత్తి నా కళ్లకి అల్పంగా కనబడటం మొదలయింది. వ్యాపారాలు కూడా చిన్నా-పెద్దగా కనబడటం మొదలయినాయి. కానీ మనందరం ఒకటే అని మాత్రం మాట్లాడుకుంటాం. ఈ విధంగా వ్యవహరిస్తుంటే బ్రహ్మవైపు మన ప్రయాణం సాగదు కదా. అందువల్ల దోషాలను పరిహరించే సంస్కారమొకటుంది. కనుక ఆ సంస్కార మార్గాన్ని అనుసరించాలి. దోషం మన లోపలే ఉంది కనుక ఆ దోషాన్ని తొలగించాలి. అందుకు మంచి గుణాలు రావాలి. అందుకు చిన్న చిన్న ప్రయత్నాలు చేయాలి. ఒకవేళ మనం కొద్దిగా యోచిస్తే వర్తమాన యుగం లోపల ఉన్న బ్రహ్మయజ్ఞం ద్వారా చూస్తే

ఒక విధమయిన పరివర్తన రానున్న సమయంలో కనిపించవచ్చు.

2. పితృ రుణం

పితృ రుణం కోసం పితృ యజ్ఞం చేయాలని పెద్దలు చెప్పారు. ఇక్కడ పరంపరాత్మక రూపంలో పితృ అంటే ఏమిటి? దివంగతులైన వారికి మన సామాజిక జీవనంలో భాగంగా శ్రాద్ధం పెట్టే పరంపర ఉంది. ఇక్కడ సాధారణంగా మన సంకల్పం ఏమిటి? ఈ సందర్భంలో మనం మన పూర్వజులను స్మరించుకుంటాం. ఇది మన పరం పరలో ఒక భాగం. అయితే నేను ప్రస్తావించిన యుగానుకూల పరివర్తన అంటే, అప్పుడు పితృ అంటాం, కాని విస్తృతార్థంలో అనగా వర్తమాన సమయంలో మనపూర్వీకులు అని చెప్పుకుంటాం. పితృ అంటే మాతా పితరులు. పితృ రుణం అని చెప్పినప్పుడు పితృ శబ్ద ప్రయోగం జరుగుతుంది. దీనర్థం పితృ రుణం నుండి అమ్మను వేరుచేసి చూడలేం, అమ్మ కూడా ఇందులో భాగమే. అమ్మా-నాన్న నాయనమ్మ - తాతయ్య మొదలయిన వారంతా మన పూర్వీకులయి ఇందులో భాగమయిపోయారు. మనం ఈ పక్రియని మరింతగా విస్తరింపజేసి మన పూర్వీకులతో పాటు సమాజంలో శ్రేష్ఠ మహా పురుషులుగా భావించబడుతున్న వారిని సైతం మన పూర్వీకులుగా భావించాలి. పితృ రుణ ముక్తికోసం పితృ యజ్ఞం చేయాలి. దీన్ని కూడా మనం కాస్త విస్తృతం చేయవచ్చు. ప్రాచీన పరంపర మేరకు చూస్తే మన కుటుంబాలలో ఏదేడు తరాల చర్చలు కొనసాగుతుండేవి. వర్తమాన సమయంలో చూస్తే పరివారం చాలా చిన్నదైపోయింది. అంటే న్యూక్లియర్ ఫ్యామిలీగా మారిపోయింది. తండ్రిని తప్పిస్తే

పితృ అంటే మాతా పితరులు. పితృ రుణం అని చెప్పినప్పుడు పితృ శబ్ద ప్రయోగం జరుగుతుంది. దీనర్థం పితృ రుణం నుండి అమ్మను వేరుచేసి చూడలేం, అమ్మ కూడా ఇందులో భాగమే. అమ్మా-నాన్న, నాయనమ్మ- తాతయ్య మొదలయిన వారంతా మన పూర్వీకులయి ఇందులో భాగమయిపోయారు. మనం ఈ పక్రియని మరింతగా విస్తరింపజేసి మన పూర్వీకులతో పాటు సమాజంలో శ్రేష్ఠ మహా పురుషులుగా భావించబడుతున్న వారిని సైతం మన పూర్వీకులుగా భావించాలి.

ఇంకెవరూ కనబడరక్కడ. అతి కష్టమీద తాతయ్య అనేవాడు కనిపిస్తే కనిపించవచ్చు. ముతాత అనేవాడి ప్రస్తావన అసలే ఉండదు. మనవద్ద ఏదేడు తరాలు అనటమే కాదు, ప్రతి తరం ఏడు తరాల వారిని, వారి పేర్లను గుర్తు చేసుకునేవారు. అందుకే మనం మన కొత్త తరానికి ఏడు తరాల వారి పేర్లని గుర్తు చేసుకొనేలా తర్ఫీదు ఇవ్వాలి అవసరం ఎంతయినా ఉంది.

నేను గుజరాత్ లో జన్మించాను. నేను చిన్న పిల్లవాడిగా ఉన్నప్పుడు మా ఇంట్లో ఒక పరంపర ఉండేది. నేను చిన్న పిల్లాడిగా ఉన్నప్పుడు మా వాళ్లు నాకేమయితే నేర్పారో అవన్నీ నాకు గుర్తున్నాయి. చిన్ని చిన్ని పేర్లతో అల్లిన కవితని పదే పదే జ్ఞప్తికి తెచ్చేవారు. ఉదాహరణకు చెప్పాలి వస్తే నా పేరు సురేష్ కదా.. మావాళ్లు మా ఏడుతరాల వారి పేర్లు గుర్తు చేసేందుకు... సురేష్ చంద్ర, జయంతి లాల్, జయంతి లాల్ రణ్ ఛోడ్, రణ్ ఛోడ్ మారుష్ చంద్ర, మారుష్ చంద్ర మోతీ, మోతీ మావోజీ, మావోజీ జెరా అనే వారు. జెరా అనే పేరుతో ఏడవతరం అయిపోయేది. ఈ జెరా ఎక్కడినుంచి వచ్చాడు అని చెప్పేందుకు ఓ చిన్నపాటి జోక్ ని చేర్చి

గుజరాతీ భాషలో చెప్పేవారు. 'జెరా బాదల్ మాకి పీథా ఐరా' అంటే 'మేఘాల్లోంచి జారి కింద పడ్డాడు' అని అర్థం. దీంతో మాకు ఏడుతరాల పేర్లూ గుర్తుండిపోయేవి.

అమెరికా నుండి 'రూట్స్' అనే ప్రసిద్ధ నవల వెలువడింది. ఎలెక్స్ హేలీ అనే రచయిత పూర్వీకులు ఆఫ్రికా దేశాల నుండి ఏదో సమయాన ఈ ప్రాంతాలకు వచ్చి ఉండొచ్చు. అతడు అమెరికన్ నల్ల జాతీయుడు, కానీ తామెక్కడి నుండి వచ్చామో, తమ మూలాలు ఎక్కడున్నాయో తెలుసుకోవాలన్న జిజ్ఞాస అతడిలో మొదలయింది. ఆధునిక అమెరికాలో ఎలెక్స్ పుట్టాడు.

తమ పూర్వీకులు ఆఫ్రికాలోని ఏ దేశం నుండి వచ్చారో తెలుసుకునేందుకు అన్వేషణ కొనసాగిస్తూ, కొనసాగిస్తూ, తమ మూలాలను పట్టుకునేందుకు యాత్ర చేశాడు. తన సంపూర్ణ యాత్రని వివరిస్తూ ఆ సమాజం కోసం 'రూట్స్' నవలని రాశాడు ఎలెక్స్. రూట్స్ అంటే చెట్టు వేర్లు, మూలాలు. ఆ నవల బాగా ప్రసిద్ధిచెందింది. దాని ఆధారంగా ఒక సినిమాని నిర్మించారు. అది పలువురి ప్రశంసలు పొందింది. దాని ప్రభావం ఎలా ఉండిందో చెప్పేందుకు ఓ సంఘటనని ఇక్కడ ప్రస్తావిస్తాను. గుజరాత్ కు చెందిన ఒక యువకుడు ఆ సినిమా చూశాడు. తన పూర్వీకులవారో, వారిక్కడి నుంచి వచ్చారో అతడికి తెలియదు. అమెరికా నుండి ఆ యువకుడు గుజరాత్ కు తిరిగి రాగానే తన పూర్వీకుల మూలాల గూర్చి ఎలా తెలుసుకోవాలి అనే విషయమై ఆలోచించాడు.

ప్రస్తుత తరుణంలో మనం పండాల విషయాన్ని మరచిపోయాం. కొన్ని చోట్ల పండాలు అని పిలిస్తే, గుజరాత్ ప్రాంతంలో వారిని 'బారూట్' అని చెబుతారు. ప్రతి ఇంట్లో, ప్రతి వాడలో, ప్రతి ప్రాంతంలో జన్మించిన పిల్లవాడి పేరుని, గోత్రాన్ని, తల్లిదండ్రుల పేర్లని, వారికి సంబంధించిన రుషుల పేర్లని పండాలు / బారూట్లు తమ తమ పుస్తకాల్లో రాసి పెడతారు. ఆ యువకుడు బారూట్ ని వెదికి తన ఇంటికి తీసికొచ్చాడు. బారూట్ కేవలం గంట వ్యవధిలోనే ఆ యువకుడికి అతగాడి 30 తరాల వారి వివరాలు తీసి ఇచ్చాడు.

అనువాదం : విద్యారణ్య కామేశ్వరర్



ఛాయా

తెలుసుకుందాం

సోమేశ్వరాలయం

నల్లగొండ పట్టణానికి నాలుగు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న పానగల్లు గ్రామంలో ఉన్నది. గర్భగుడిలో శివలింగం వెనక వైపున్న గోడపై స్తంభాకార నీడ కనిపిస్తుంది. అది వెలుతురు ఉన్నంత సేపు కదలకుండా ఒకే స్థానంలో ఉంటుంది. సూర్యుని గమనంలో మార్పు ఆ నీడను మార్చదు. సుమారు పదో శతాబ్దంలో కందూరుచోళులు తమ ఆరాధ్య దైవమైన పరమేశ్వరునికి నిర్మించిన ఆలయాలలో ఇది ఒకటి. ఇక్కడ లభించిన ప్రతాపరుద్రుని శాసనం ద్వారా కాకతీయ ప్రభువులు కూడా ఈ ఆలయ అభివృద్ధికి కృషి చేసినట్లు తెలుస్తోంది.



కథ

మేకపిల్ల-కోతి

అనగనగా ఒక ఊరిలో ఒక మేకపిల్ల ఉండేది. అది ఒకరోజు అడవికి మేతకు వెళ్లినప్పుడు దారితప్పింది. దారి వెతుక్కుంటూ తిరుగుతుండగా దాన్ని రెండు తోడేళ్లు చూశాయి. అవి మేకపిల్లను చంపి తినటానికి ముందుకు దూకాయి. కానీ మేకపిల్ల వాటికి దొరకకుండా తప్పించుకుని పరుగెత్తింది. దారిలో మేకపిల్లకు ఒక కోతి కనిపించింది. “ఎందుకు పారిపోతున్నావు?” అని మేకపిల్లను అడిగింది కోతి. సంగతంతా చెప్పింది, మేకపిల్ల. “నేను నిన్ను రక్షిస్తాను” అని కోతి మాట ఇచ్చింది.

కోతికి ఒక ఉపాయం తట్టింది. వెంటనే

తోడేళ్ల దగ్గరకు వెళ్లి “మేకపిల్ల నా దగ్గరే ఉంది. మీరు ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు దానిని చంపి తినవచ్చు. అయితే దాన్ని మామూలుగా చంపకుండా, ఉరితీసి చంపిన తర్వాత తింటే మంచిది” అని వాటికి చెప్పింది. అవి “అవునా! అయితే అలాగే చేద్దాం” అన్నాయి.

వెంటనే కోతి ఒక తాడును తీసుకొచ్చింది. దానిని చెట్టుకు కట్టి, మేక మెడకు ఉరి వేయటానికి పథకం చెప్పింది కోతి. తోడేళ్లు అంగీకరించాయి.

ఏమీ తెలియనట్లు కోతి మేకను చెట్టు దగ్గరకు తీసుకెళ్లింది. మేక మెడకు రెండు వైపులా తాళ్లతో ముడులు వేసింది. ఆ తాళ్లను



పద్యము



పెద్దలు విచ్చేసినచో

బద్ధకముననైన దుష్టపద్ధతి నైనన్,

హద్దెఱిగి లేవకున్నన్

మొద్దువలెం జూతు రతని ముద్దు కుమారా!

భావం : ఓ కుమారా! పెద్దలు నీ దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు సోమరితనము చేతగానీ, దుర్మార్గవృత్తితో గానీ మర్యాదతో లేవకున్న యెడల నిన్ను వారు మొద్దురీతిగా చూస్తూ గాని నీవొక ప్రాణము గల మనిషివని తలంపరు.

శ్లోకము



ఉత్తమే క్షణ కోపస్యాత్

మధ్యమే ఘటికాద్వయమ్ |

అధమే స్యాదహారాత్తం

పాపిష్ఠీ మరణాస్తకమ్ ||

భావం : ఉత్తములైన వారికి కోపం వచ్చినా క్షణకాలమే ఉంటుంది. మధ్యములకు వచ్చిన కోపం రెండు ఘడియలు (ఘడియ అంటే 24 నిమిషాలు), అధములైనవారికి కోపం ఒక రాత్రి-పగలు ఉంటుంది. ఇక జీవితాంతం కోపాన్ని ఉంచుకునేవారు పాపిష్టులు.

జ త ప ర చం డి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

కశ్మీర్ లోయ	సిక్కిం
డూన్ లోయ	హిమాచల్ ప్రదేశ్
కులూ లోయ	ఉత్తరాఖండ్
చుంబి లోయ	జమ్ముకశ్మీర్

రిశ్మి-గ్రూపు థింకా 'కల్లెల్లిగ్రూపు-గ్రూపు
యొక్క 'వైండ్-గ్రూపు క్రూపు
'గ్రీన్-గ్రూపు-గ్రూపు : డిజిటల్

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

వాసుదేవ బల్వంత ఫడ్కే
(4 నవంబర్ 1845-
17 ఫిబ్రవరి 1883)



మహారాష్ట్రలోని రాయఘడ్ జిల్లాలో జన్మించారు. బ్రిటిష్ పాలనలో రైతుల దుస్థితి ఫడ్కేను కదిలించింది. వారికి వ్యతిరేకంగా ఎన్నో పోరాటాలు చేశారు. మహారాష్ట్రలోని కోటీలు, భిల్లులు, ధాంగర్లు మొదలైన తెగల సహకారంతో రామోషీ అనే విప్లవ బృందం తయారుచేశారు. ఈ బృందం బ్రిటిష్ పరిపాలనను అంతం చేయడానికి సాయుధ పోరాటం చేసింది.

జనరల్ నెస్టెడ్



1. టోక్యో ఒలింపిక్స్‌లో భారత పురుషుల హాకీ జట్టు ఏ పతకాన్ని సొంతం చేసుకుంది?
2. వరుసగా రెండోసారి ఒలింపిక్స్‌లో పతకం సాధించిన భారత బ్యాడ్మింటన్ క్రీడాకారిణి?
3. బాక్సింగ్‌లో కాంస్య పతకం సాధించిన భారత క్రీడాకారిణి?

‘రోడ్డు-గ్రూప్ డ్రైవ్’ ‘క్విల్-గ్రూప్ డ్రైవ్’ ‘బ్లూ-గ్రూప్ డ్రైవ్’ ‘గ్రీన్-గ్రూప్ డ్రైవ్’ ‘రెడ్-గ్రూప్ డ్రైవ్’ ‘బ్లూ-గ్రూప్ డ్రైవ్’ ‘గ్రీన్-గ్రూప్ డ్రైవ్’ ‘రెడ్-గ్రూప్ డ్రైవ్’

మెదడుకు మేత



ఇంటి దగ్గర దాకా
ఇనుప సంకెళ్లు?

గ్రూప్ డ్రైవ్: డ్రైవ్

మంచిమాట



భగవద్దక్తి గురుభక్తి,
సత్యమునందు విశ్వాసం
ఉన్నంత వరకు ఏదీ
నీకు హాని
కలిగించలేదు.

- స్వామి వివేకానంద



తోడేళ్ల మెదలకు తగిలించుకుని లాగేలా..
లాగేకొద్దీ వాటి పీక బిగుసుకునేలా ఏర్పాటు
చేసింది కోతి.

“నేను గట్టిగా అరిచినప్పుడు ఇద్దరూ
ఒకేసారి గట్టిగా తాడును లాగాలి” అని
చెప్పింది. అవి సరేనన్నాయి.

కోతి గట్టిగా అరిచింది. అవి తాళ్లను
ఒకేసారి గట్టిగా లాగాయి. దాంతో మెదలకు
వేసిన తాళ్లు ఒకేసారి బిగుసుకుని రెండు
తోడేళ్లు చనిపోయాయి. మేక మెదకు వేసిన
తాడు ఊడిపోయింది.

తనని తోడేళ్లు నుంచి రక్షించిన కోతికి
కృతజ్ఞతలు చెప్పింది మేకపిల్ల. కోతి
సహాయంతో సంతోషంగా ఇంటికి చేరింది
మేకపిల్ల.



విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...

అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net



క్రేన్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్



ఇప్పుడు మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్‌లో
సరికొత్త రుచులతో



మేషం : అశ్విని, భరణి,
కృత్తిక 1వ పాదం

అదనపు రాబడి. ఆస్తి వివాదాల నుంచి బయటపడి లబ్ధి పొందుతారు. వివాహ, ఉద్యోగ యత్నాలు అనుకూలం. ముఖ్య కార్యక్రమాలలో విజయం. ఉద్యోగులకు ప్రమోషన్లు రాగలవు. రచయితలు, క్రీడాకారులకు అంచనాలు నిజం కాగలవు. 16,17 తేదీల్లో ఆరోగ్య సమస్యలు. కుటుంబంలో చికాకులు. ఖర్చులు పెరుగుతాయి. దూరప్రయాణాలు. శ్రీసుబ్రహ్మణ్యష్టకం పఠించండి.



వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు,
రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

విచిత్రమైన సంఘటనలు ఎదురవుతాయి. కార్యజయం. ఆదాయం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. వాహనసౌఖ్యం. శుభకార్యాల నిర్వహణలో నిమగ్న మవుతారు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులు విధి నిర్వహణలో అవాంతరాలు అధిగమిస్తారు. పరిశోధకులకు ముఖ్య సమాచారం అందుతుంది. 17, 18 తేదీలలో వృథా ఖర్చులు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి ఆరాధన మంచిది.



మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు,
ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

ఆదాయం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. దీర్ఘకాలిక సమస్యలు తీరే సమయం. కొత్త కార్యక్రమాలలో విజయం. విలువైన సామగ్రి కొనుగోలు చేస్తారు. స్థిరాస్తి వివాదాలు పరిష్కారమవుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు ఇంక్రిమెంట్లు లభిస్తాయి. పరిశోధకులు, క్రీడాకారులు అనుకున్న లక్ష్యాలు సాధిస్తారు. 20,21 తేదీల్లో సోదరులతో తగాదాలు. శారీరక రుగ్మతలు. బాధ్యతలు పెరుగుతాయి. శ్రీగణేశాష్టకం పఠించండి.



కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం,
పుష్యమి, ఆశ్లేష

చేపట్టిన పనులు సకాలంలో పూర్తిచేస్తారు. విద్యార్థుల కృషి ఫలిస్తుంది. వాక్పాత్యుర్ణంతో అందర్ని మెప్పిస్తారు. రాబడి పెరిగి ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. గృహయోగం. ఉద్యోగులు పనిభారం నుంచి బయటపడతారు. రాజకీయవేత్తలకు ఉత్సాహ వంతంగా గడుస్తుంది. కళాకారులు, రచయితలకు పురస్కారాలు అందవచ్చు. 21,22 తేదీల్లో మానసిక అశాంతి. దూరప్రయాణాలు. అనారోగ్యం. శ్రీఆదిత్యహృదయం పఠించండి.



సింహం : మఖ, పుబ్బ,
ఉత్తర 1వ పాదం

ఆదాయం పెరుగుతుంది. ఆలోచనలు కార్యరూపం దాలుస్తాయి. స్థిరాస్తి విషయంలో అగ్రిమెంట్లు చేసుకుంటారు. కొత్త కాంట్రాక్టులు లభిస్తాయి. నిరుద్యోగులకు శుభవర్తమానాలు. తరచూ ప్రయాణాలు సంభవం. వ్యాపారులకు లాభాలను. ఉద్యోగులకు అదనపు బాధ్యతల నుంచి విముక్తి. 17,18 తేదీల్లో కుటుంబ, ఆరోగ్య సమస్యలు. ఆస్తి వివాదాలు. శ్రీశివాష్టకం పఠించండి.



కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు,
హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

ఆదాయం పెరుగుతుంది. నిరుద్యోగులకు ఉపాధి అవకాశాలు. ఇంటి నిర్మాణాలపై మరింత దృష్టి పెడతారు. వ్యాపారులు మరింతగా లాభాలు పొందుతారు. ఉద్యోగులు విధుల్లో చిక్కులు అధిగమిస్తారు. రాజకీయవేత్తలకు ఆకస్మిక విదేశీ పర్యటనలు. కళాకారులు, రచయితలకు నూతనోత్సాహం. 19, 20 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. శారీరక రుగ్మతలు. శ్రీరామస్తోత్రం పఠించండి.



తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు,
స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం కంటే ఖర్చులు పెరుగుతాయి. ముఖ్యమైన పనుల్లో అవరోధాలు. కుటుంబంలో కొన్ని చికాకులు ఎదురవుతాయి. ఆరోగ్యంపై శ్రద్ధ చూపండి. వ్యాపారులకు ఒడిదుడుకులు తప్పక పోవచ్చు. ఉద్యోగులకు విధుల్లో ప్రతిబంధకాలు ఎదురై సవాలుగా మారతాయి. 19,20 తేదీల్లో శుభవర్తమానాలు. ఆకస్మిక ధనలాభం. వాహన యోగం. శ్రీఅంజనేయ దండకం పఠించండి.



వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం,
అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

రావలసిన సొమ్ము సకాలంలో అందుతుంది. ఆరోగ్య సమస్యలు తీరతాయి. భాగస్వామ్య వ్యాపారాలలో అభివృద్ధి కనిపిస్తుంది. పెట్టుబడులకు లోటుండు. ఉద్యోగస్తులకు హోదాలు దక్కతాయి. రాజకీయ వర్గాలకు పదవీయోగం. క్రీడాకారులు, వైద్యులకు అన్ని విధాలా అనుకూల కాలం. 21, 22 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. మానసిక ఆందోళన. స్వల్ప శారీరక రుగ్మతలు. శ్రీదుర్గాదేవి స్తోత్రం పఠించండి.



ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ,
ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ఆలోచనలు కార్యరూపం దాలుస్తాయి. ఒక



సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

ప్రకటన నిరుద్యోగులకు వరంగా మారుతుంది. ఆస్తి విషయంలో కొత్త అగ్రిమెంట్లు చేసుకుంటారు. వ్యాపారులు కొత్త పెట్టుబడులు సమకూర్చుకుంటారు. ఉద్యోగులకు ఆశించిన ప్రమోషన్లు రాగలవు. క్రీడాకారులు, పరిశోధకుల ఆశలు ఫలించే సమయం. 18,19 తేదీల్లో వృథాఖర్చులు. ఆవులతో కలహాలు. శ్రీనృసింహస్తోత్రం పఠించండి.



మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు,
శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

కార్యజయం. విద్యార్థుల ప్రతిభ వెలుగులోకి వస్తుంది. ఆదాయానికి లోటుండదు. వివాహ యత్నాలు సానుకూలం. ఉద్యోగయత్నాలు అనుకూలమైతాయి. ఆలోచనలు కార్యరూపం దాలుస్తాయి. ఆస్తుల వ్యవహారాలలో చికాకులు తొలగుతాయి. వ్యాపారులకు లాభాలు. రాజకీయవేత్తలకు పదవీయోగం. 20,21 తేదీల్లో అనుకోని ఖర్చులు. కుటుంబంలో కొన్ని సమస్యలు. శ్రీకృష్ణాష్టకం పఠించండి.



కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు,
శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

వాహనసౌఖ్యం. శుభకార్యాల్లో లాభింకారు. పాత బాకీలు వసూలై అవసరాలు తీరతాయి. నన్ని హితుల నుంచి కీలక సమాచారం అందుతుంది. విద్యార్థుల ఆశలు ఫలిస్తాయి. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు కొత్త హోదాలు, విధుల్లో ఒత్తిడులు తొలగుతాయి. కళాకారులకు అవకాశాలు దక్కతాయి. 18,19 తేదీలలో అనుకోని ప్రయాణాలు. నవగ్రహ స్తోత్రాలు పఠించండి.



మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం,
ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

చేపట్టిన పనులు విజయవంతం. రాబడి మరింత ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. విద్యార్థుల నైపుణ్యం వెలుగులోకి వస్తుంది. స్థిరాస్తి వివాదాలు తీరతాయి. నిరుద్యోగుల యత్నాలు సానుకూలం. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొంటారు. శుభకార్యాల సందడి. ఉద్యోగులు కీలక బాధ్యతలు చేపడతారు. క్రీడాకారులు అన్ని విధాలా కలసివస్తుంది. 21,22 తేదీల్లో భూవివాదాలు. దూరప్రయాణాలు. శ్రీవిష్ణుసహస్ర నామ పారాయణ చేయండి.



ఆధారాలు

అడ్డం

1. శ్రావణ పూర్ణిమ ముందు శుక్రవారం స్త్రీలు చేసుకునేది (7)
7. వేణి (2)
8. గత్తర (3)
10. పాలికావు (3)
11. భార్య (2)
13. పొడుగు దోసకాయ అటుగా రక్షాబంధనం (2)
15. అటుగా గగుర్పాటు ఇటు 'కలపూర్తి' వివరలేదు (3)
18. నాగలి (3)
20. కొండగోగు (దీనికి దోహదక్రియ సల్లాపము) (5)
22. యువతి, జవరాలు (3)
25. వానలు ముంచెత్తినచో దీని ప్రమాదం (3)
26. పిపీలికం (2)
28. మంచి మెడ గలవాడు, ఓ వానరుడు (3)
29. సరస్వతి ఎప్పుడో ఆగిపోయిన సాహిత్య మాసపత్రిక (3)
31. లండన్ విమానాశ్రమం పేరు (2)
34. విష్ణువు మూడవ అవతారం పుట్టినరోజు (6)

నిలువు :

2. వలదు (2)
3. మిక్కిలి కొద్ది (4)
4. పశువుల మంద, పశువుల కొట్టుము (2)
5. కమ్మర కొలిమి (3)
6. శిరము (2)
8. అందుచేత, అందువలన (3)
9. అన్నాచెల్లెళ్ల అనుబంధ పర్వం (5)
12. పిచ్చి, ఉన్మాదము (2)
14. తామర (3)
16. తలక్రిందయిన స్వప్నము (2)
17. అడుగునుంచి యధావిధిగా హయగ్రీవరక్ష (3)
19. గజ్జె (2)
21. శాపము కానిది తిరగబడింది (3)
23. మిక్కిలి ఆసక్తి (3)
24. ఇక్కడి బొద్ద స్తూపం ప్రసిద్ధం (2)
27. భూమి (2)
30. తేరు (2)
32. దారి, బాట (2)
33. శరీరము (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-331

❖	❖	1	2		3		4	5	❖
❖	6		❖		❖		❖	7	❖
8		9		❖	10			❖	11
		13			❖		❖		❖
15	16			❖	17	❖	18		❖
❖	20					21	❖	22	23
24		❖		❖				❖	❖
26	27		❖				❖	29	30
❖	31	32		❖		❖	33	❖	❖
❖	❖	34						❖	❖

పదరసం - 331

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 ఆగస్టు 30 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 327 సమాధానాలు

❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖
❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖

విజేతలు: జి.ఆర్.కె.రెడ్డి, కె.వి.ఎస్.ఎస్.మూర్తి, బి.ఇందుశేఖర్, టి.వి.నారాయణ, పి.రాజేశ్వరరామ, టి.పి.ద్వారకానాథ్ - హైదరాబాద్, వి.రామలింగాచారి-యాదగిరిగుట్ట, పి.రంగనాథ్ -నిజమాబాద్, ఎమ్.విజయలక్ష్మి-కామారెడ్డి, సి.హెచ్.మహేశ్వర శర్మ-జగిత్యాల, ఎన్.వి.యస్.శర్మ, టి.ఎస్.ఆర్.ఆంజనేయులు, డి.అన్నపూర్ణ-తూర్పుగోదావరి, పి.సీతామహాలక్ష్మి-తిరుపతి, వి.ఉమామహేశ్వరశర్మ-అనంతపురం, ఇ.బ్రహ్మాంధ్రస్వామి-ఒంగోలు, డా॥అన్నపురెడ్డి వీరారెడ్డి-ప్రకాశం, ఎన్.సుభాష్ చంద్రబోస్-విశాఖపట్నం, టి.పి.సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, టి.శ్రీలక్ష్మి నాగజ్యోతి-నెల్లూరు, ఎస్.రాజు,ఎస్.హరి-కర్నూలు, జి.రవీంద్ర-చిత్తూరు, బి.రాజేశ్వరి-అనంతపురం, కె.నరసింహస్వామి-భువనేశ్వర్, ఎస్.కృష్ణమూర్తి- బెంగళూరు, యు.భాస్కరయ్య-చెన్నై.

బహుమతి పొందిన విజేత : గడియారం రవీంద్ర-చిత్తూరు.

తెలుగు నిర్మాతలూ కళ్లు తెరవండి!

తెలుగు సినిమా రంగం... ఆ మాటకు వస్తే... భారతీయ చిత్రసీమ పునాది పురాణేతి హాసాలే! సినిమా మాటలు నేర్చిన కొత్తలో అత్యధిక శాతం చిత్రాలు పురాణ గాథల ఆధారంగానే వచ్చాయి. తొలి తెలుగు సినిమా 'భక్త ప్రహ్లాద'. దానికి ముందు తెలుగు, తమిళ భాషలు మిళితమై వచ్చిన సినిమా 'భక్త కాళిదాస్'. అక్కడ నుండి తెలుగుతో పాటు అటు హిందీ, ఇటు తమిళ భాషల్లోనూ పురాణ గాథలే సినిమాలుగా రూపుదిద్దుకుని వెండితెరను సుసంపన్నం చేశాయి. ఇక ఎస్వీఆర్ శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు పాత్రలకు ప్రాణం పోసి, వెండితెర వేల్పుగా మారిపోయారు. కలియుగ ప్రత్యక్ష దైవం శ్రీవేంకటేశ్వరునిగా ఎస్వీఆర్ తెరమీద దర్శనం ఇవ్వగానే ప్రేక్షకులు భక్తితో హారతులు ఇచ్చిన చరిత్ర తెలుగునాట ఉంది. ఎస్వీఆర్ నటించిన 'లవకుశ' చిత్రాన్ని అప్పట్లో ఎడ్ల బళ్లు వేసుకుని మరీ వెళ్లి చూసినట్టు చెబుతారు. ఇక అమ్మవారి చిత్రాల కారణంగా ఢియేటర్లే గుళ్లుగా మారిపోయిన సంఘటనలూ ఉన్నాయి. కానీ ఇవాళ అవే పురాణేతి హాసాలను, దేవీదేవతలను అవహాస్యం చేస్తూ దర్శకనిర్మాతలు సినిమాలు తీస్తున్నారు.

గత కొన్ని రోజులుగా టాలీవుడ్లో వరుస వివాదాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. కరోనా సెకండ్ వేవ్ తగ్గముఖం పట్టి సినిమాలు విడుదల ఇటీవలి కాలంలోనే మొదలైంది. అందులో భాగంగా జూలై 30న కొన్ని సినిమాలు విడుదలయ్యాయి. ఆ తర్వాత ఆగస్ట్ 6న ఆరేడు సినిమాలు జనం ముందుకు వచ్చాయి. అందులో ఒకటైన "ఇప్పుడు కాక ఇంకెప్పుడు" మూవీ ట్రైలర్ వివాదానికి కారణమైంది. ప్రచారచిత్రంలో హీరోహీరోయిన్లు సన్నిహితంగా మెలిగే సన్నివేశం నేపథ్యంలో 'భజ గోవిందం.. భజ గోవిందం' అనే పదాలు పదే పదే రిపీట్ అయ్యాయి. ఆదిశంకరాచార్య విరచిత భజగోవింద స్తోత్రాన్ని ఇలాంటి సందర్భంలో పెట్టాలనే నీచమైన ఆలోచన ఆ దర్శక నిర్మాతలకు ఎలా కలిగిందో తెలియదు.

దానిపై హిందూ ధార్మిక సంస్థలు ఆగ్రహాన్ని వ్యక్తం చేయడంతో పాటు పోలీస్ స్టేషన్లోనూ

కేసులు నమోదు చేసేసరికి దర్శకుడు యుగంధర్ దిగి వచ్చారు. తన దృష్టికి రాకుండా అది జరిగి పోయిందని, సినిమా టైటిల్ సాంగ్లో వేరే సందర్భంలో వచ్చే ఆ పదాలను పొరపాటున ట్రైలర్లో పోస్ట్ చేశారని అంటూ, బేషరతుగా క్షమాపణలు చెప్పాడు. నిజానికి ఏ దర్శకుడి దృష్టిలోకి రాకుండా ట్రైలర్ అనేది సోషల్ మీడియాలో ప్రత్యక్షం కాదు. ఒకే రోజున ఆరేడు సినిమాలు విడుదలవుతున్న సందర్భంగా తమ చిత్రానికి వచ్చిన దక్కాలనే చీప్ మెంటాలిటీతోనే దర్శక నిర్మాతలు ఇలాంటి వివాదాలకు తెర లేపారనే భావించాల్సి ఉంటుంది.

ఇక ఆ తర్వాత రెండు మూడు రోజులకే "వరుడు కావలెను" మూవీకి సంబంధించిన ఫస్ట్ సింగిల్ విడుదల అయ్యింది. ఆ పాట ప్రారంభమే "దిగు దిగు దిగు నాగ" అంటూ సాగుతుంది. ఆ తర్వాత అంతా ఫక్తు కమర్షియల్ సాంగ్ మాదిరిగానే అది సాగిపోతుంది. "దిగు దిగు దిగు నాగ" అనేది పాపులర్ జానపద గీతం. గతంలో కొన్ని సినిమాల్లో ఈ మకుటంతో పాటలు వచ్చాయి. డి. రామా నాయుడు తెరకెక్కించిన "స్వరయాగం"లో ఇదే మకుటంతో ఐటమ్ సాంగ్ను తలపించే గీతం ఒకటి వచ్చింది. రాజా రవీంద్ర, వాణి విశ్వనాథ్పై దానిని చిత్రీకరించారు. అయితే... చిరంజీవి, విజయశాంతి నటించిన "అత్తకు యముడు-అమ్మాయికి మొగుడు" సినిమాలోనూ తెలివిగా వేటూరి "దిగు దిగు దిగు నాగ" అని కాకుండా అదే బాణీలో "దిగు దిగు దిగు భామా" అంటూ ఓ యుగళ గీతాన్ని రాశారు. చిత్రం ఏమంటే.. హిందూ ధర్మానికి కొమ్ముకాసే అనంత శ్రీరామ్ ఇప్పుడు "వరుడు కావలెను"లో ఈ పాటను రాయడం అందరినీ ఆశ్చర్యానికి గురి చేస్తోంది. దీనికి దర్శక నిర్మాతలు, గీత రచయిత ఇప్పటి వరకెంతే వివరణ ఇవ్వలేదు. నాగుల చవితి సందర్భంగా భక్తులు పాడుకునే భక్తి గీతాన్ని ఇలా కమర్షియల్ సాంగ్కు ఉపయోగించడంపై హిందు సంస్థలు నిరసన వ్యక్తం చేయగానే నిర్మాత ఆ పదాలను మార్పుతామని చెప్పారని తెలుస్తోంది.

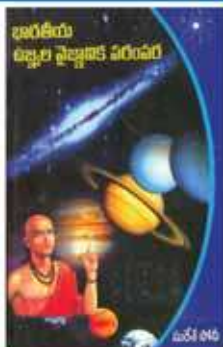
ఆ మర్నాడే విడుదలై "మహా సముద్రం"లోని

పాట కూడా వివాదాలకు తెర తీసింది. ఈ గీతంలో "శ్రీకృష్ణుడు చిటికిన వేలుపై పర్యటాన్ని లేపాడు, అంజనేయుడు సంజీవని పర్యటాన్ని లేపాడు... మనం మందు బాటిల్ను పైకి లేపలేమా?" అంటూ ఆ పాట సాగుతుంది. దేవుళ్లు చేసిన ఘనకార్యాలను... ఇలా మందుబాబుల చర్యలకు లింక్ చేస్తూ పాట సాగడం హిందూధార్మిక సంస్థల ప్రతినిధుల ఆగ్రహానికి కారణం అయ్యింది. దర్శకులు, రచయితలు సృజనాత్మకత పేరుతో హద్దులు మీరుతున్నారా? అనే భావన కలుగుతోంది. సహజంగా ఓ పోకడలో పోతున్నప్పుడు ఇవి పెద్దంత తప్పుగా రచయితలకు అనిపించకపోవచ్చు. కానీ కోట్లాది మంది ముందుకు తాము రాసే పదాలు వెళుతున్నప్పుడు కచ్చితంగా ఆ ప్రభావం ఉంటుంది. దాంతో ఒకటి రెండు సార్లు మనం ఏమైనా పొరపాటు చేస్తున్నామా? అని ఆలోచించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ ఉపమానంపై హిందూ సంస్థల ప్రతినిధులు దర్శకుడిని వివరణ కోరితే ఆయన నిస్సిగ్గుగా సమర్థించుకున్నట్టు తెలిసింది. ఇదే రకంగా ఇవాళ సినిమా రంగంలో హిందువుల ఆచార వ్యవహారాలను, సద్గురువులు, స్వామీజీలను అవమాన పరుస్తూ, అవహేళన చేస్తూ కొందరు పనికట్టుకుని ప్రచారం చేస్తున్నారు. కమర్షియల్ చిత్రాలు నిర్మించే నిర్మాతకు ఏ వర్గాన్ని అవమాన పర్చాలని ఉండకపోవచ్చు, కానీ హిడ్డెన్ ఎజెండాతో వచ్చే కొందరు దర్శకులు, రచయితలు, కళా దర్శకులు హిందుత్వాన్ని తక్కువ చేసే పని పడే పదే చేస్తున్నారు. ఇలాంటి వారి విషయంలో నిర్మాతలు అప్రమత్తంగా ఉండాలి. నిజంగా పొరపాటున ఇలాంటివి జరిగినప్పుడు దర్శక నిర్మాతలు ఇగోకు పోకుండా క్షమాపణలు కోరితే వారికే గౌరవం. అలా కాకుండా ఏం జరుగుతుందిలే అని నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తే.. సినిమా విడుదల సమయంలో పోలీసు కేసులు ఎదుర్కోవడం, కోర్టుల చుట్టూ తిరగడం తప్పకపోవచ్చు. ఈ విషయంలో నిర్మాతలు ఎంత త్వరగా కళ్లు తెరిస్తే అంత మంచిది!

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్



జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు



వెల : ₹. 200/-



వెల : ₹. 300/-



వెల : ₹. 200/-



వెల : ₹. 60/-



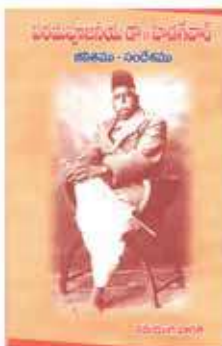
వెల : ₹. 120/-



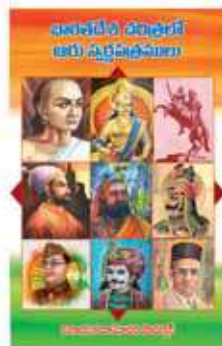
వెల : ₹. 100/-



వెల : ₹. 90/-



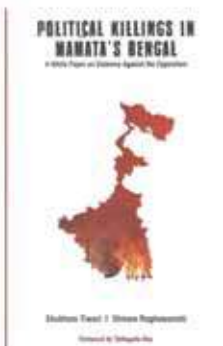
వెల : ₹. 90/-



వెల : ₹. 250/-



వెల : ₹. 250/-



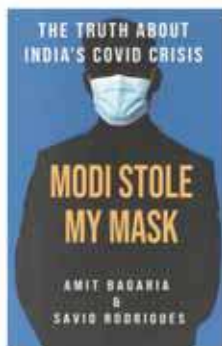
వెల : ₹. 149/-



వెల : ₹. 299/-



వెల : ₹. 395/-



వెల : ₹. 399/-



వెల : ₹. 499/-

పై పుస్తకములకు మరియు క్రొత్త, పాత నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సంప్రదించండి

ఫోన్ ద్వారా మీకు కావలసిన పుస్తకాలు తెలియజేయండి! రిజిస్టరు పోస్టులో అందుకోండి!!

సాహిత్య నికేతన్ : 3-4-852, కేశవనలయం, బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ -27.

040-27563236, 9290127329

సాహిత్య నికేతన్ : ఏలూరు రోడ్, గవర్నరు పేట, విజయవాడ - 2, దూరవాణి : 63035 41244

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 16.08.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 40



Estd : 1997



G.NARAYANAMMA INSTITUTE OF TECHNOLOGY & SCIENCE FOR WOMEN

AUTONOMOUS

SPONSORED BY G.PULLA REDDY CHARITIES TRUST, HYDERABAD

ACCREDITED BY NBA & NAAC, AFFILIATED TO J N T U H & APPROVED BY A. I. C. T. E

Shaikpet, Hyderabad - 500 104.

Ph: 040 2956 5856 / 2956 7756 Website : www.gints.ac.in, Email: principal@gnits.ac.in

**C
O
U
R
S
E
S**

OFFERED

B.Tech Courses

- ◀ Electronics & Communication Engineering
- ◀ Computer Science & Engineering
- ◀ Electrical & Electronics Engineering
- ◀ Information Technology
- ◀ Electronics & Telematics Engineering
- ◀ Computer Science & Engineering (Artificial Intelligence & Machine Learning)
- ◀ Computer Science & Engineering (Data Science)
- ◀ Computer Science & Technology

M.Tech Courses

- ◀ M.Tech in Power Electronics & Electric Drives
- ◀ M.Tech in Computer Science & Engineering
- ◀ M.Tech in Digital Electronics & Communication Systems
- ◀ M.Tech in Computer Networks & Information Security
- ◀ M.Tech in Wireless & Mobile Communications

OTHER INSTITUTIONS RUN BY THE TRUST

1. G. Pulla Reddy Engineering College, Kurnool.
2. G. Pulla Reddy College of Pharmacy, Mehdiapatnam, Hyderabad.
3. G. Pulla Reddy Degree & PG College, Mehdiapatnam, Hyderabad.
4. G. Pulla Reddy Junior College, Abids, Hyderabad.
5. G. Pulla Reddy High School, Mehdiapatnam, Hyderabad.
6. G. Pulla Reddy Memorial School, Dilsukhnagar, Hyderabad.
7. G. Pulla Reddy Government Polytechnic, Kurnool.
8. G. Narayanamma High School, Mehdiapatnam, Hyd.
9. G. Narayanamma Hospital, Gokavaram, Atmakuru Taluk, Kurnool.
10. G. Narayanamma Pulla Reddy Respite Home for Mentally Retarded Women, Kurnool.
11. Vignana Peetham (Orphanage), Kurnool.
12. Samskruta Bhasha Prachara Samithi, Nampally Station Road, Hyderabad.
13. G. Pulla Reddy Dental College & Hospital at Kurnool.

CHAIRMAN
P. Subba Reddy

TREASURER
G. Raghava Reddy

PRINCIPAL
Dr. K. Ramesh Reddy